

Projekto užsakovas:

Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius

Projekto numeris:

140090103-SPL

Projekto pavadinimas:

Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialusis planas

Projekto vadovas:

Asta Kazlaitė, at. Nr. A1459

www.taemgroup.lt

PROJEKTO PAVADINIMAS

JONIŠKIO MIESTO ŽELDYNŲ SISTEMOS PLĖTOJIMO IR TVARKYMO SPECIALUSIS PLANAS

PROJEKTO VIETA

JONIŠKIO MIESTAS

UŽSAKOVAS

JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

LIVONIJOS G. 4, JONIŠKIS, TEL. 8 426 69 145, FAKS. 8 426 69 143

EL. PAŠTAS: INFO@JONIŠKIS.LT

140090103-SPL

	Pareigos, At. Nr.	Vardas Pavardė	Parašas	Data
TAEM URBANISTAI, UAB Smolensko g. 10, Vilnius Tel. +370 5 278 8433, Faks. +370 5 278 8789 www.taemgroup.lt	Direktorius	Vita Salapėtienė		2014-11
	Projekto vadovė At. Nr. A1459	Asta Kazlaitė		2014-11
	NKPA specialistė, architektė At. Nr. 2470, A 1511	Dalia Kriaučiūnienė		2014-11
	Vyresn. architektė	Ramunė Butvilienė		2014-11
	Kraštovaizdžio specialistė	Viktorija Pachomovaitė		2014-11
	GIS inžinierius	Gediminas Isakovas		2014-11
	GIS inžinierė	Rita Dapkuviene		2014-11

Metai: 2014 m.

Projekto vadovė: Asta Kazlaitė

Projekto užsakovas
Joniškio rajono savivaldybės
administracijos direktorius

1. ĮVADAS

TAEM URBANISTAI, UAB Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus užsakymu rengia „Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialųjį planą“ (teritorijų planavimo dokumento rengimo pagrindai - 2013 m. gegužės mėn. 2 d. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-51 Dėl pritarimo projektui „Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialiojo plano rengimas“.

Specialiojo planavimo organizatorius: Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius, Livonijos g. 4, LT-84124 Joniškis, tel. (8 426) 69 142, faks. (8 426) 69 143, el. paštas savivaldybe@joniskis.lt, www.joniskis.lt.

Specialiojo plano rengėjas: TAEM URBANISTAI, UAB, Smolensko g. 10, LT-03201 Vilnius, tel. (8 5) 2788433, faks. (8 5) 2788789 urbainstai@taemgroup.

Planuojama teritorija: Joniškio miesto teritorija, preliminarus plotas - apie 895 ha.

Specialiojo plano tikslai ir uždaviniai: *Tikslas* - detalizuoti Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendinius, suformuoti Joniškio miesto želdynų kūrimo, tvarkymo, naudojimo, apsaugos ir infrastruktūros juose įrengimo koncepciją, numatyti įgyvendinimo priemones ir reikalavimus. *Uždaviniai* - nustatyti atskirųjų želdynų ir žaliųjų jungčių, kitų bendrojo naudojimo želdynų teritorijas ir gatvių apsauginių želdinių ribas; nustatyti atskiruosiuose želdynuose, žaliosiose jungtyse, kituose bendrojo naudojimo želdynuose ir gatvių apsauginėse zonose esančių želdinių būklę, įvertinti vertingas rūšis ir pateikti pasiūlymus dėl tolesnio jų formavimo ir atnaujinimo; nustatyti naujų želdinių įrengimo galimybes esamuose atskiruose želdynuose, žaliosiose jungtyse, kituose bendrojo naudojimo želdynuose ir gatvių apsauginėse zonose ir pateikti pasiūlymus dėl naujųjų atskirųjų želdynų atsiradimo ir jų įrengimo; pateikti pasiūlymus dėl infrastruktūros (poilsio ir sporto erdvių, žaidimų aikštelių ir šunų vedžiojimo aikštelių) įrengimo suformuotuose atskirųjų želdynų ir žaliųjų jungčių sklypuose, esamose bendrojo naudojimo želdynų teritorijose.

1.1. Teisinės aplinkos analizė ir vertinimas

1.1.1. Darbų programa ir planavimo sąlygos

Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialusis planas rengiamas vadovaujantis 2013 m. rugsėjo mėn. 6 d. Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinta „Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialiojo plano rengimo darbų programa“ Nr. A-837 ir plano rengimui išduotomis planavimo sąlygomis:

- Joniškio rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus 2013-10-04 planavimo sąlygos Nr. (29.18)-SDS-40;
- Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Joniškio skyriaus 2013-10-01 planavimo sąlygos Nr. PLS-15;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinio padalinio 2013-09-27 planavimo sąlygos Nr. (12.12.-Š)2Š-607;
- LR Aplinkos ministerijos Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento 2013-09-24 planavimo sąlygos Nr. 324.

1.1.2. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos

Pagal teritorijų planavimo įstatymą (Žin., 1995, Nr. 107-2391 su vėlesniais pakeitimais):

Funkcinis zonavimas - rengiant teritorijų planavimo dokumentus pagal planavimo lygmenis ir uždavinius, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos patvirtintomis Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, atliekamas teritorijos suskirstymas į zonas nustatant pagrindinių žemės naudojimo paskirčių ir galimų jose veiklų prioritetus;

Planuojama teritorija - teritorija, kuriai rengiamas teritorijų planavimo dokumentas;

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentai - teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatomos tam tikroms veikloms planuojamų teritorijų naudojimo, tvarkymo ir (ar) apsaugos priemonės;

Specialusis teritorijų planavimas - teritorijų planavimas tam tikroms veikloms reikalingų teritorijų ir saugomų teritorijų naudojimo, tvarkymo ir (ar) apsaugos priemonėms nustatyti;

Teritorijos naudojimo reglamentas - vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendiniuose nustatyta teritorijos naudojimo ir apsaugos nuostatų, veiklos teritorijoje plėtojimo reikalavimų ir apribojimų visuma;

Teritorijų planavimas - pagal šio ir kitų įstatymų, taip pat jų įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus vykdomas procesas, kuriuo siekiama darnaus teritorijų vystymo ir kuris apima žemės naudojimo prioritetų, aplinkosaugos, visuomenės sveikatos saugos, paveldosaugos ir kitų priemonių nustatymą, gyvenamųjų vietovių, gamybos, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros sistemų kūrimą, sąlygų gyventojų užimtumui reguliuoti ir veiklai plėtoti sudarymą, visuomenės ir privačių interesų suderinimą.

Teritorijų planavimo normos - Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar įgaliotų institucijų teisės aktų nuostatos, kuriomis nustatomi teritorijų planavimo kiekybiniai, kokybiniai reikalavimai, taikomi rengiant teritorijų planavimo dokumentus;

Pagal Želdynų įstatymą (Žin., 2007, Nr. 80-3215 su vėlesniais pakeitimais):

Atskirasis želdynas - želdynas, esantis tik jam skirtame žemės sklype;

Istorinis želdynas - bet kokio dydžio želdynas, turinti išliekamąją stilistinę, meninę vertę arba priklausantis svarbiems urbanistinės raidos etapams, susijęs su visuomenės, kultūros ar valstybės įvykiais arba asmenybėmis;

Mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai - nesudėtingi statiniai: atraminės sienutės, tvorelės, laiptai, lauko baldai ir šviestuvai, lengvų konstrukcijų pavėsinės, stoginės, lieptai, tilteliai, informaciniai statiniai (stendai, skydai, nuorodos ir kiti), skulptūros, aplinkos meno kūriniai, kiti vieno stiliaus teritorijos tvarkymo ir puošybos statiniai;

Miesto ar miestelio sodas - ramiam poilsiui ir renginiams skirtas ne mažesnis kaip 0,5 hektaro atskirasis želdynas, kurio lajų glaudumas - ne mažesnis kaip 70 procentų;

Parkas - ne mažesnis kaip 1 hektaro žmogaus sukurtas ar jo pertvarkytas želdynas, kuriame yra meniškai sukomponuotų želdinių, mažųjų kraštovaizdžio architektūros ir (ar) inžinerinių statinių, skirtas poilsio, moklo, kultūros reikmėms arba pramogoms ir aplinkos kokybei gerinti;

Priklausomasis želdynas - želdynas, esantis kito objekto žemės sklype;

Skveras - ne mažesnis kaip 0,05 hektaro trumpalaikiam poilsiui skirtas želdynas su vyraujančiomis atviromis erdvėmis, gerinantis miesto, miestelio ir kaimo estetinę ir ekologinę būklę;

Žalioji jungtis - ne siauresnis kaip 20 metrų pločio atskirasis želdynas, jungiantis miesto ir (ar) miestelio želdynus ir miškus mieste ir už jo ribų į želdynų sistemą, skirtas rekreacijai, darantis poveikį oro masių judėjimui ir atliekantis migracijos koridoriaus funkciją;

Želdynas - ne mažesnis kaip 0,05 hektaro želdinių žemės sklypas, kuriame gali būti mažųjų kraštovaizdžio architektūros, inžinerinių ir laikinų statinių;

Želdiniai - žmogaus pasėti ar pasodinti medžiai (tarp jų ir pasodinti pavieniai ar natūraliai išaugę), krūmai, krūmokšniai, puskrūmiai, lianos ir žoliniai augalai;

Želdinių būklės ekspertizė - želdinių ekologinės ir estetinės būklės tyrimas ir vertinimas;

Želdynų sistema - funkciškai tikslinga ir kompoziciškai vientisa želdynų visuma - gamtinio karkaso dalis, palaikanti ekologinį stabilumą ir gerinanti žmonių gyvenamosios ir darbo aplinkos sąlygas.

Pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymą (Žin., 1994, Nr. 34-620 su vėlesniais pakeitimais):

Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis - teritorijos gamtinių ypatumų, tradicinės žmonių veiklos, socialinės ir ekonominės plėtros poreikio nulemta pagrindinio žemės naudojimo kryptis, numatyta teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte, nuo kurios priklauso šios teritorijos planavimo ir žemės naudojimo sąlygos;

Specialiosios žemės naudojimo sąlygos - įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatyti ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimai, priklausantys nuo geografinės padėties, gretimybių, pagrindinės žemės naudojimo paskirties, žemės sklypo naudojimo būdo ir jame vykdomos konkrečios veiklos, žemės sklype esančių statinių, aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos poreikių.

Pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymą (Žin., 1996, Nr. 32-788 su vėlesniais pakeitimais):

Inžineriniai statiniai - susisiekimo komunikacijos, inžineriniai tinklai, kanalai, taip pat visi kiti statiniai, kurie nėra pastatai;

Inžineriniai tinklai - statinio statybos sklype (išskyrus statinio vidų) ir už jo ribų nutiesti komunaliniai ar vietiniai vandentiekio, nuotekų šalinimo, šilumos, dujų, naftos ar kito kuro, technologiniai vamzdiniai, elektros perdavimo, energijos bei elektroninių ryšių tinklai su jų maitinimo šaltiniais ir įrenginiais;

Susisiekimo komunikacijos - visų rūšių transporto (biotransporto, geležinkelio, automobilių, jūrų, vidaus vandenių, oro, miestų elektrinio transporto) bei pėsčiųjų judėjimo vietos (keliai, gatvės).

Pagal Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatus (Žin., 2004, Nr. 18-554 su vėlesniais pakeitimais):

Apžvalgos aikštelė (regykla) - teritorija, skirta stebėti atsiveriančią panoramą. Joje gali būti įrengti stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai ir kt.), lauko baldai, pavėsinės, dekoratyvinės tvorelės, informacijai skirti statiniai (skydai, stendai, nuorodos);

Poilsio vietė - laikinai apsistoti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengti lauko baldai, pavėsinės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai, automobilių stovėjimo aikštelės, lauzavietės, tualetai, informacijai skirti statiniai.

Pagal Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisykles (Žin., 2004, Nr. 103-3814 su vėlesniais pakeitimais):

Turizmo paslaugų infrastruktūra - turizmo paslaugoms teikti reikalingi statiniai ir įrenginiai.

Turizmo ir rekreacijos schema - specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame numatoma rekreacinių teritorijų sistema ar jos dalys bei rekreacinio teritorijų naudojimo, tvarkymo ir apsaugos prioritetai, priemonės ir reikalavimai.

Viešoji turizmo ir poilsio infrastruktūra - teritorijoms ir objektams lankyti ir (ar) poilsio veiklai organizuoti skirti stacionarūs ar laikini statiniai ir įrenginiai (įskaitant informacijos, higienos ir atliekų surinkimo statinius ir įrenginius) ir kita infrastruktūra (turistinės trasos, takai, poilsio ir sustojimo aikštelės, stovyklavietės ir jų įrenginiai, paplūdimiai ir jų įrenginiai, kiti lankytojų aptarnavimo objektai).

Pagal Turizmo įstatymą (Žin., 1998, Nr. 32-852 su vėlesniais pakeitimais):

Turizmo paslauga - fizinių ir juridinių asmenų veikla, kuria tenkinami turistų kelionės organizavimo, apgyvendinimo, maitinimo, vežimo, informacijos, pramogų ir kiti poreikiai.

Turizmo ištekliai - turistinį interesą turintys objektai ar vietovės.

Rekreaciniai ištekliai - gamtinės ar kultūrinės aplinkos savybės, tinkamos žmonių visaverčiam fiziniam bei dvasiniam poilsiui organizuoti.

Rekreacinė teritorija - vietovė, turinti gamtines ar kultūrinės aplinkos savybes ir sąlygas žmonių visaverčiam fiziniam bei dvasiniam poilsiui organizuoti.

Pagal Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisykles (Žin., 2001, Nr. 95-3372 su vėlesniais pakeitimais):

Paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juosta - prie paviršinio vandens telkinio nustatoma su paviršiniu vandens telkiniu besiribojanti paviršinio vandens telkinio apsaugos zonos dalis, kurioje vykdoma ūkinė veikla gali turėti tiesioginį neigiamą poveikį paviršiniam vandens telkiniui arba riboti jo naudojimo visuomenės poreikiams galimybes, todėl joje draudžiama tam tikra ūkinė veikla.

Paviršinio vandens telkinio apsaugos zona - prie paviršinio vandens telkinio nustatomas pakrantės (su paviršiniu vandens telkiniu besiribojančios sausumos) ruožas (teritorija), kuriame ribojama ūkinė veikla, galinti neigiamai paveikti paviršinį vandens telkinį.

1.1.3. Specialusis planas rengiamas vadovaujantis galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais ir teisės aktais

- LR Teritorijų planavimo įstatymu (Žin., 1995, Nr. 107-2391 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Želdynų įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3215 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Turizmo įstatymu (Žin., 1998, Nr. 32-852 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vandens įstatymu (Žin., 2003, Nr. 36-1544 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (Žin., 1995, Nr. 3-37 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 2001, Nr. 108-3902 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Aplinkos apsaugos įstatymu (Žin., 1992, Nr. 5-75 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. 22-652 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Aplinkos ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. D1-151 „Dėl žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 41-1317 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 07 d. įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių“ (Žin., 2001, Nr. 95-3372 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Aplinkos ministro 2004 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. D1-35 „Dėl rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 18-554 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Ūkio ministro ir LR Aplinkos ministro 2004 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. 4-246/D1-341 „Dėl turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004 Nr. 103-3814 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 22-858 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų ir režimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 134-4878 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vyriausybės 2002 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 13-499);
- LR 1995 m. sausio 24 d. įstatymu Nr. I-761 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ (Žin., 1995, Nr. 9-184 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2009 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. S-7(149) „Dėl Europos kraštovaizdžio konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje“ (Žin., 2009, Nr. 81-926);
- LR Kultūros ministro 2011 m. rugpjūčio 16 d. įsakymas Nr. IV-538 „Dėl Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ patvirtinimo“ (Žin., 109-5162);
- LR Kultūros ministro 2007 m. birželio 4 d. įsakymas Nr. IV-329 „Dėl Paveldo tvarkybos reglamento 3.06.01:2007 „Kultūros paveldo darbų projektų rengimo taisyklės“ patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 70-2782);
- LR kultūros ministro 2005 m. gegužės 4 d. įsakymas Nr. IV-183 „Dėl Paveldo tvarkybos reglamentų PTR 2.01.01:2006 „Gruntai. Bendrieji reikalavimai“ (Žin., 2006, Nr. 53-1951);
- LR Aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 219 „Dėl gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų kriterijų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 37-1271 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-214 „Dėl gamtos paveldo objektų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 58-2026);
- LR Vyriausybės 2008 m. balandžio 02 d. nutarimu Nr. 318 „Dėl gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 44-1642);
- Statybos techninių reikalavimų reglamentu STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ (Žin., 1999, Nr. 27-773 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1996, Nr. 90-2099 su vėlesniais pakeitimais).

2. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Miesto želdynai yra svarbi miestų urbanistinės struktūros dalis, kuri skirta miesto gyventojų rekreacijai, laisvalaikiui, poilsiui, ji taip pat įtakoja miesto ekologines sąlygas bei miesto įvaizdžio kūrimą. Šiems tikslams pasiekti miestuose yra arba turėtų būti skatinama ar kuriama vientisa želdynų sistema, kompensuojanti užstatytas teritorijas, apželdinanti infrastruktūros koridorius, komercinius ir pramoninius objektus.

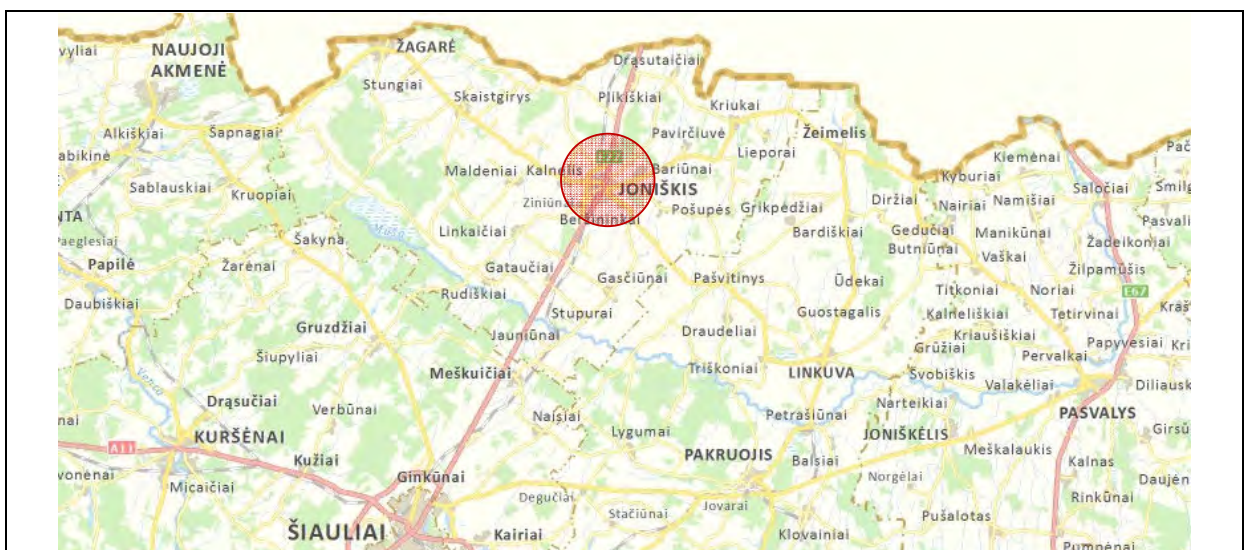
„Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialiojo plano“ esamos būklės analizėje yra siekiama išanalizuoti esamą miesto želdynų sistemą, sugrupuoti ir įvertinti jų būklę bei nustatyti potencialią miesto žaliųjų sistemų plėtojimą. Joniškio miesto želdynų tvarkymo specialusis planas analizuoja Joniškio miesto bendruoju planu apibrėžtas urbanizuotų teritorijų viešąsias erdves (aikštes, skverus, parkus, perspektyvinius želdynus, kurie ateityje gali tapti viešai naudojamais žaliaisiais plotais, bei kapinių teritorijas), taip pat visą Joniškio miesto apsauginių želdynų sistemą (gatvių ir geležinkelio apsauginiai želdiniai, upių ir upelių pakrančių želdiniai, miesto žaliosios jungtys), kartu įvertinami ir užstatytų teritorijų su želdynais plotai (daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalai).

2.1. Planuojamos teritorijos apibūdinimas

Joniškio rajonas - šiaurės Lietuvos kraštas, besiribojantis su Latvijos Respublika. Šiame rajone yra 2 miestai - Joniškis ir Žagarė ir 2 miesteliai - Kriukai ir Skaistgirys. Didžioji dalis rajono yra Žiemgalos žemumoje. Rajone žemės ūkio naudmenos užima 72,2 proc. teritorijos, miškingumas nedidelis - 19,9 proc., keliai užima 1,7 proc., užstatyta teritorija - 2,3 proc., vandenys - 2 proc., kita žemė - 1,9 proc.

894,41 hektarų ploto Joniškio miestas yra rajono ir seniūnijos centras, per 39 km į šiaurę nutolęs nuo Šiaulių miesto. Jis yra Joniškio seniūnijoje ir ribojasi su Satkūnų seniūnija, Saugėlaukio seniūnija ir Kepalių seniūnija. 2014 metų pradžioje Lietuvos Statistikos departamento duomenimis Joniškio mieste yra 9309 gyventojai.

Didžioji miesto dalis bei miesto centras yra susitelkęs į rytus nuo magistralinio geležinkelio linijos Šiauliai - Ryga, vakarinėje geležinkelio pusėje - įsikūrę kolektyviniai sodai, komercinės, verslo, gamybos ir paslaugų teritorijos, poilsio zonos „Sidabra“ (prie Joniškio I-ojo tvenkinio) parkas, Liuteronų bei II pasaulinio karo aukų kapinės.

1 pav. Planuojama teritorija - Joniškio miestas

Joniškio miesto urbanistinė struktūra - radialinė: šešios pagrindinės miesto gatvės susijungia į vieną aikštę, aplink kurią yra susiformavęs miesto centras. Jame yra ir miesto dominantė - Švč. Mergelės Marijos į Dangų Ėmimo Bažnyčia su 65 metrų aukščio varpinės bokštu. Centrinė miesto dalis įtraukta į Kultūros vertybių registrą kaip Joniškio urbanistikos paminklas ir kaip Senojo miesto vieta. Joniškio miesto centre saugomas: gatvių tinklas, senosios aikštės užstatymo morfologinė charakteristika, senieji kultūros paveldo statiniai. Išlikę senieji miesto XIX a. pastatai suteikia Joniškiui turtingas tūkstančio metų praeities žymes, tačiau su istorine aplinka konfliktuoja sovietinės tipinės gyvenamosios statybos 4-5 aukštų aukščio kvartalai, pavieniai visuomeniniai pastatai.

Joniškio miesto bendruoju planu yra numatyta plėtoti neužstatomų teritorijų (rekreacinės, memorialinės ar apsauginės paskirties) želdynus tiek intensyviai naudojimui, tiek miesto aplinkos estetinio vaizdo formavimui. Šie želdynai (esami ir suplanuoti BP) Joniškyje užima apie 25 % ploto (219,51 ha). Patys svarbiausi žalieji plotai Joniškyje jau turi suformuotus sklypus ir tvarkomi kaip atskirieji rekreaciniai želdynai. Svarbiausi iš jų yra Joniškio miesto parkas, Joniškio miesto poilsio zonos „Sidabra“ parkas (prie I tvenkinio), Joniškio miesto poilsio zonos prie II tvenkinio parkas.

2.2. Planuojamoje teritorijoje galiojantys teritorijų planavimo dokumentai

Rengiant „Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialųjį planą“ bei siekiant kuo objektyviau įvertinti esamą situaciją buvo išanalizuoti ir įvertinti šie planuojamojoje teritorijoje galiojantys teritorijų planavimo dokumentai:

Strateginiai dokumentai:

- Joniškio rajono savivaldybės 2013-2015 metų strateginis veiklos planas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2013-02-21 sprendimu Nr. T-4.

Bendrieji planai:

- Lietuvos Respublikos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos seimo 2002-10-29 sprendimu Nr. IX-1154;
- Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2008-04-10 sprendimu Nr. T-61;
- Joniškio miesto teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2012-11-22 sprendimu Nr. T-208.

Specialieji planai:

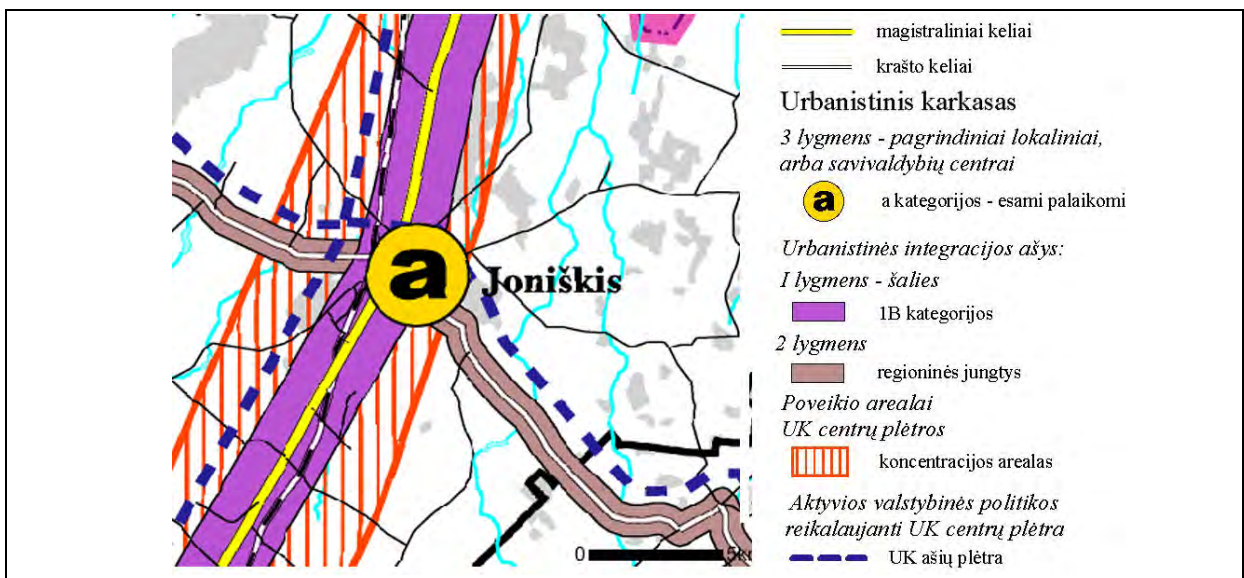
- Vietinės reikšmės Urbanistikos paminklo UV-15 Joniškio mieste sklypų suplanavimo projektas, patvirtintas Joniškio rajono mero 1996-07-02 potvarkiu Nr. 236;
- Joniškio miesto žemės naudojimo specialusis planas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2003-05-15 sprendimu Nr. T-85;
- Joniškio rajono kultūros paveldo tinklų schema, pavirtinta LR Kultūros ministro 2009 m. balandžio mėn. 24 d. įsakymu Nr. ĮV-201.

Detalieji planai:

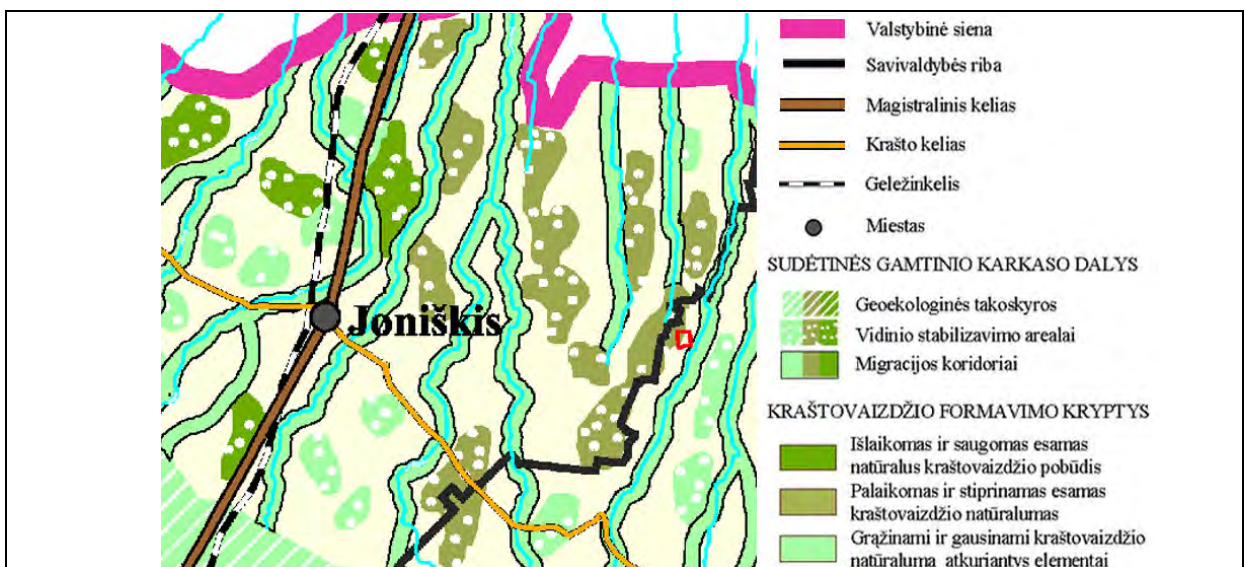
- Bendro naudojimo žemės sklypo suformavimas, sklypo Joniškyje Žemaičių g. 14, ribų ir ploto keitimas, teritorijos tvarkymo, naudojimo bei apsaugos reglamentų nustatymo detalusis planas, patvirtintas 2011 m. rugsėjo 23 d. Joniškio savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-896;
- Kitos paskirties žemės sklypų suformavimo laisvoje valstybinėje žemėje (gyvenamosios teritorijos, daugiaaukščių gyvenamųjų namų statybai; komercinės paskirties objektų teritorijos prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybai; bendro naudojimo teritorijos) ir teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo numatymo statinių statybos projektams rengti ir žemės sklypams naudoti detalusis planas, patvirtintas 2010 m. sausio 13 d. Joniškio savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-27;
- Žemės sklypų suformavimo vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų statybai tarp Žiemgalių ir Viestarto gatvių, detalusis planas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-07-23 įsakymu Nr. A-832.

Joniškio rajono savivaldybės 2013-2015 metų strateginis veiklos planas numato vykdant Gyvenamosios aplinkos ir viešųjų erdvių priežiūros ir plėtros programą siekti pagerinti ir plėsti gyvenamąjį fondą, gerinti rekreacinių zonų ir gyvenamųjų vietovių aplinkos būklę bei vykdyti jų plėtrą. Strateginiu planu numatyta 2014 metais parengti Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialųjį planą.

Pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą Joniškis yra laikomas a kategorijos pagrindiniu lokaliu (savivaldybės) centru. Tokio pat lygio centrais laikomi ir tokie gretimų savivaldybių miestai kaip Naujoji Akmenė, Radviliškis ir Pakruojis. Joniškis yra dviejų svarbių urbanistinės integracijos ašių, kurios užtikrina miesto išorinius ryšius, sankryžoje. I lygmens kategorijos ašis atitinka esamą magistralinį kelią A12 ir jungia Joniškį su Šiauliais bei Latvijos sostine Ryga. O kita yra II lygmens kategorijos ašis - jungia miestą su šiaurės vakaruose esančia Žagare ir su pietryčiuose esančia Linkuva (žr. pav. Nr. 2.). Per Joniškio miestą eina magistralinio geležinkelio linija Šiauliai - Ryga. Pagal LR bendrojo plano gamtinį karkasą Joniškio miesto teritorijos pakraščiai patenka į migracijos koridorius, kuriuose grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (žr. į pav. Nr. 3.).

2 pav. Ištrauka iš Lietuvos Respublikos bendrojo plano urbanistinio karkaso brėžinio

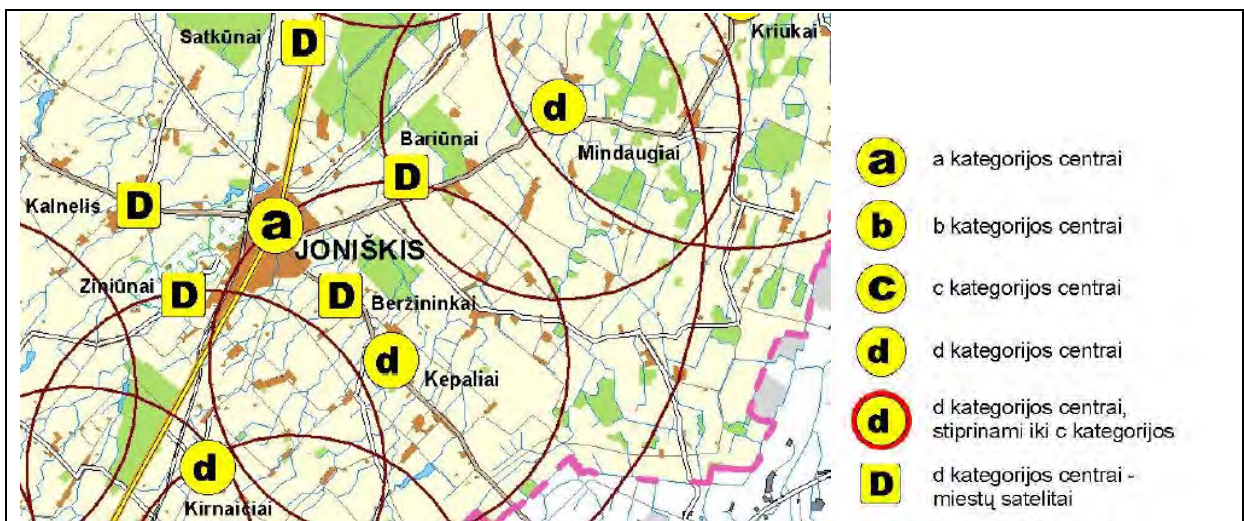

3 pav. Ištrauka iš Lietuvos Respublikos bendrojo plano gamtinio karkaso brėžinio

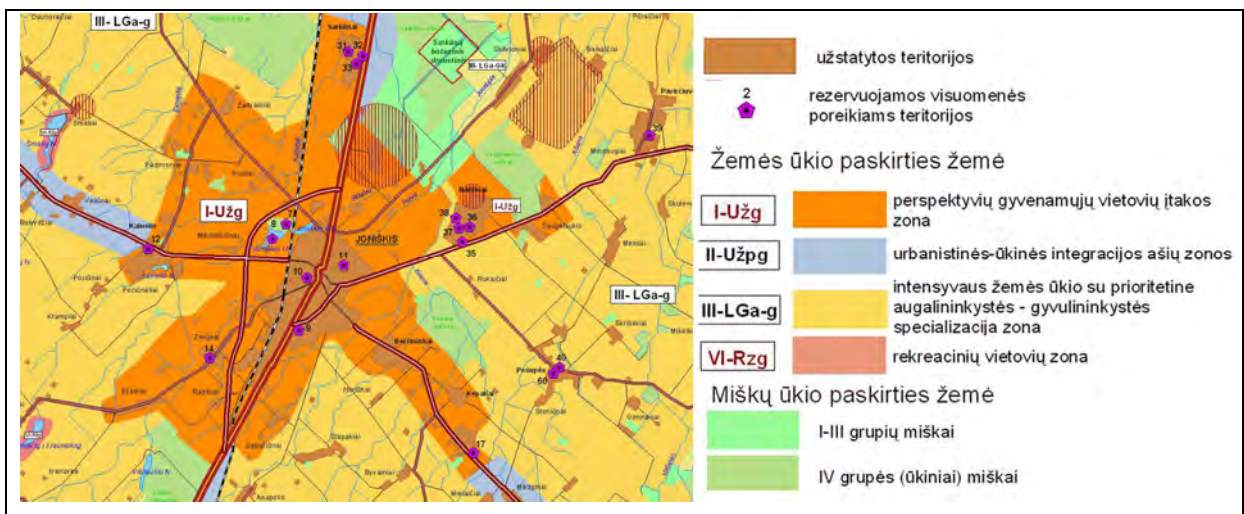
Joniškio rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane Joniškio miestas nurodomas kaip svarbiausias rajono centras, vykdamas ir lokalaus centro funkcijas gretimoms gyvenamosioms vietovėms (žr. pav. Nr. 4.). Į Joniškio miesto aglomeraciją įeina ir arti esančios gyvenamosios vietovės: Kalnelis, Ziniūnai, Satkūnai, Bariūnai, Beržininkai. Bendrasis planas numato įjungti su miestu funkciškai susijusias gyvenamąsias vietoves, bendrai išsprendžiant inžinerinius tinklus ir kitas komunikacijas. Bendroju planu yra numatyta perspektyvių gyvenamųjų vietovių įtakos zona (I - Užg, žr. pav. Nr. 5). Šios zonos arealuose prioritetas teikiamas gyvenamųjų vietovių plėtrai ir individualiai statybai. Rajono bendroju planu Bendrojo plano sprendiniai apima ir teritorijų, reikalingų panaudoti visuomenės poreikiams, rezervavimą. Joniškyje, tai Turgaus gatvės parkas, V. Kudirkos gatvės parkas, Statybininkų - Pakluonių gatvių parkas.

Labai nedidelė Joniškio miesto šiaurės vakarų dalis patenka į mikroregioninės svarbos migracijos koridorių C2, kuriame palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas. Taip pat labai nedidelė miesto pietryčių dalis patenka į mikroregioninės svarbos migracijos koridorių C1, kuriame gerinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai.

Joniškio miesto turistinį potencialą žymiai didina jį kertantis transeuropinis koridorius Via Hanza (A 12; E 77), kuriuo vyksta didžioji dalis vietinių, užsienio turistų ir lankytojų, bei geležinkelis Šiauliai-Jelgava. Per Joniškį eina regioninės svarbos turistų judėjimo keliai: „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“, „Vidurio Lietuvos parkų žiedas“, numatytas dviračių takas „Romantika“, ir vietinės svarbos turistų judėjimo kelias: „Joniškio kraštas“.

4 pav. Joniškio rajono vietovių hierarchija (ištrauka iš Joniškio rajono savivaldybės bendrojo plano)

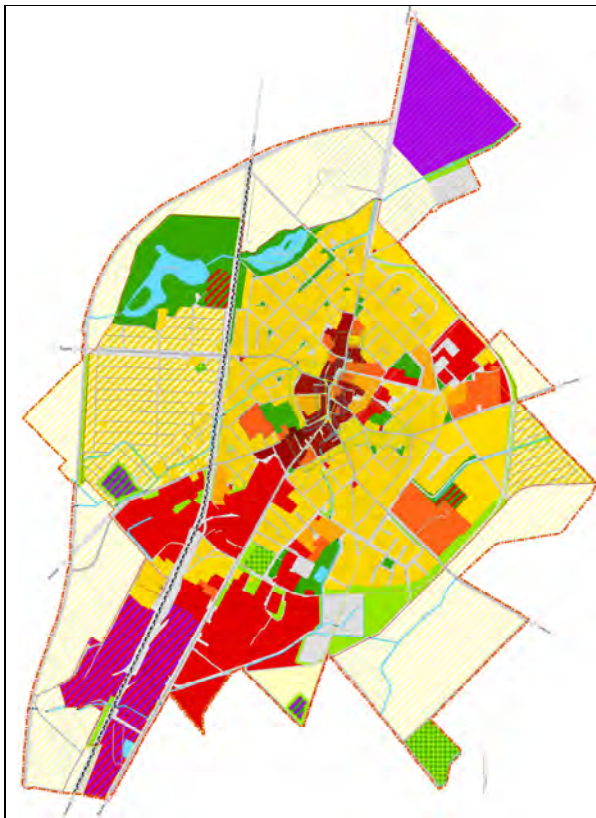
5 pav. Joniškio rajono žemės naudojimo ir apsaugos reglamentai (ištrauka iš Joniškio rajono savivaldybės bendrojo plano)

Joniškio miesto teritorijos bendrasis planas yra teritorijų planavimo dokumentas, kuriame buvo nustatyti miesto teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principai, teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai bei bendrieji teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reglamentai. Joniškio miesto bendruoju planu prioritetai teikiami: gyvenimo kokybei ir žmogaus ir aplinkos darnai (esamo kultūros paveldo, esamos urbanistinės struktūros vystymo galimybių panaudojimas, gamtinio karkaso saugojimas, gausinimas ir panaudojimas, tvenkinių pakrančių sutvarkymas, poilsio parko prie I-o tvenkinio įrengimas, apsauginių želdynų gausinimas). Bendruoju planu aplink Joniškio tvenkinius, Sidabros seniūnaitijoje, siūloma naujos plėtros teritorija parkui, kuriame galėtų atsirasti vietos smulkiems komercinės paskirties prekybos įrenginiams ar statiniams. Siūloma sutankinti parko želdynų liniją šiaurinėje parko teritorijos dalyje, kuri atitvers naujai formuojamą pramonės rajoną.

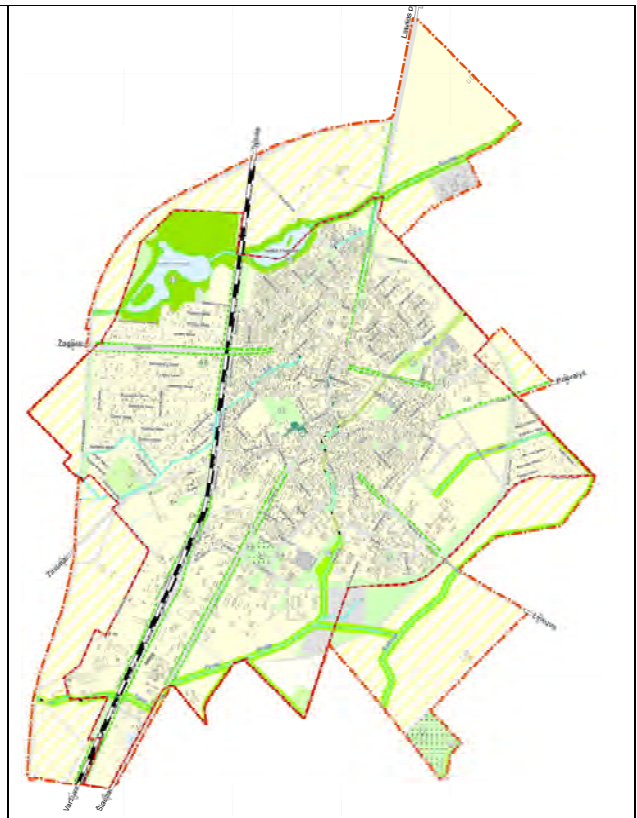
Joniškio miesto teritorijos bendrajame plane siūloma atskiraisiais rekreaciniais želdynais paversti ir teritorijas: Alyvų g. skveras; Klevų g. skveras; Saulės g. skveras; Taikos skveras; Vilniaus g. skveras (prie kapinių); Vyšnių g. skveras. Apsauginiai želdynai gali būti numatomi esamų kapinių apsaugos zonoje, vandenvietės apsaugos zonoje, valymo įrenginių apsaugos zonoje, vandens telkinių pakrančių ir geležinkelio apsaugos juostose. Apsauginių želdynų formavimo ypatumai ir tvarkymo reglamentas nustatomas įvertinant kiekvienos konkrečios vietos gamtinės aplinkos ypatumus ir ekologinės apsaugos tikslus.

Joniškio miesto ribose yra svarbių gamtinio karkaso elementų - migracinių koridorių. Gamtinio karkaso teritorijų ekologiniam optimizavimui būtina didinti želdinių ploto dalį gamtinio karkaso teritorijose. Reikia pažymėti, kad miesto ribose esančių gamtinio karkaso teritorijų želdiniai turėtų būti gausinami ne dėl ekonominių veiksmų, bet didinant gamtinės aplinkos ekologinį arba rekreacinį pilnavertiškumą.

Joniškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniais iš viso numatoma 86,12 ha intensyviai naudojamų lankymui želdynų, 3,22 ha kapinių teritorijų, 3,85 ha miesto aikščių teritorijų, taip pat žaliųjų jungčių ir apsauginės paskirties želdynų.

6 pav. Joniškio miesto teritorijos bendrasis planas žemės naudojimo brėžinys

7 pav. Joniškio miesto teritorijos bendrasis planas kraštovaizdžio tvarkymo brėžinys

Joniškio miesto žemės naudojimo specialiuoju planu atlikta žemės naudojimo esamos padėties analizė. Pagal planą Joniškio mieste laisva fondinė žemė sudaro 174,28 ha., iš kurios 33,5 ha yra suplanuota teritorija (parengti detalieji planai). Parengtu planu laisvai valstybinei žemei nustatytas naudojimo pobūdis, patikslintas laisvos žemės plotas. Specialiojo plano sprendiniais laisvoje nesuplanuotoje žemėje net 84,41 ha yra skirti komercinei paskirčiai, 45,42 ha bendro naudojimo teritorijoms, 4,46 ha visuomeninėms teritorijoms, infrastruktūrai - 5,71 ha, žemės ūkiui - 16,17 ha. (žr. pav. Nr. 10).

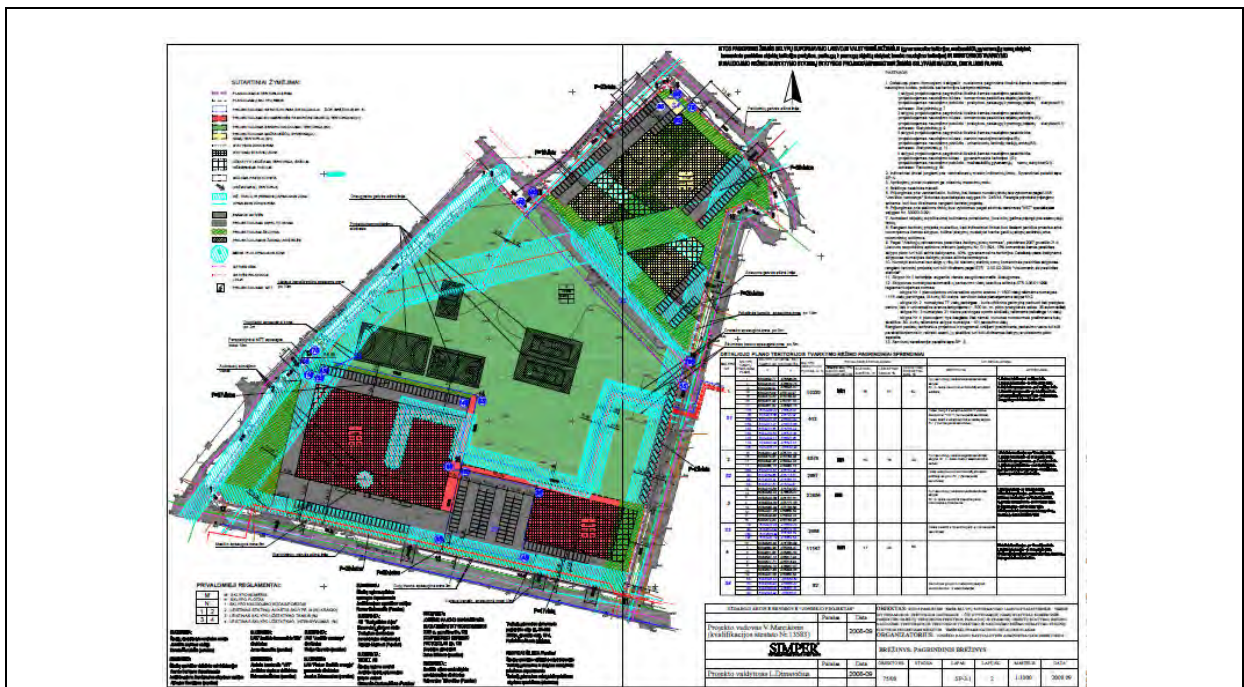
10 pav. Joniškio miesto žemės naudojimo specialusis planas

Bendro naudojimo žemės sklypo suformavimo, sklypo Joniškyje Žemaičių g. 14, ribų ir ploto keitimo, teritorijos tvarkymo, naudojimo bei apsaugos reglamentų nustatymo detaliuoju planu suplanuotas 41080 kv. m. sklypas. Jame išskirta miesto parko ir visuomeninės paskirties teritorijos (žr. pav. Nr. 11).

11 pav. Joniškių miesto parko detalusis planas

Kitos paskirties žemės sklypų suformavimo laisvoje valstybinėje žemėje (gyvenamosios teritorijos, daugiaaukščių gyvenamųjų namų statybai; komercinės paskirties objektų teritorijos prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybai; bendro naudojimo teritorijos) ir teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo numatymo statinių statybos projektui rengti ir žemės sklypams naudoti detalusis planas išskyrė Draugystės - Varpo gatvių parko teritorijos sklypą. Reglamentavo parko naudojimo būdą ir pobūdį, apribojimus, nustatė preliminarų teritorijos tvarkymą bei pritaikymą rekreacijai (žr. pav. Nr. 12).

12 pav. Detalusis planas Draugystės - Varpo gatvių parko teritorijoje

2.3. Istorinė raida

Joniškis išaugo pietinėje buvusios Žiemgalos teritorijoje. Gyvenvietė pradėjo kurtis XVI a. pradžioje, rašytiniuose šaltiniuose Joniškis minimas nuo 1523 m., kai Vilniaus vyskupas Jonas lankė Kuršo pasienį ir čia rado išlikusią pagonybę. Vyskupo nurodymu keliose gyvenvietėse buvo įsteigtos parapijos, viena jų pavadinta Joniškiu. Todėl Joniškių miesto įkūrimo pradžia yra laikomi 1523 m.

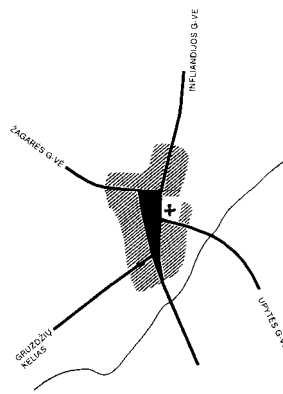
Tebesitęsija diskusijos dėl Joniškių miesto genezės. Viena iš versijų, kad gyvenvietė kūrėsi dabartinio Kalnelio kaimo vietoje (3 km į šV nuo Joniškių) ir miestas dabartinėje vietoje pradėjo kurtis tik po 1594 m. gaisro prie patogesnių prekybinių kelių. Kiti teigia, kad visą laiką miestas augo toje pačioje vietoje.

Manoma, kad senovės kaimo tipo gyvenvietė XV a. antroje pusėje (?) - XVI a. pradžioje galėjo egzistuoti dabartinio miesto vietoje ir peraugti į miesto tipo gyvenvietę. Tai patvirtintų urbanistinė miesto gatvių struktūra, kuri yra paveldėta iš priešistorinių laikų.

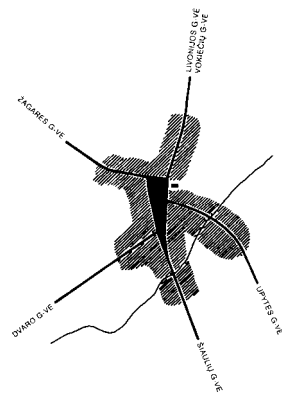
XVI a. pabaiga - XVII a. pirmą pusę - Joniškių klestėjimo laikotarpis. Gyvenvietės vartimą miestu įtvirtino 1616 m. Magdeburgo privilegijos suteikimas, kuri turėjo didelės įtakos tolesnei miesto raidai. XVII a. Joniškiuje galutinai susiformavo 5 pagrindinių gatvių ir turgaus aikštės urbanistinė struktūra, kuri išliko iki šių dienų. Remiantis aprašymu ir vėlesnės medžiagos analize, sudaryta XVII a. pradžios Joniškių miesto retrospektyvinė plano schema. Joje miesto planas raiškiai radialinis su savaimingai į centrą suėjusiomis netaisyklingos formos miestelio gatvėmis, o jų sankryžoje - trikampė aikštė.

XVI a. vidurio Sidabrės (Kalnelio) vietoje atsikūrusios gyvenvietės (Joniškio) plano schema

XVII a. pradžios retrospektyvinė plano schema

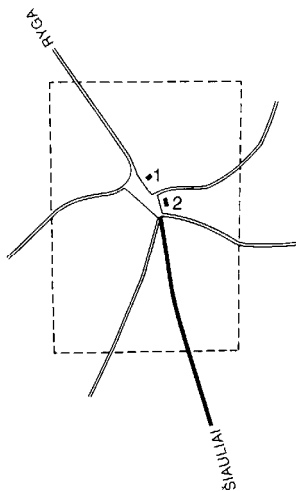
XVIII a. ketvirtojo - penktojo dešimtmečio miesto retrospektyvinė plano forma

13 pav. Joniškių miesto urbanistinės raidos schemas (Informacijos šaltinis: A. Miškinis „Vakarų Lietuvos miestai ir miesteliai“ I knyga)

XVII a. antra pusė - XVIII a. pirmą pusę - karų ir po jų sekusių nuosmukių laikotarpis. XVII - XVIII a. Joniškis buvo didžiausias Šiaulių ekonomijos miestas. Tuo metu jau buvo susiformavęs Joniškių centrinės aikštės užstatymo charakteris. Pagrindinių gatvių skaičius nuo XVII a. pradžios nepakito, todėl miesto planas, turėjęs raiškiai radialinę formą, liko beveik toks pats. Joniškį niokojo pasikartojantys gaisrai. Susidariusios naujos šalutinės gatvės perša mintį, kad po gaisrų atsistatęs miestas plėtėsi, tačiau tai vyko ne vien statant naujas sodybas pagrindinėse gatvėse tolyn nuo centro, bet ir panaudojant laisvus plotus už ten stovėjusių sodybų. Svarbiausios buvo Livonijos ir Upytės gatvės, tai liudijo, kad miestas plėtėsi šiaurės ir pietryčių kryptimis, kur buvo statybai tinkama teritorija.

Iki XVIII a. septintojo - aštuntojo dešimtmečių Joniškių užstatymas beveik atgavo ankstesnį pobūdį. Daugumą sodybų glaudžiai statant palei pagrindines gatves, erdvės pasidarė aiškesnės, radialinis miesto planas tapo dar ryškesnis.

Tolesnei Joniškių plano ir užstatymo raidai nemažą poveikį turėjo Rygos - Tilžės plentas, kuris buvo nutiestas 1836-1858 m. Plentas buvo praveistas ne esamomis gatvėmis, bet nauja vieta - prakertant naują trasą. Dėl to pietiniame miesto aikštės gale atsirado trys artimos krypties gatvės ir susidarė sudėtinga, dirbtinė ir Lietuvos miestams ir miesteliams nebūdinga gatvių sankryža, nepatogūs užstatymui trikampaiai kvartalai. Tiek iš šiaurės, tiek iš pietų plentas buvo nukreiptas į Joniškių bažnyčią, o tai padidino šio akcento reikšmę apylinkės kraštovaizdžiui. Susidarė sudėtingos formos ryškiai pabrėžta aikštė su daugiau pagrindinių gatvelių, kas liudijo Joniškį esant išvystyto radialinio plano miestu.

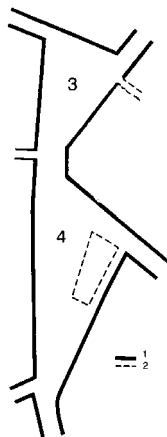
14 pav. XIX a. vidurio Joniškių miesto schema su nauja plento trasa. 1- bažnyčia, 2 - sinagoga (Informacijos šaltinis: A. Miškinis „Vakarų Lietuvos miestai ir miesteliai“ I knyga)

XVIII a. antra pusė tai stabilizavimosi ir kilimo laikotarpis. Tuo metu pastebima kultūrinė ir ekonominė kaimynų įtaka. XVIII a. Istoriniai šaltiniai liudija, kad Joniškį siejo glaudūs prekybiniai, vedybiniai bei kiti ryšiai su artimesniais ir tolimesniais LDK bei Livonijos miestais.

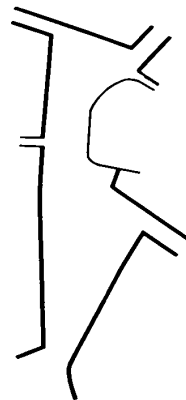
Šiuo laikotarpiu Joniškis neišaugo į didesnę vakarinės LDK dalies miestą, jame be amatų ir prekybos didelę įtaką turėjo agrarinio pobūdžio verslai.

Mažai duomenų išlikę apie miesto ūkinę veiklą XIX a. Ketvirtame - penktame dešimtmetyje. Tuo laikotarpiu perstatyti klebonijos pastatai, pastatytas malūnas, pašto stotis, mūrinė evangelikų-liuteronų bažnyčia.

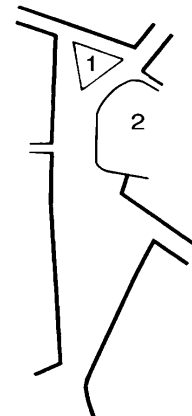
1868 m. kito didelis gaisras, tačiau po jo miestas buvo atkurtas gana greit, nes tuo metu jau intensyviai vystėsi, gyveno arti 5 tūkstančių gyventojų.

Apie 1830 m. Joniškių aikštės plano schema. 1- aikštės kontūras, 2- spėjama rotušės su krautuvėlėmis vieta, 3 - arklių turgus, 4- kitų prekių turgus

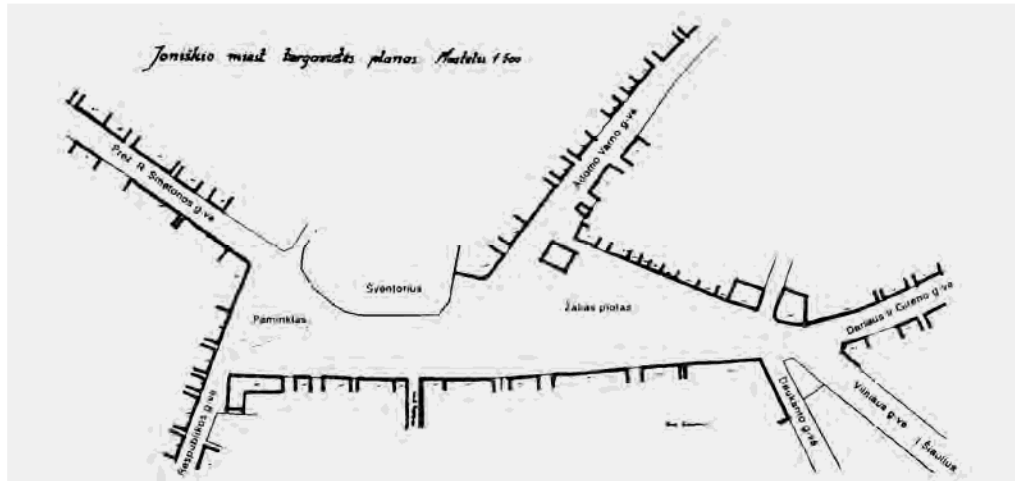

XX a. pradžios (po 1905 m.) Joniškių aikštės plano schema.

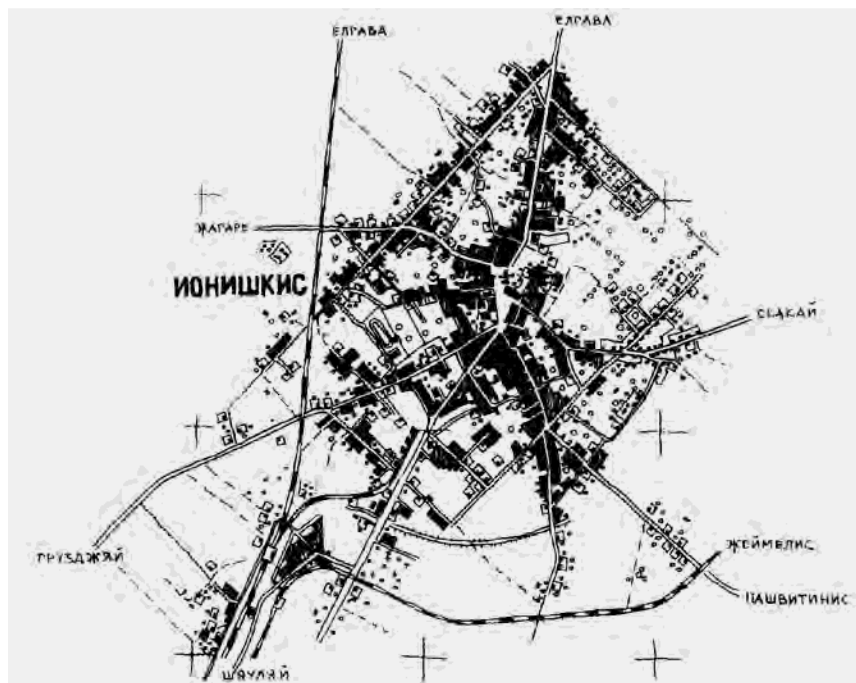
1928 m. Joniškių aikštės plano schema.

15 pav. Joniškių miesto aikštės plano raidos schemas (Informacijos šaltinis: A. Miškinis „Vakarų Lietuvos miestai ir miesteliai“ I knyga)

16 pav. 1940 m. Joniškio aikštės schema

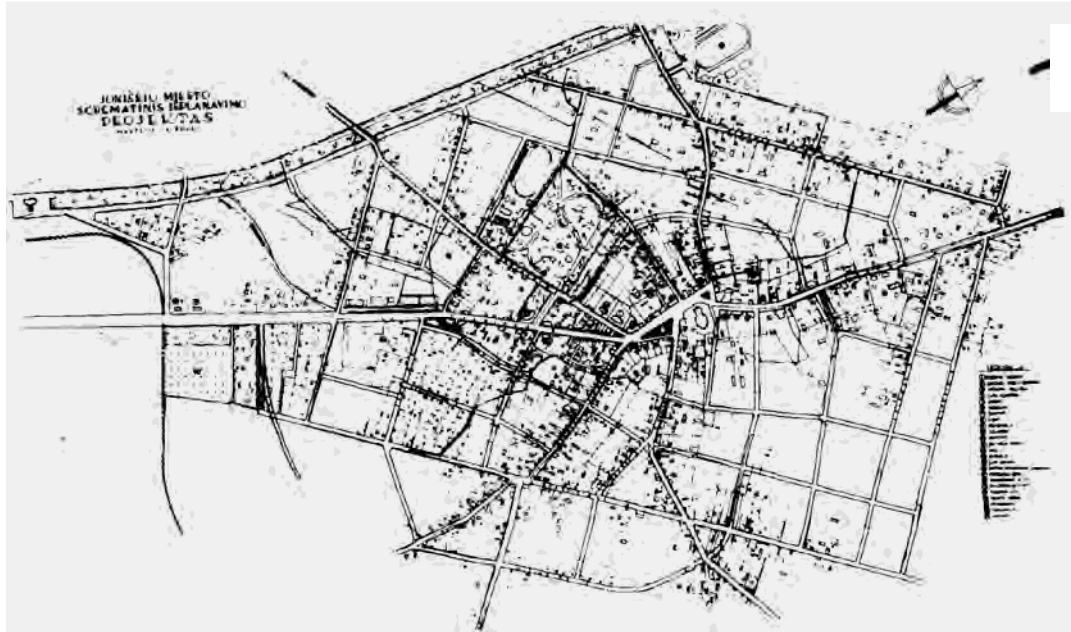
Padidėjęs nuo XIX a. vidurio gyventojų skaičius stimuliuojo miesto teritorijos plėtotę, dėl to sutankėjo centro užstatymas, susidarė šalutinių gatvių. XIX a. pabaigoje - XX a. pradžioje buvo perstatyta katalikų bažnyčia, kuri net ir išsiplėtusiame mieste buvo pagrindinė dominantė, kiti pastatai, taip pat ir antroji mūrinė sinagoga pastatyta XIX a. antroje pusėje šalia senosios, menkai išryškėjo miesto centre.

17 pav. 1944-1945 m. Joniškio miesto plano schema

Beveik visi pastatai tuo laiku buvo kapitaliniai. Didesnė jų dalis - dviaukščiai. Aikštė buvo grįsta, tik be šaligatvių, šiek tiek medžių augo vakarinėje šventoriaus dalyje.

Nėra tikslių duomenų ar pokario metu Joniškis buvo atstatomas pagal miestui skirtą projektą. Administracijos ir gyventojų aptarnavimo įstaigos bei įmonės kūrėsi atstatytuose, rekonstruotuose pastatuose. Naujų namų statyta mažai, daugiausiai tai buvo vienbučiai ir privatus pastatai, daugiau tvarkytos gatvės, paplatinti buvę ar įrengti nauji šaligatviai.

18 pav. 1954 m. miesto projektas

Vienas pirmųjų Joniškio miesto projektas parengtas 1954 m. (autorius A.Kuosa). Planuota tik urbanizuota miesto teritorija. Iš esmės laikytasi pagrindinių gatvių tinklo; šalutinės gatvės derintos prie pagrindinių, numatyti gana taisyklingi, įvairaus dydžio kvartalai. Kai kurios esamos gatvės šiek tiek paplatintos ir patiesintos, visuomeniniai pastatai išdėstyti įvairiose miesto centro vietose - daugiausia karo metu sugriautų pastatų sklypuose.

Didesnės reikšmės miesto raidai projektas neturėjo, esamose gatvėse - daugiausiai tarpuose tarp namų - ir naujai suplanuotuose iki 1959 m. iškilė keliasdešimt vienbučių namų. Iki to laiko centre nepastatytas nė vienas bent kiek reikšmingesnis pastatas, tačiau sutvarkyti ir apželdinti kai kurių sugriautų pastatų sklypai.

Septintajame dešimtmetyje padidėjo statybų mastai: pietų ir pietvakarių pusėje pradėtas formuoti pramonės rajonas, centre - į šiaurės rytus nuo aikštės - daugiabučių namų kompleksas, o toliau - keli vienbučių namų kvartalai.

1965 m. parengtas naujas miesto generalinis planas (autorius architektas A.Pucas), pagal kurį išplėstos miesto ribos ir pramoninė zona, detalčiau suplanuotas miesto centras, grupuojant pagal paskirtį išdėstyti visuomeniniai objektai. Centras numatytas aplink aikštę ir į šiaurę nuo jos - planuota sukurti naujos aikštės požymius turinčią erdvę karo metu sugriautų pastatų vietoje.

1967 m. Joniškis pripažintas nekilnojamojo kultūros paveldo objektu. 1969 m. miestui suteiktas vietos reikšmės urbanistikos paminklo statusas, nustatytos vietovės teritorijos ribos, vertingosios savybės, parengtas tolesnio kūrimo reglamentas.

Pokario metais neapgalvotai centre pasodinti ir jau suaugę medžiai uždengė išlikusius vertingiausias XX a. pradžios pastatus ir kultūros paveldo objektus. Medžiai taip pat uždengė vieną svarbiausių Joniškio istorinio centro savitumą lemiančių, ryškią kultūrinio kraštovaizdžio dominantę Joniškio Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčią.

Kiti želdiniai padalijo aikštę nebūdingais kertančiais takais, todėl buvo pažeistos aikštės erdvės ir proporcijos, nebeaiškios aikštės ribos ir struktūra. Kita kultūros vertybė - sinagogų kompleksas, nebuvo matomas iš Miesto a. ir Upytės gatvių, nes buvo užgožtas želdiniais. Visas kompleksas buvo tarsi atskirtas nuo miesto centro kompozicijos.

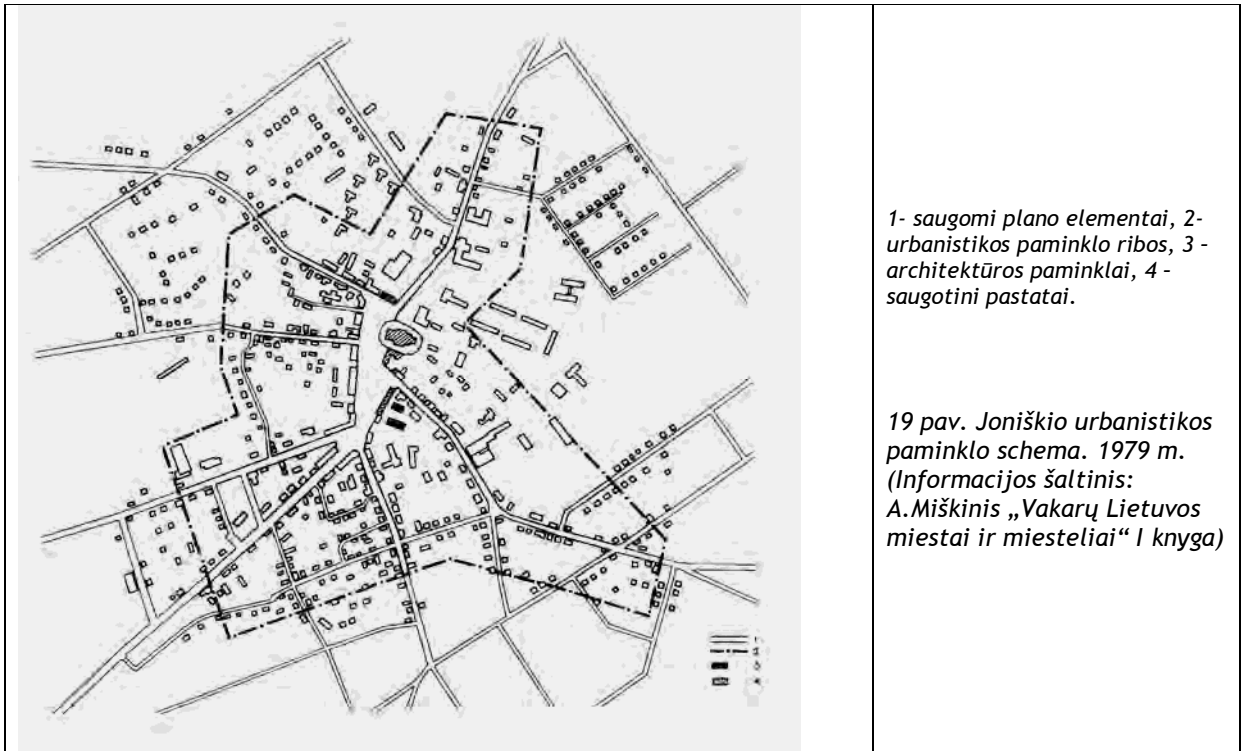
Didesni iki tol susiformavusio miesto vaizdo pokyčiai ėmė ryškėti septintojo - aštuntojo dešimtmečių sankirtoje, o ypač aštuntąjį dešimtmetį - parengus 1973 m. miesto generalinį planą, kai įvairiose vietose (prie centrinės aikštės ir atokiau) imta statyti 4-5 aukštų gyvenamuosius namus. Šiame projekte pastatai suprojektuoti neįvertinus istoriškai susiklosčiusio užstatymo, neatitiko miesto istorinės dalies formavimo reikalavimų, bet ir plečiant miesto teritoriją, numatyta pakeisti jo plano formą.

Joniškio miesto centrinė dalis reprezentuoja miesto istorijos, kultūros ir politikos raidą. Miesto aikštė formuojama kaip universali viešoji erdvė, svarbiausia miesto reprezentacinė, memorialinė dalis, skirta nedidelių kultūrinių ir pramoginių renginių, miestiečių ir miesto svečių bendravimo, susitikimų ir trumpalaikio poilsio vieta.

2.4. Kultūros vertybės

Nagrinėjamos teritorijos ir jos gretimųbių esamos būklės informaciją apie nekilnojamojo kultūros paveldo objektus, jų teritorijas bei apsaugos zonas atitinka Kultūros paveldo vertybių registrą.

Joniškio miesto centras yra urbanistikos paminklas (unikalus kodas 17084, buvęs kodas UV15), kurio vertingosios savybės - nuo XVII a. susiformavęs gatvių tinklas, centrinės aikštės planas ir tūrinė erdvinė kompozicija, kapitalinio užstatymo fragmentai. Į tvarkomos teritorijos ribas patenka senojo miesto vieta (unikalus kodas 30329), turinti valstybės saugomo objekto statusą.

1- saugomi plano elementai, 2- urbanistikos paminklo ribos, 3- architektūros paminklai, 4- saugotini pastatai.

19 pav. Joniškio urbanistikos paminklo schema. 1979 m.
(Informacijos šaltinis:
A. Miškinis „Vakarų Lietuvos miestai ir miesteliai“ I knyga)

Didžioji dalis Nekilnojamųjų kultūros vertybių susikongravusi Joniškio miesto centre. Planuojamoje teritorijoje yra 19 kultūros paveldo objektų (žr. I lentelę Nr. 1 ir žr. I „Esamos būklės brėžinį“).

1 Lentelė. Kultūros vertybių sąrašas

Nr.	Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas
Archeologinės vertybės			
1.	30329	Senojo miesto vieta	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.)
Urbanistinės vertybės			
2.	17084	Joniškis	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.)
Statiniai ir statinių kompleksai			
3.	2482	Švč. M. Marijos Ėmimo į	dangų bažnyčia
4.	1354	Sinagogų kompleksas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Miesto a.
5.	23679	Baltoji sinagoga	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Miesto a. 4A
6.	23680	Raudonoji sinagoga	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Miesto a. 4B
7.	32497	Joniškio "Aušros" gimnazijos pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), S. Goeso g. 2

8.	30733	Vandentiekio bokštas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Stoties g. 32B
9.	2246	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Upytės g. 3
10.	2484	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Žagarės g. 2
11.	2247	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Žagarės g. 8
12.	16021	Namas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Livonijos g. 16
13.	2483	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.) 1/Upytės g.
14.	2485	Pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.) 1/Vilniaus g.
15.	2609	Buv. administracinis pastatas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Vilniaus g. 21
Memorialinis paveldas			
16.	22570	Partizanų kapai	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.)
17.	10850	Kapinės	Joniškio m. (Joniškio sen.), Žagarės g.
18.	4711	Kapinės	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.)
19.	31808	Signataro Gintaro Ramono kapas	Joniškio r. sav., Joniškio m. (Joniškio sen.), Vilniaus g.

Pastaba: *Ne visoms kultūros paveldo vertybėms yra nustatytos teritorijos.

Informacijos šaltinis: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos.

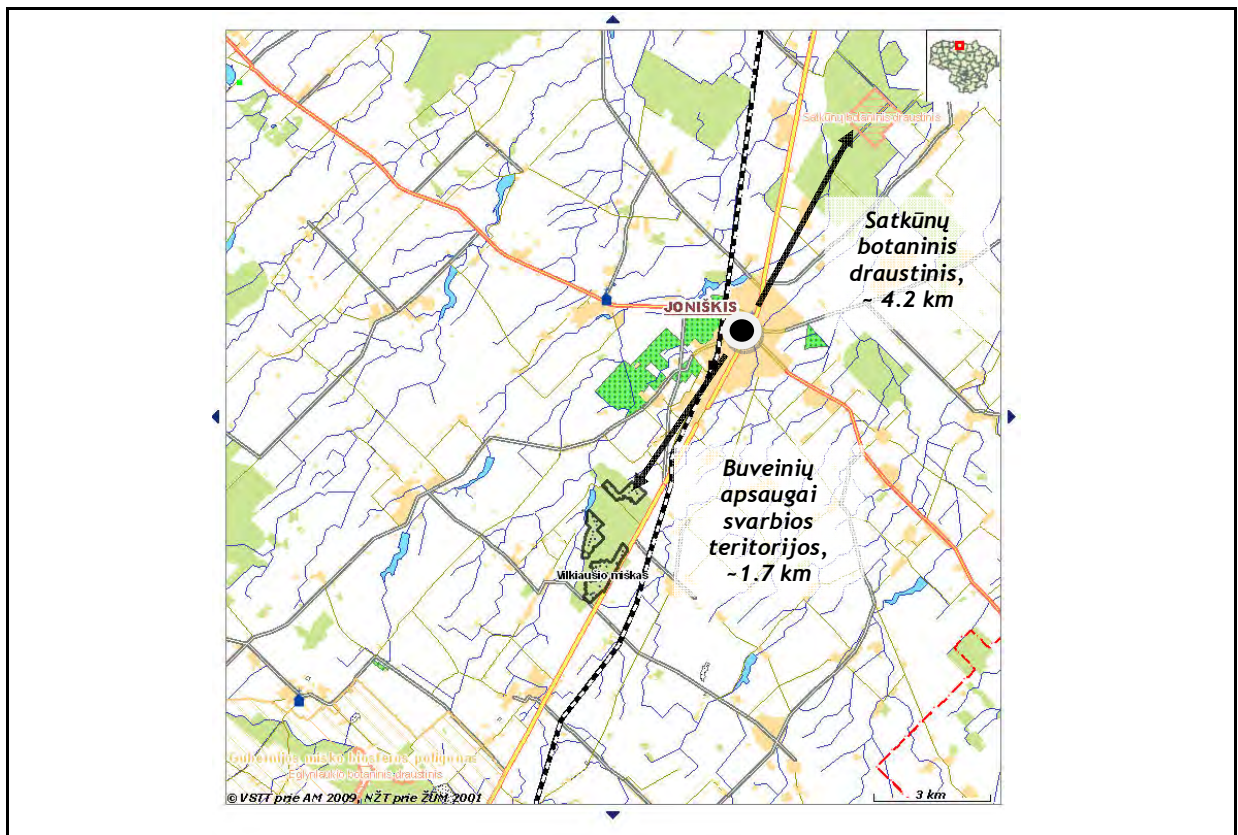
Joniškis pasižymi ryškiu miestovaizdžio identiteto lygiu. Prie aikštės stovinti bažnyčia - svarbiausias bei vienintelis Joniškio akcentas, miesto dominantė. Kiti savitumo elementai - sinagogų kompleksas, išlikę senieji pastatai, miesto aikštės. Tai sudaro paprastą, bet vieningą panoramą, kuri būdinga daugeliui, tikrai gerokai mažesnių už Joniškį, Lietuvos miestelių.

2.5. Saugomos teritorijos

Joniškio mieste ir planuojamos teritorijos ribose iš visų saugomų teritorijų tipų, kurie nurodyti Saugomų teritorijų įstatyme, yra tik gamtinio karkaso teritorijos bei vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos bei zonos. Gamtinio karkaso elementai - migraciniai koridoriai užima nedidelę Joniškio miesto dalį, jiems priskiriami šie upių slėnių teritorijų ruožai:

- Mikroregioninės svarbos Sidabros upės slėnio migracinio koridoriaus ruožas, einantis visu šiauriniu miesto teritorijos pakraščiu rytų bei šiaurės - rytų kryptimi ir formuojantis natūralų gamtinį barjerą miesto plėtrai šia kryptimi;
- Rajoninės svarbos Audrūvės upės slėnio migracinio koridoriaus ruožas, einantis visu rytiniu miesto teritorijos pakraščiu ir dešiniojo Audrūvės intako, Purvės upelio, atkarpa pietinėje miesto dalyje;
- Rajoninės svarbos Purvės upelio slėnio migracinio koridoriaus atkarpa, kertanti miesto centrą šiaurės - pietryčių kryptimi.

Artimiausios saugomos teritorijos šiaurės kryptimi už maždaug 4,2 km - Satkūnų botaninis draustinis (106 ha) (žr. pav. Nr. 13), kuris įkurtas 1998 m. Jo paskirtis - išsaugoti uosynų kaitą ir retųjų rūšių augalus. Pietvakarių kryptimi už maždaug 1,7 km nuo planuojamos teritorijos yra Europos Bendrijos svarbos saugomų teritorijų bendram tinklui priklausanti ir įtraukta į Vyriausybės patvirtintą buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašą vieta.

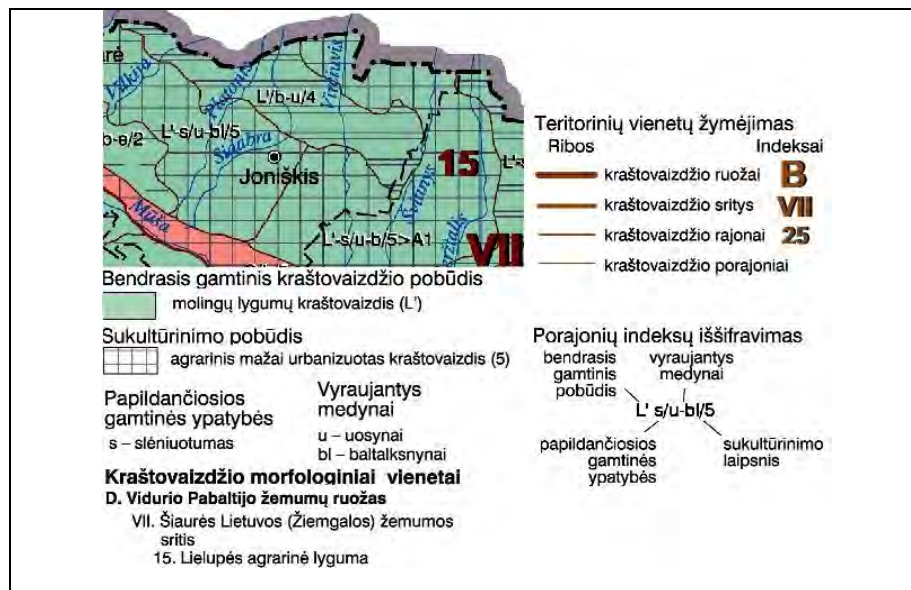

20 pav. Planuojama teritorija saugomų teritorijų atžvilgiu

2.6. Kraštovaizdžio/miestovaizdžio analizė

Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos apraše kraštovaizdis apibūdinamas, kaip žemės paviršiaus gamtinių (paviršinių uolienų ir reljefo, pažemio oro, paviršinių ir gruntinių vandenų, dirvožemio, gyvųjų organizmų) ir (ar) antropogeninių (archeologinių liekanų, statinių, inžinerinių įrenginių, žemės naudmenų ir informacinio lauko) komponentų, susijusių medžiagiais, energetiniais ir informaciniais ryšiais, teritorinis junginys. Tai žmonių suvokiama vietovė (teritorija), kurios pobūdį nulėmė gamtiniai ir (ar) antropogeniniai veiksniai ir jų sąveika.

Kraštovaizdžio teritoriniai vienetai skiriami atsižvelgiant fundamentaliuosius (morfologinius, ekologinius (procesinius, nagrinėjančius apytakos ryšius), taikomuosius (percepinius, nagrinėjančius vizualinį erdvės suvokimą), ir resursinius, nagrinėjančius išteklių naudojimo interesus) planavimo veiksmus.

21 pav. Ištrauka iš Lietuvos nacionalinio atlaso žemėlapio - Kraštovaizdžio morfologinis rajonavimas (Informacijos šaltinis: www.geportal.lt)

Joniškio miestas išsidėstęs šiaurinėje Lietuvos dalyje, netoli Latvijos sienos. Pagal Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studiją (2013 m., Vilnius) miestą formuoja Vidurio Pabaltijo žemumų ruožo Šiaurinės Lietuvos (Žiemgalos) žemumos sritis. Planuojama teritorija yra Lielupės lygumoje, kuri yra agrarinė. Kraštovaizdžio erdvinio komplekso, kaip fizinio kūno, komponentai (pamatinės uolienos, pažemio oras, vandenys, dirvožemis, antropogeniniai dariniai) sukuria savitus teritorinius vienetus, vadinamus fziomorfotopais. Planuojamos teritorijos bendrasis gamtinis fziomorfotopų pobūdis yra molingų lygumų kraštovaizdis, kuriam yra būdingas agrarinis mažai urbanizuoto kraštovaizdžio fziomorfotopų sukultūrinimo pobūdis. Molingas lygumas sudaro moreninės lygumos, kurioms būdingos labai pakeistos žemės ūkio naudmenos. Šiose teritorijose vyraujantys medynai yra uosiai-baltalksniai.

22 pav. Ištrauka iš Lietuvos nacionalinio atlaso žemėlapio - Gamtinio kraštovaizdžio tipai (Informacijos šaltinis: www.geportal.lt)

23. pav. Būdingų vietovaizdžių profiliai (Informacijos šaltinis: www.geoportal.lt)

Planuojamos teritorijos vizualinę struktūrą sudaro neišreikšta vertikalioji sąskaida (tai lyguminis kraštovaizdis su vieno lygmens videotopais), kuris lemia teritorijos despektiškumą ir horizontalioji sąskaida (tai vyraujančių atvirų, visiškai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis), kuris lemia teritorijos kraštovaizdžio atvirumą. Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikšti tik vertikalieji dominantai. Planuojamos teritorijos, Joniškio miesto, kraštovaizdį pajvairina Audrūvės ir Sidabros upelių sukuriamas nuolaidžios negiliai slėniuotos priemolingos lygumos vietovaizdis.

Gamtinis karkasas turi užtikrinti darnios plėtros principų įgyvendinimą derinant gamtosauginius, ekonominius, urbanistinius bei socialinius interesus. Karkaso buvimas stabdo aplinkos ir kultūros vertybių degradavimą ir užtikrina sveiką aplinką, neutralizuoja aplinkosaugines problemas. Gamtinis karkasas - vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migracijos tarp jų.

Pagal Joniškio miesto bendrąjį planą gamtinis karkasas užima nedidelę miesto dalį, tačiau vaidina labai svarbų vaidmenį ekologinės pusiausvyros bei biologinės įvairovės užtikrinimui. Svarbūs gamtinio karkaso elementai yra mikroregioninės svarbos migracijos koridoriai, kurie planuojamoje teritorijoje sudaro svarbiausius rekreacinius ir apsauginius želdynus. Joniškio miesto teritorijoje tokias gamtinio karkaso teritorijas formuoja Audrūvės ir Sidabros upių slėniai, kuriems būtina susigrąžinti ir gausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus. Palaikomas ir didinamas kraštovaizdžio natūralumas turi būti Sidabros upės atkarpoje (ties Joniškio I ir II tvenkiniais). Tuo tarpu užstatytose miesto teritorijose gamtinio karkaso teritorijos yra traktuojamos kaip degraduotos (urbanizuotos), kuriose natūralumas nebus atstatytas. Tačiau šiose teritorijose mažieji upeliai ir miesto žaliosios teritorijos sudaro smulkias gamtinio karkaso dalis („saleles“), kurios yra reikšmingos vietiniu lygmeniu.

2.7. Vizualinė analizė

Viešųjų erdvių struktūra, žalieji miesto plotai kuria miesto įvaizdį, kuris racionaliai įrengus bendro naudojimo bei rekreacines erdves gali tapti patrauklesnis. Želdynų sistema yra svarbi ir neatskiriama miesto urbanistinės struktūros dalis. Nuo bendro naudojimo želdynų ir žaliųjų plotų kiekio, funkcionalaus išsidėstymo ir sutvarkymo priklauso miesto aplinkos ekologinė būklė, harmonija, gyvenimo sąlygų kokybė, miesto patrauklumas turizmui ir investicijoms.

Nagrinėjant Joniškio miesto želdynų sistemą, pirmiausia buvo išskirtos želdynų teritorijos, kurios apima visus miesto želdynus ir sudaro tinkamą sistemą juos planuoti, tvarkyti, normuoti bei klasifikuoti. Joniškio miesto želdynų karkasą sudaro urbanizuotų teritorijų viešosios erdvės (aikštės, skverai, parkai, perspektyviniai želdynai, kurie ateityje gali tapti viešai naudojamais žaliaisiais plotais, bei kapinių teritorijos), taip pat visa Joniškio miesto apsauginių želdynų sistema (gatvių ir geležinkelio apsauginiai želdiniai, upių ir upelių pakrančių želdiniai, miesto žaliosios jungtys), kartu įvertinamos ir užstatytos teritorijos su želdynais plotai (daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalai) (žr. pav. Nr. 17).

24 pav. Atskirųjų želdynų išdėstymo schema

Esamos būklės analizė atlikta Joniškio mieste esančioms:

- Sakralinėms teritorijoms;
- Miesto aikštėms;
- Miesto parkams;
- Miesto skverams;
- Apsauginės paskirties atskiriesiems želdynams;
- Pakrantės želdynams;
- Apsauginiams geležinkelio/gatvių želdynams;
- Mišrios paskirties verslo gamybos ir paslaugų objektų teritorijos, pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos;
- Želdynams prie daugiabučių gyvenamųjų namų.

Joniškio miesto želdynų sklaida yra pakankamai tolygi visame mieste, tačiau galima išskirti tris koncentruotus miesto taškus: miesto centrą, miesto šiaurės vakarų pusėje esantį miesto parką („Sidabros“ poilsio zona prie I tvenkinio) ir miesto pietinę dalį ties kapinėmis. Šios zonos suformuoja rekreaciniu ir estetiniu požiūriu svarbius miesto želdynų branduolius.

Atsižvelgiant į miesto gyventojų skaičių, planinę struktūrą, reikšmingumą bei išdėstymo tolygumą, atskirieji želdynai gali būti skirstomi į vietinius, rajoninius ir centrinius. Nustatytoje normose didžiausia žalųjų ploto dalis skiriama vietiniams želdynams, kurie yra arčiausiai gyventojų ir yra intensyviausiai lankomi, jų skaičius mieste turi būti didelis, vieneto plotas - nedidelis. Šiek tiek mažesnė želdynų ploto dalis tenkanti vienam miesto gyventojui - rajoninių ir centrinių želdynų teritorija, jos aptarnaujant didelį skaičių lankytojų, jų plotai yra vidutiniai ir dideli, tačiau jų sklaida yra retesnė. Želdynų normų nustatymo tvarkos apraše nurodoma, kad mažame mieste (iki 10 tūkst. gyventojų) vienam gyventojui turi tekti ne mažiau kaip 15-20 kv. m želdynų (įskaitant vejas ir gėlynus). Iš jų 7,5-10 kv. m turėtų būti vietiniai želdynai ir 7,5-10 kv.m - centriniai želdynai (žr. į lentelę Nr. 2).

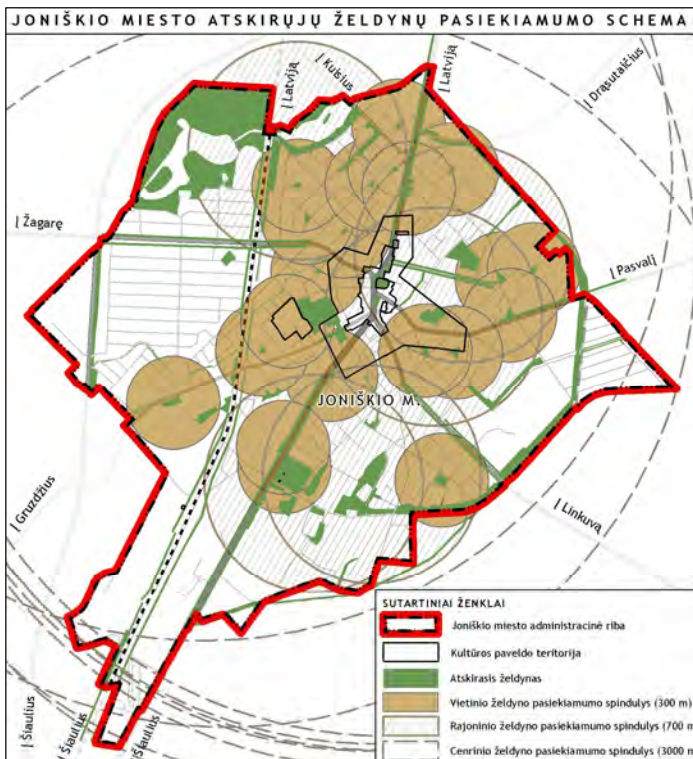
2 lentelė. Atskirųjų želdynų minimalių plotų nustatymas, kvadratiniais metrais vienam gyventojui.

Eil. Nr.	Miesto ar miestelio tipas	Bendras želdynų plotas m ² / gyv.	Iš jo		
			Vietiniai želdynai, m ² / gyv.	Rajoniniai želdynai, m ² / gyv.	Centriniai želdynai, m ² / gyv.
1.	Didelis miestas (daugiau 100 tūkst.gyv.)	25-30	10-11	8-10	7-9
2.	Vidutinis miestas (10-100 tūkst.gyv.)	20-25	8-9	6-8	6-8
3.	Mažas miestas (iki 10 tūkst.gyv.) i	15-20	7,5-10	-	7,5-10
4.	Miestelis	10-15	-	-	10-15
5.	Miestas kurortas	35-45	17,5-22,5	-	17,5-22,5

Vietinės reikšmės želdynai išdėstomi kvartalų grupėje, kurią formuoja aptarnaujančios (C kategorijos) gatvės. Šiems želdynams mažuose miestuose vietiniams želdynams skiriama 35-40 % viso želdynų ploto.

Rajoninės reikšmės želdynai išdėstomi miesto gyvenamuosiuose rajonuose, kuriuos riboja pagrindinės (B kategorijos) bei greito eismo (A kategorijos) gatvės. Metodiškai šioms želdynams mažuose miestuose, miesteliuose ir kaimuose šios kategorijos želdynai nenumatomi. Joniškio miestui, turinčiam gana didelę želdynų sistemą bei įvertinant perspektyvinį Joniškio miesto gyventojų skaičių pagal Joniškio miesto bendrąjį planą, ši klasifikacija yra taikoma.

Viso miesto reikšmės želdynai arba *centriniai atskirieji želdynai* išdėstomi mieste, gerai pasiekiamose miesto vietose. Jais galėtų būti laikomi: Joniškio poilsio zonos "Sidabra" parkas prie I tvenkinio zonos, Joniškio miesto parkas ir miesto centrinė aikščių sistema.

Planuojant ir formuojant estetišką miesto želdynų sistemą būtina vadovautis šiais principais: pasiekiamumas (tolygus pasiskirstymas miesto teritorijoje), vientisumas, kompleksiskumas ir gamtinis pagrįstumas. Joniškio miesto želdynų pasiekiamumas yra geras, pasiekiamumo spinduliai centrinių želdynų atžvilgiu dengia visą Joniškio miestą. Rajoninių ir vietinių želdynų atžvilgiu - didžiąją miesto dalį išskyrus vakarų pusėje esančius sodus (žr. pav. Nr. 25 ir lentelę Nr. 3).

25 pav. Atskirųjų želdynų išdėstymo schema

3 lentelė. Atskirųjų želdynų pasiekiamumo spindulių nustatymas metrais

Eil. Nr.	Želdyno kategorija		Pasiekiamumo spindulys, m	Apytikrė pasiekiamumo laiko trukmė, min.
1.	Vietiniai želdynai	Vietiniai parkai, miesto sodai, skverai	300-400 m	5-10 min. pėsčiomis
2.	Rajoniniai želdynai	Rajoniniai parkai, skverai	500-1000 m	10-20 min. Pėsčiomis, 5-10 min. automobiliu
3.	Viso miesto reikšmės želdynai arba centriniai želdynai	Centriniai parkai	apie 2000 m ir daugiau	15-30 min. automobiliu

Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialiuoju planu nagrinėjamoje teritorijoje 2014 metų gegužės mėnesį buvo atlikti natūriniai tyrimai (žr. lentelę Nr. 4). Teritorijoje esančių želdynų ekologinė ir estetinė būklė buvo vertinama perceivingiu, vizualiniu ir socialiniu aspektais. Tyrimo metu didžiausias dėmesys buvo skirtas pagrindinėms miesto bendrojo naudojimo teritorijoms.

Joniškio želdynų vertinimo metu buvo nustatyta ir įvertinta:

- Vyraujanti želdinių rūšinė sudėtis;
- Želdinių sklaida teritorijoje;
- Preliminarus želdinių amžius;
- Želdinių būklė;
- Teritorijos infrastruktūra.

Vyraujanti želdinių rūšinė sudėtis.

Nagrinėjamos teritorijose buvo nusakomas visumoje vyraujančios rūšies kiekis. Joniškio miesto teritorijoje vyrauja didelė įvairovė skirtingų rūšių želdinių: *spygliuočiai* - pušis, eglė, maumedis; *kietieji lapuočiai* - ąžuolas, uosis, klevas, skroblas, guoba; *minkštieji lapuočiai* - liepa, beržas, juodalksnis, baltalksnis, drebulė, gluosnis, tuopa, blindė, lazdynas.

Želdinių sklaida teritorijoje. Šiuo kriterijumi buvo vertinama kaip želdiniai yra išsidėstę nagrinėjamoje teritorijoje. Išskirti trys požymiai:

- Želdiniai augantys pavieniui;
- Želdiniai augantys koncentruotai (teritorijoje sudarantys grupę (-es));
- Želdiniai sudarantys alėjas/eiles.

26 pav. Atskirųjų želdynų būklės schema

Želdinių amžius. Šiuo kriterijumi buvo vertinama kokioje stadijoje yra želdynas - naujai formuojamas ar suformuotas. Todėl išskirti tokie požymiai:

- Formuojamas želdynas (yra jaunų sodinukų; prigijo/nepriėjo nauji sodinukai ir pan.);
- Susiformavęs želdynas, kurį sudaro vidutinio amžiaus želdynai;
- Seniai susiformavęs želdynas, kurį sudaro brandūs ir seni želdynai.

Želdinių būklės kriterijumi buvo vertinama bendra nagrinėjamų želdinių būklė. Išanalizavus su želdynais susijusiais teisės aktais, išskirti trys požymiai, kuriais buvo vertinama želdinių būklė:

- Gera (medžiai sveiki, normaliai išsivystę, lapija (spygliai) tanki, vienodai išsidėsčiusi, lapai ir spygliai normalaus dydžio ir spalvos, nėra sausulių, menkaverčių medžių, krūmų ir atžalų, ligų ir kenkėjų

požymių nėra, želdynas gerai tvarkomas, suformuotos erdvės, gerai prižiūrimi takai, vejės ir tvenkiniai), yra vertingų rūšių;

- Patenkinama (medžiai sveiki, bet ūglių prieaugis nedidelis, mažesnis sulapojimas, laja netolygiai išsivysčiusi, stiebas su nedideliais mechaniniais ir kenkėjų pažeidimais, yra pavienių sausulių, menkaverčių rūšių medžių ir krūmų, želdynas apleistas, prastai prižiūrima vejės, takai);
- Nepatenkinama (medžiai akivaizdžiai nusilpę, stelbiami kitų medžių, stipriai pažeisti ligų ar kenkėjų, laja silpnai išsivysčiusi, yra džiūstančių ir nudžiūvusių skeletinių šakų, ūglių prieaugis nedidelis arba jo nėra, medžiai sausaviršūniai, stiebai yra pažeisti mechaniškai, yra didelių drevių, pakeltos medžio šaknys, želdynas neprižiūrimas, nešienaujamos vejės, gausu menkaverčių medžių ir krūmų, užžėlę takai ir tvenkiniai), nėra vertingų rūšių.

Teritorijos infrastruktūra. Nagrinėjamos teritorijose buvo vertinama esama infrastruktūra: įrengta/neįrengta, naudojama/nenaudojama, sutvarkyta/nesutvarkyta.

Bendrai apibūdinant esamą Joniškio miesto želdynų sistemos būklę, galima teigti, kad Joniškyje yra daug žaliųjų teritorijų, tačiau daugumos jų būklė yra tik patenkinama (žr. pav. Nr. 26 ir lentelę Nr. 4). Miesto želdinius sudaro Lietuvai būdingų rūšių želdynai: plačialapės ir smulkialapės liepos, paprastieji klevai, ąžuolai, pušys ir eglės.

4 lentelė. Jonišio miesto želdynų vertinimas

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Statusas	Plotas, ha	Vyraujanti želdynų želdinių rūšinė sudėtis	Želdynų želdinių sklaidos tipas teritorijoje	Vyraujantis želdynų želdinių amžius	Bendra želdynų būklė	Infrastruktūros ištekliai
1.	Joniškio Švc. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia	Bažnyčia	0,457	Eglės, liepos, tujos, klevai, greta teritorijos yra vienas vertingas ąžuolas*	Koncentruotos medžių grupės, bei medžių eilės aplink Jonišio miesto bažnyčią	Vyrauja brandūs želdynai	Patenkinama, tačiau medžiai yra per arti Bažnyčios pastato	Teritorija aptverta, įrengti takai
2.	Liuteronų kapinės	Kapinės	0,457	Vyrauja liepos, uosiai ir beržai, yra eglių, tujų	Koncentruotos medžių grupės, bei medžių eilės kapinių teritorijos pakraščiuose	Vyrauja brandūs želdynai, tačiau kartu yra įveisiami ir jauni sodinukai	Patenkinama	Įrengtas privažiavimo kelias ir stovėjimo aikštelė prie teritorijos, tačiau kapinėse trūksta įrengtų pagrindinių takų
3.	Joniškio miesto kapinės	Kapinės	2,761	Vyrauja tujos ir kaštonai**, yra eglė, ąžuolas	Pavieniai želdynai visoje teritorijoje ir medžių eilės palei pagrindinį kapinių taką	Teritorijoje vyrauja brandūs želdynai	Nepatenkinama, medžiai seni ir kelia pavojų	Įrengti privažiavimo keliai, stovėjimo aikštelės, įrengti pagrindiniai takai
4.	Savivaldybės aikštė	Aikštė/miest o centrinė aikštė	0,329	Vyrauja liepos, yra viena eglė, aikštę puošia dekoratyviniai krūmai ir gėlynai	Medžių eilės palei Livonijos gatvę	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Nepatenkinama	Visa aikštė išgrįsta, tačiau danga yra prastos būklės. Aikštėje trūksta mažosios architektūros elementų
5.	Nepriklausomybės paminklo teritorija	Aikštė/miest o centrinė aikštė	0,087	Vyrauja liepos, yra vienas *ąžuolas	Koncentruota medžių grupė aikštės centre	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	Įrengti takai ir šaligatviai, tačiau jų būklė prasta
6.	Senoji miesto aikštė***	Aikštė/miest o centrinė aikštė	0,075	-	-	-	Vyksta rekonstrukcija	-
7.	Senoji miesto aikštė	Aikštė/miest o centrinė aikštė	0,237	Ąžuolai*, klevas	Pavieniai medžiai visoje aikštės teritorijoje	Vyrauja jauno amžiaus želdynai	Gera. Vyksta rekonstrukcija	Šiuo metu pradėti vykdyti aikštės rekonstrukcijos darbai
8.	Žemaičių g. ir M. Mažvydo g. aikštė	Aikštė	0,831	Vyrauja kaštonai, liepos yra beržų, gluosnių	Koncentruotos medžių grupės, bei medžių eilės	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Gera	Puikiai sutvarkyta infrastruktūra, įrengti takai, šaligatviai, suoliukai, apšvietimas, mažosios architektūros elementai
9.	Mokyklos sodas	Sodas	1,584	Vaismedžiai	Lygiagrečios medžių eilės	Vyrauja brandūs želdynai	Nepatenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
10.	Joniškio miesto parkas	Parkas	3,974	Vyrauja ąžuolai, beržai, eglės, taip pat yra liepų, uosių, eglių, kaštonų, klevų	Koncentruotos medžių grupės viso parko teritorijoje	Vyrauja vidutinio ir brandaus amžiaus želdynai	Patenkinama	Įrengti takai, šaligatviai ir suoliukai, tačiau jų būklė prasta
11.	Joniškio miesto Sidabros poilsio zona prie I tvenkinio parko	Parkas	37,056	Didelė įvairovė - dominuoja įvairūs dekoratyviniai krūmai krūmokšniai, vaiskrūmiai, taip pat ąžuolai, tuopos, eglės, beržai, liepos, lazdynai. Yra pasodintų naujų klevų	Koncentruotos medžių grupės, medžių eilės bei pavieniai želdynai	Vyrauja vidutinio ir brandaus amžiaus želdynai, tačiau kartu yra įveisiami ir jauni sodinukai	Patenkinama	Sutvarkyta dalis infrastruktūros, įrengti takai, stovėjimo aikštelė, suoliukai, pavėsinės, automobilių stovėjimo aikštelė

12.	Joniškio miesto poilsio zona prie II tvenkinio	Parkas	5,314	Didelė įvairovė - vyrauja beržai, gluosniai, klevai, pušėlės, eglės, įvairūs krūmai	Koncentruotos medžių grupės parko teritorijoje	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai, tačiau kartu yra įveisiami ir jauni sodinukai	Nepatenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
13.	Saulės parkas (parkas prie vandens telkinio Kaštonų g.)	Parkas	4,503	Pušys, klevai, eglutės, šermukšniai, liepos, beržai, ažuolai, bukai, juodalksniai, kaštonai ir krūmai	Koncentruotos medžių grupės, bei medžių eilės	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai ir įveisiami jauni sodinukai	Nepatenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
14.	Turgaus g. skveras	Skveras	0,996	Vyrauja beržai, eglės, liepaitės, kaštonai. Yra gluosnių, šermukšnių, klevų, skroblų, drebulių, taip pat yra vaiskrūmių, vaismedžių	Koncentruotos medžių grupės telkiasi vakarinėje sklypo dalyje	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai ir įveisiami jauni sodinukai	Gera	Yra pėsčiųjų ir dviračių takas
15.	Draugystės-Varpo gatvių parkas***	Parkas	2,203	Želdynų nėra	-	-	Nėra želdynų	Nėra įrengtos infrastruktūros
16.	Pakluonių g. skveras	Skveras	0,238	Keli krūmai ir vaiskrūmiai	Pavieniai želdynai nesuformuotoje erdvėje	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Nepatenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
17.	Skveras prie Joniškio ūkio mokyklos	Skveras	0,113	Eglės, pušys, tujos, krūmai	Koncentruotos medžių grupės	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Gera	Nėra įrengtos infrastruktūros
18.	Uptytės ir Pakluonių gatvių skveras	Skveras	0,299	Klevai, šermukšniai, beržai	Koncentruotos medžių grupės, išdėstytos pietrytinėje skvero dalyje	Teritorijoje vyrauja jauni sodinukai	Gera	Nėra įrengtos infrastruktūros
19.	Priklausomas želdynas privačiame sklype Uptytės g. 21	Perspektyvus parkas	1,189	Beržai, drebulės, liepos, gluosniai, topoliai, įvairūs krūmai	Koncentruotos medžių grupės visame skvere	Vyrauja brandaus ir vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
20.	Putinų gatvės skveras	Skveras	0,240	Beržai, liepos, kaštonai, uosiai, gluosnis, eglaitės	Koncentruota medžių grupė skvero centre	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
21.	V. Kudirkos ir B. Dauguviečio gatvių skveras	Skveras	0,193	Beržai, yra vienas ažuolas, krūmai	Koncentruotos medžių grupės skvero pietinėje dalyje	Vyrauja jauno amžiaus želdynai	Patenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
22.	Vilniaus ir Laisvės gatvių skveras	Skveras	0,125	Beržai, eglės, klevai, yra senas uosis, šermukšnių, įvairių krūmų	Koncentruota medžių grupė skvero pietvakarinėje dalyje	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Gera	Nėra įrengtos infrastruktūros
23.	Saulės gatvės skveras	Skveras	0,439	Pušys, berželiai, eglaitės, šermukšniai, lazdynai, krūmai	Koncentruotas, želdynai išsidėstę po visą skverą	Vyrauja jauno amžiaus želdynai	Gera	Nėra įrengtos infrastruktūros

24.	Vilniaus gatvės skveras (prie kapinių)	Skveras	0,839	Beržai, liepos, kaštonai, uosiai, gluosnis, eglaitės	Koncentruotos medžių grupės rytinėje dalyje, bei medžių eilės, einančios palei Vilniaus gatvę	Vyrauja vidutinio ir brandaus amžiaus želdynai	Patenkinama	Palei Vilniaus gatvę įrengtas pėsčiųjų ir dviračių takas
25.	Vilniaus gatvės skveras (prie Senukų PC)	Skveras	0,271	Drebulės	Medžių eilė, einanti palei Vilniaus gatvę	Vyrauja brandūs želdynai	Nepatenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
26.	Žemaičių gatvės skveras	Skveras	0,434	Prie Žemaičių gatvės vaismedžiai, skvero šiaurės rytų pakraštyje yra tuopų ir krūmų	Medžių eilė, einanti palei Žemaičių gatvę	Vyrauja brandūs želdynai	Nepatenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
27.	Liepų g. skveras	Skveras	0,081	Gluosniai, klevai, kaštonai, eglės	Koncentruota medžių grupė visoje skvero teritorijoje	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Gera	Nėra įrengtos infrastruktūros
28.	Alyvų g. skveras	Skveras	0,078	Ažuolai, eglutės, krūmai	Pavieniai želdynai	Vyrauja jauno amžiaus želdynai ir sodinukai	Gera	Nėra įrengtos infrastruktūros
29.	Kranto aikštės skveras	Skveras	0,067	Vienas uosis ir šaltalankis	Pavieniai želdynai	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Nepatenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
30.	Klevų g. skveras	Skveras	0,111	Beržai, liepos, kaštonai, pušis, eglė, gudobelė, obelis	Koncentruotas, želdynai išsidėstę po visą skverą	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
31.	Vyšnių gatvės skveras	Skveras	0,132	Vyrauja gluosniai, beržai. Yra kaštonų, liepų, klevų, pušų, pušelių ir eglių.	Koncentruotas, želdynai išsidėstę po visą skverą	Vyrauja brandūs želdynai, tačiau kartu yra įveisiami ir jauni sodinukai	Patenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
32.	J. Basanavičiaus ir Sodų gatvių skveras	Skveras	0,104	Vyrauja beržai. Yra eglių, klevų, gluosnis	Koncentruoti želdynai išsidėstę rytinėje skvero dalyje. Pavieniai želdynai - telkiasi vakarinėje dalyje	Vyrauja vidutinio ir jauno amžiaus želdynai	Patenkinama	Beveik viso skvero teritoriją užima krepšinio žaidimo aikštelė
33.	J. Basanavičiaus ir Knygnešių gatvių skveras	Skveras	0,093	Vaismedžiai	Pavieniai želdynai	Vyrauja brandūs želdynai, tačiau kartu yra įveisiami ir jauni sodinukai	Nepatenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
34.	Taikos gatvės skveras	Skveras	0,058	Vyrauja eglės, beržai, klevai, liepaitės, vaismedžiai, alyvų krūmai	Koncentruotas, želdynai išsidėstę po visą skverą	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
35.	Nameisio gatvės skveras	Skveras	0,071	Yra klevų, pušelių, beržų, kaštonų, eglių, azuolų, alyvų ir kitų krūmokšnių	Koncentruotas, želdynai išsidėstę po visą skverą	Vyrauja jauno amžiaus želdynai ir sodinukai	Gera	Nėra įrengtos infrastruktūros
36.	Livonijos gatvės skveras	Skveras	0,416	Vyrauja beržai. Yra liepų, klevų, drebulių, gluosnių, kaštonų, karkų, krūmokšnių, vaismedžių	Koncentruotas, želdynai išsidėstę po visą skverą	Vyrauja vidutinio ir brandaus amžiaus želdynai	Patenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros

37.	Daugiabutis Purienu gatvės gale	Želdynai šalia daugiabučio gyvenamo namo	0,685	Vyrauja beržai, eglės, pušys, alyvos ir kiti krūmai	Koncentruoti želdynai išsidėstę pietvakarinėje teritorijos dalyje. Medžių eilės - vakarinėje	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	Nėra įrengtos infrastruktūros
38.	Daugiabučių kvartalas tarp Medžiotojų g., Sodų g. ir J. Basanavičiaus	Želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	2,878	Beržai, eglės, klevai, maumedis, kaštonai, gluosniai, uosiai, liepos, šermukšniai, alyvų krūmai, vaiskrūmiai ir krūmai	Pavieniai želdynai ir jų koncentruotos grupės išsidėsčiusios aplink daugiabučius gyvenamuosius namus	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, automobilių stovėjimo aikštelės
39.	Daugiabučių kvartalas tarp Žagarės g., Medžiotojų g. ir Darbininkų g.	Želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	1,982	Klevai, liepos, šermukšniai, tuopos, kaštonai, beržai, eglės, klevai, liepos	Pavieniai želdynai ir jų koncentruotos grupės išsidėsčiusios aplink daugiabučius gyvenamuosius namus	Vyrauja vidutinio amžiaus želdynai yra naujų sodinukų	Patenkinama	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, automobilių stovėjimo aikštelės
40.	Daugiabučių kvartalas tarp Spaudos g., Pakluonių g. ir Statybininkų g.	Želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	1,791	Vyrauja liepos. Yra beržų, klevų, dekoratyvinių tujų bei eglių	Daugiausia medžių eilės išsidėsčiusios greta daugiabučių gyvenamųjų namų	Vyrauja jauno amžiaus želdynai ir sodinukai	Patenkinama	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, automobilių stovėjimo aikštelės
41.	Daugiabučių kvartalas tarp Statybininkų, Draugystės g. ir Upytės g.	Želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	3,666	Pušys, klevai, beržai, tuopos, kaštonai, gluosnis, alyvos, sedulos, krūmai	Pavieniai želdynai ir jų koncentruotos grupės išsidėsčiusios aplink daugiabučius gyvenamuosius namus	Vyrauja vidutinio ir brandaus ir jauno amžiaus želdynai	Gera	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, automobilių stovėjimo aikštelės
42.	Daugiabučių kvartalas tarp M. Slančiausko g., Miesto a., Parko g. ir Žemaičių g.	Želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	3,222	Šermukšniai, klevai, pušys, eglės, įvairūs krūmai, kaštonai, beržai	Pavieniai želdynai ir jų koncentruotos grupės išsidėsčiusios aplink daugiabučius gyvenamuosius namus	Vyrauja vidutinio ir brandaus ir jauno amžiaus želdynai	Patenkinama	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, automobilių stovėjimo aikštelės
43.	Daugiabučių kvartalas tarp Vilniaus g. ir Latvių g.	Želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	0,562	Liepos, klevai, gluosniai, pušys, beržai, alyvos, dekoratyviniai krūmai	Pavieniai želdynai ir jų koncentruotos grupės išsidėsčiusios aplink daugiabučius gyvenamuosius namus	Vyrauja brandaus amžiaus želdynai	Patenkinama	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, automobilių stovėjimo aikštelės
44.	Daugiabučių kvartalas tarp Vilniaus g., Žemaičių g. ir Laisvės g.	Želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	0,780	Liepos, beržai, kaštonai, pušėlės, netoli yra saugotinas ažuolas, alyvos ir kiti krūmai	Pavieniai želdynai ir jų koncentruotos grupės išsidėsčiusios aplink daugiabučius gyvenamuosius namus	Vyrauja brandaus ir vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, automobilių stovėjimo aikštelės
45.	Daugiabučių kvartalas prie Žemaičių gatvės ir geležinkelio	Želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	2,712	Beržai, tuopos, eglės, kaštonai, klevai, pušėlės, liepos, gluosniai, alyvų krūmai, vaiskrūmiai	Pavieniai želdynai išsidėstę aplink daugiabučius gyvenamuosius namus	Vyrauja vidutinio ir jauno amžiaus želdynai	Patenkinama	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, automobilių stovėjimo aikštelės

46.	Daugiabučių kvartalas tarp Malūno g. ir V. Kudirkos g.	Želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	3,927	Liepos, eglės, uosiai, pušys, alyvos, šaltalankiai ir krūmai	Pavieniai želdynai ir jų koncentruotos grupės išsidėsę ar eilės išsidėsčiusios aplink daugiabučius gyvenamuosius namus	Vyrauja brandūs želdynai, tačiau kartu yra įveisiami ir jauni sodinukai	Gera	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, automobilių stovėjimo aikštelės
47.	Priklausomasis želdynas - Joniškių miesto ligoninės parkas	Parkas	1,225	Beržai, eglės, vaismedžiai ir krūmai, yra ažuolas	Pavieniai želdynai ir jų eilės	Vyrauja brandaus ir vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	Įrengti teniso kortai, kitos įrengtos infrastruktūros nėra
48.	Priklausomasis želdynas - Žemės ūkio mokyklos parkas	Parkas	2,632	Eglės, pušys, liepos, beržai	Pavieniai želdynai ir jų koncentruotos grupės išsidėsčiusios palei parko takus ar greta esantį kelią	Vyrauja vidutinio amžiaus ir jauni želdynai	Gera	Yra įrengti šaligatviai, takeliai, suoliukai, automobilių stovėjimo aikštelė
49.	Pietrytinė miesto dalis***	Apsauginiai želdynai	-	Želdynai numatyti bendruoju planu, tačiau nesuformuoti	-	-	Nėra želdynų	-
50.	Pietrytinė miesto dalis prie kapinių	Apsauginiai želdynai	-	Vyrauja beržai, eglės, liepos	Koncentruotos medžių grupės	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	-
51.	Pietinė geležinkelio dalis	Apsauginiai želdynai	-	Vyrauja beržai, eglės, uosiai	Koncentruotos medžių grupės	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Gera	-
52.	Centrinė geležinkelio dalis	Apsauginiai želdynai	-	Vyrauja beržai, gluosniai, drebulės, uosiai, tuopos	Pavieniai želdynai bei medžių eilės	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	-
53.	Vakarinė miesto dalis	Apsauginiai želdynai	-	Vyrauja beržai, liepos	Koncentruotos medžių grupės ir medžių eilės	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	-
54.	Šiaurinė geležinkelio dalis	Apsauginiai želdynai	-	Vyrauja beržai, drebulės, tuopos	Koncentruotos medžių grupės ir medžių eilės	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	-
55.	Vilties g.	Apsauginiai želdynai	-	Vyrauja beržai, eglės, liepos, klevai	Koncentruotos medžių grupės	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	-
56.	Šiaurės rytinė miesto dalis***	Apsauginiai želdynai	-	Želdynai numatyti bendruoju planu, tačiau nesuformuoti	-	-	Nėra želdynų	-
57.	Rytinė miesto dalis (ties kanalu)***	Apsauginiai želdynai	-	Nėra želdynų	-	-	Nėra želdynų	-
58.	Purvės kanalas	Apsauginiai želdynai	-	Vyrauja beržai, krūmai	Pavieniai želdynai	Teritorijoje vyrauja vidutinio amžiaus želdynai	Patenkinama	-

59.	U-8 kanalas	Apsauginiai želdynai	-	Vyrauja krūmų grupės, yra pavienių uosių, karklų, beržų	Pavieniai medžiai ir koncentruotos krūmų grupės	Teritorijoje vyrauja brandaus amžiaus želdynai	Nepatenkinama	-
-----	-------------	----------------------	---	---	---	--	---------------	---

* Yra vertingas ažuolas, kurį siūloma saugoti;

**Teritorijoje esanti kaštonų alėja yra blogos būklės;

***Atsižvelgiant, į tai, kad parkuose šiuo metu nėra, beveik nėra arba šiuo metu vyksta teritorijos rekonstrukcijos darbai, želdynai nėra vertinami.

Sakralinės teritorijos. Sakralinės teritorijos arba kitaip memorialinės paskirties želdynai (kapinės, memorialiniai parkai, kolumbariumai) Joniškio mieste išsidėstę per tris teritorijas: Joniškio Švc. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia, būklė patenkinama (žr. pav. Nr. 27); Liuteronų kapinės, būklė patenkinama (žr. pav. Nr. 28); Joniškio miesto kapinės, būklė nepatenkinama (žr. pav. Nr. 29). Sakralinių teritorijų želdynų tvarkyme svarbiausias aspektas yra vizualinis - želdiniai turi nedisonuoti aplinkoje ir neužstoti monumentalių statinių. Taip pat jų tvarkymas ir priežiūra turi būti patogi: patogios galimybės išpjauti per didelius, grėsmę keliančius medžius.

Aplink Joniškio miesto Švc. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčią išsidėstę aukšti brandūs medžiai, kai kurie iš jų yra per arti pastato arba kyla grėsmė, kad ardomi bažnyčios pamatai bei sienos.

Liuteronų ir Joniškio miesto kapinėse didžiausias problemas kelia taip pat brandūs medžiai, Joniškio miesto kapinėse kaštonų alėja, Liuteronų kapinėse - brandūs uosiai ir liepos. Šiuos medžius ateityje, siekiant išvengti nelaimių, reikės iškirsti.

27 pav. Joniškio Švc. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia

28 pav. Liuteronų kapinės

29 pav. Joniškio miesto kapinės

Miesto aikštės tai ne tik svarbiausi architektūriniai, urbanistiniai, semantiniai miestų erdvinės struktūros elementai, bet ir erdvės, kuriose vyksta reikšmingiausi miesto gyvenimo įvykiai - šventiniai renginiai, minėjimai, visuomenės susibūrimai, o taip pat jos naudojamos trumpalaikiam gyventojų poilsiui, bendravimui, susitikimams. Specialiajame plane nagrinėjamos trys aikštės, dvi iš jų yra prie miesto pagrindinių gatvių sankirtų. Centrinę aikščių (traktuojamų kaip vieneto ir kitaip vadinamų istorinė miesto aikštė) erdves šiuo metu fiziškai riboja intensyvaus eismo gatvės, kurios šiek tiek varžo žmonių judėjimą juose. Todėl Žemaičių g. ir M. Mažvydo g. aikštė yra gausiai lankoma miestelėnų, nes yra įsikūrusi prie automobilių eismui uždarytos Žemaičių gatvės. Taip pat ji yra rekonstruota ir labai puikiai pritaikyta miesto poreikių naudojimui, želdinių būklė joje labai gera. Likusių aikščių želdinių būklė yra patenkinama, yra ir nekokybiškų želdinių, pvz. Savivaldybės aikštėje. Senojo miesto aikštė šiuo metu yra rekonstruojama, želdiniai joje atnaujinami.

30 pav. Savivaldybės aikštė

31 pav. Nepriklausomybės paminklo teritorija

32 pav. Senoji miesto aikštė (priešais bažnyčią)

33 pav. Senojo miesto aikštė

34 pav. Žemaičių g. ir M. Mažvydo g. aikštė

35 pav. Žemaičių g. ir M. Mažvydo g. aikštė

Miesto parkai. Joniškio miesto teritorijoje yra šeši parkai. Didžiausias iš jų yra poilsio zonos „Sidabra“ prie I tvenkinio parkas (žr. pav. Nr. 36), ši teritorija bei Joniškio miesto parkas (žr. pav. Nr. 38) yra prižiūrimi ir tvarkomi. Šie du miesto parkai priskiriami miesto centriniam želdynams (pasiekiamumo spindulys 3 km.). Likę parkai šiuo metu dar yra neįrengti arba pilnai neįrengti ir nelabai naudojami (žr. pav. Nr. 37, 39 ir 40), vienas iš jų perspektyvinis, šiuo metu apleistas ir netvarkomas (nuomojamas valstybinis žemės sklypas, žr. pav. Nr. 41).

36 pav. „Sidabros“ parkas

37 pav. Greta „Sidabros“ parko esanti poilsio zona prie Joniškio II tvenkinio

38 pav. Joniškio miesto parkas

39 pav. Saulės parkas

40 pav. Draugystės - Varpo gatvių parkas

41 pav. Priklausomasis želdynas Uptytės g.

Joniškio mieste yra dvidešimt vienas skveras. Bendra jų želdinių būklė yra patenkinama, tačiau nei vienas iš jų nėra puikiai sutvarkytas (net gi didžioji dalis jų yra apleisti ir neprižiūrimi), juose trūksta įrengtos infrastruktūros išteklių - takų, suoliukų, pavėsinių.

Dauguma Joniškio miesto skverų yra individualių namų kvartaluose ir juose sudaro žaliąsias saleles, todėl neretai juos iš visų pusių supa gatvės. Šiuose gatvėse yra dažnai parkuojami automobiliai ar sustatyti buitinių atliekų rūšiavimo konteineriai, tai nepuošia ir žaliosioms erdvėms patrauklumo neprideda. Todėl dažnai šios žalios erdvės tarnauja kaip apsauginiai neužstatytų erdvių želdynai.

Apsauginės paskirties atskirieji želdynai ir pakrančių želdynai - tai rekreacinės ir apsauginės paskirties teritorijos, skirtos ryšių tarp žaliųjų plotų sistemos sudedamųjų dalių užtikrinimui, gamtinio karkaso migracijos koridorių funkcijoms atlikti. Apsauginės paskirties želdynai Joniškio miesto bendruoju planu yra numatyti daugiausiai miesto pakraščiuose, jų funkcija yra apsaugoti nuo neigiamo poveikio greta esamas teritorijas. Didžioji dalis želdynų plotų šiuo metu yra dar tik rezervuoti, tačiau neįveisti. Joniškyje yra Purvės upelio (želdinių būklė patenkinama) ir kanalo U-8 (želdinių būklė nepatenkinama) pakrančių bei prie vandens telkinių esantys želdiniai. Didžioji dalis pakrančių želdynų Joniškio mieste yra tvarkomi prastai, jiems nėra skiriamas didelis dėmesys: daugelis iš jų yra apaugę aukšta žole, krūmokšniais ar prastos būklės medžiais.

Apsauginiai geležinkelio/gatvių želdynai. Svarbiausios gatvių želdinių funkcijos yra: gatvės natūralizavimas kraštovaizdyje; gatvės trasos, komunikacijų linijų ir įrengimų apsauga; sąlygų eismo saugumui sudarymas; eismo patogumo, sanitarinių-higieninių ir estetinių sąlygų pagerinimas; trumpalaikio poilsio sąlygų pagerinimas; aplinkinių teritorijų apsauga nuo transporto taršos. Miestų gatvėse sąlygos medžiams augti yra nevienodos, todėl apsauginiai želdynai pasiskirstę netolygiai. Vienose gatvėse želdiniai sudaro žaliąsias juostas, esančias dažniausiai už pėsčiųjų tako, kitose - medžiai auga 2-4 m pločio pievoje arba šalia gatvės. Yra gatvių, kuriose apsauginiai želdynai yra susiformavę arba naujai formuojami medžių eilėmis. Medžių būklę gatvėse nulemia ne tik augimo sąlygos, genėjimo pasekmės, bet ir medžio rūšies biologinės savybės - skirtingas atsparumas abiotiniams ir biotiniams veiksniams. Joniškio miestų gatvėse vyrauja liepų rūšys, kaštonai, beržai. Nemažai išlikusių senų uosių, pavienių gluosnių, klevų.

Įvertinus gatvių apsauginių želdynus galima teigti, kad apsauginių želdynų sistema nėra vientisa ir gerai funkcionuojanti. Vyrauja vidutinio amžiaus, patenkinamos būklės želdynai.

5 lentelė. Joniškio miesto pagrindinių gatvių želdiniai

Eil. Nr.	Gatvės pavadinimas	Gatvės kategorija	Apsauginiai želdynai	Želdinių pasiskirstymas teritorijoje ir būklė
1.	VILNIAUS G.	B	Yra	Vietomis abipus gatvės sudaro eiles. Želdinių būklė patenkinama.
2.	MIESTO AIKŠTĖS G.	B	Yra	Pavieniai medžiai, būklė gera
3.	LIVONIJOS G.	B	Yra	Skirtingose kelio pusėse želdiniai sudaro medžių eiles. Želdinių būklė patenkinama
4.	ŽAGARĖS G.	B	Yra	Apsauginiai želdiniai yra susiformavę ir sudaro vidutinio amžiaus geros būklės želdynus, tačiau kai kurie iš jų auga per arti gatvės, t.y. šaligatvio viduryje.
5.	UPYTĖS G.	B	Yra	Apsauginius želdinius sudaro geros būklės jaunuolnai, kurie teritorijoje sudaro medžių eiles, vietomis koncentruotas medžių grupes
6.	ŠIAULIŲ SENOJI G. (dalis B kategorijos atkarpos)	B	Nėra	Visumoje tiesioginės apsauginės funkcijos atliekančių želdinių, esančių prie gatvės, nėra, tačiau yra labai nedidelis kiekis želdinių pasiskirsčiusiu pavieniui gatvės erdvėje ir nepatenkančiu į priklausomuosius želdynus.
7.	ŽEMAIČIŲ G.	C	Yra	Apsauginius želdinius sudaro naujai pasodintos geros būklės medžių eilės ir vidutinio amžiaus patenkinamos būklės pavienių medžių grupės
8.	J.BASANAVIČIAUS G.	C	Yra	Apsauginiai želdiniai vietomis sudaro vidutinio amžiaus įvairių rūšių patenkinamos būklės želdynus. Taip pat teritorijoje yra brandžių rūšių želdinių sudarytos grupės arba eilės, kurių būklė yra prasta.
9.	MEDŽIOTOJŲ G.	C	Yra	Didžioji dalis apsauginių želdinių sudaro pavieniai medžiai, yra kaštonų alėja. Želdiniai patenkinamos būklės
10.	PAKLUONIŲ G.	C	Yra	Apsauginiai želdiniai pasiskirstę pavieniui, vyrauja brandūs ir prastos būklės želdiniai
11.	STATYBININKŲ G.	C	Yra	Gatvės erdvėje augančios liepos yra vidutinio amžiaus, vidutinės būklės
12.	V.KUDIRKOS G.	C	Yra	Apsauginiai želdiniai pasiskirstę pavieniui, vyrauja

				brandūs ir prastos būklės želdiniai
13.	ŠIAULIŲ SENOJI G.(dalis C kategorijos atkarpos)	C	Nėra	Visumoje tiesioginės apsauginės funkcijos atliekančių želdinių, esančių prie gatvės, nėra, tačiau yra labai nedidelis kiekis želdinių (daugiausia krūmų) pasiskirsčiusiu pavieniui gatvės erdvėje ir nepatenkančiu į priklausomuosius želdynus.
14.	ŽEMAITĖS G.	C	Nėra	-
15.	STOTIES G.	C	Nėra	-
16.	TURGAUS G.	C	Nėra	-
17.	GELEŽINKELIO G.	C	Nėra	-
18.	PAVASARIO G.	D	Yra	Želdynai auga koncentruotai, sudarydami palei gatvę grupes. Vyrauja vidutinio amžiaus geros būklės želdiniai

VILNIAUS G. Apsauginiuose želdynuose želdiniai pasiskirstę netolygiai - yra gatvės atkarpų, kuriose želdynų sistema nutrūksta, nemažai pavienių želdinių. Želdinių eilės yra tik vienoje kelio pusėje (dešinėje arba kairėje), tačiau vietomis, abipus kelio, želdiniai sudaro tvarkingas medžių eiles. Yra naujai formuojamų apsauginių želdinių.

MIESTO AIKŠTĖS G. Pavieniai medžiai abipus gatvės

LIVONIJOS G. Apsauginiai želdiniai sudaro pakankamai vieningą ir nenutrūkstamą apsauginių želdynų sistemą - želdiniai išsidėstę abipus kelio arba vienoje kelio pusės dalyje, sudarydami medžių eiles. Keliose gatvės atkarpose yra naujai formuojamų apsauginių želdinių.

ŽAGARĖS G. Apsauginiuose želdynuose želdiniai pasiskirstę netolygiai - vietomis pavieniai medžiai sudaro nutrūkstamas eiles, nemažai yra atkarpų, kuriose želdinių nėra. Apsauginių želdinių Žagarės g. atkarpoje, kurioje Joniškio miesto bendruoju planu numatomi apsauginiai želdynai yra susiformavę ir sudaro vidutinio amžiaus geros būklės želdiniai. Vietomis yra krūmų, sąžalynų. Didžiausia problemą kelia per arti gatvės, šaligatvių viduryje, augantys medžiai.

UPYTĖS G. Apsauginius želdynus sudaro geros būklės jaunuolynai, kurie teritorijoje sudaro medžių eiles (liepos), vietomis koncentruotas medžių grupes (liepos, beržai).

ŠIAULIŲ SENOJI G. Apsauginių želdynų nėra.

ŽEMAIČIŲ G. Apsauginius želdynus sudaro naujai pasodintos geros būklės liepų eilės ir vidutinio amžiaus patenkinamos būklės pavienių medžių grupės (beržai, uosiai, liepos, tuopos). Pažymėtina, kad tuopų būklė yra nepatenkinama, teritorijoje yra menkaverčių vaismedžių.

J.BASANAVIČIAUS G. Apsauginių želdynų želdiniai vietomis sudaro vidutinio amžiaus įvairių rūšių (liepos, beržai, kaštonai, ąžuolai) patenkinamos būklės želdiniai. Taip pat nagrinėjamos gatvės dalyje yra brandžių rūšių (liepų, klevų, uosių, pušų) želdinių sudarytos grupės arba eilės, kurių būklė yra prasta (želdiniai peraugę, neprižiūrėti, auga ties aukštos įtampos elektros laidais). Gyventojai patys savarankiškai tvarko ir sodina želdinius.

MEDŽIOTOJŲ G. Apsauginių želdynų želdiniai pasiskirstę netolygiai: yra kaštonų alėja, tačiau didžiojoje nagrinėjamos gatvės dalyje vyrauja vidutinio amžiaus patenkinamos būklės želdiniai (klevai, uosiai, beržai, karklai). Šie želdiniai auga pavieniui pasiskirstę po visą nagrinėjamos gatvės dalį. Gyventojai patys savarankiškai tvarko ir sodina želdinius.

PAKLUONIŲ G. Apsauginių želdynų nėra.

STATYBININKŲ G. Gatvės erdvėje augančios liepos yra vidutinio amžiaus, vidutinės būklės

V.KUDIRKOS G. Apsauginiai želdiniai pasiskirstę pavieniui, vyrauja brandūs ir prastos būklės želdiniai (beržai, uosiai, liepos).

PAVASARIO G. Želdiniai auga koncentruotai, sudarydami palei gatvę grupes. Vyrauja vidutinio amžiaus geros būklės želdiniai: beržai, eglės, liepos. Pavasario g. turi potencialą želdynų teritorijų plėtojimui

(plečiant apsauginius želdynus už gatvės raudonųjų linijų galima įrengti pėsčiųjų/dviračių taką su suoliukais).

GELEŽINKELIO apsauginiai želdynai. Palei didžiąją dalį geležinkelio linijos, Šiauliai - Ryga, patenkančios į Joniškio miesto administracinę ribą, nėra apsauginių želdinių. Išskyrus ties Žemaičių, Stoties ir Geležinkelio gatvėmis. Apsauginiai želdiniai grupėmis sudaro želdinių eiles, vyraujanti rūšis - topoliai, būklė patenkinama.

Mišrios paskirties verslo gamybos ir paslaugų objektų teritorijos, pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos. Želdinių gausi lapija išgarina didelį kiekį drėgmės. Šis procesas ypatingai naudingas pramonės rajonuose, kur į aplinkos orą išmetami dideli taršos kiekiai. Joniškio mieste pramonės teritorijos telkiasi koncentruotai, t.y. miesto pietvakarinėje dalyje. Želdynai šiuose teritorijose yra negausūs, augantys savaimė, todėl tik iš dalies atlieka savo apsauginę funkciją. Pagal Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašą priklausomųjų želdynų procentas pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose įskaitant vejas ir gėlynus turėtų būti 10-20 procentų, tačiau ši norma šiuo metu Joniškio mieste nėra išlaikoma, todėl želdynai pramonės teritorijose turėtų būti gausinami ir įveisiami ten kur apsauginių želdinių poreikis yra didžiausias, t.y. ypatingai prie gyvenamosios paskirties teritorijų.

Želdynai prie daugiabučių gyvenamųjų namų yra skurdūs ir netolygiai sutvarkyti, jaučiamas nemažas jų trūkumas, želdinių būklė yra patenkinama, kadangi daugiabučių namų gyventojai aktyviai sodina jaunus sodinukus ir taip bando suformuoti žaliąsias erdves. Želdynų problemas prie daugiabučių gyvenamųjų namų lėmė ir senųjų planavimo normatyvų, nustatančių privalomą želdynų kiekį, nebuvimas. Todėl ypatingas dėmesys, plėtojant miesto bendro naudojimo erdvių sistemą, turi būti skiriamas nedidelius plotus užimančių, bet itin svarbių, gyvenamųjų vietų ar prie jų esančių vietinių želdynų steigimui ir tvarkymui. Formuojant naujus želdynus, numatytus planavimo dokumentuose ir norminiuose aktuose, siūloma atkreipti dėmesį į jų naudojimo specifiką bei kritiškai įvertinti galimas investicijas jų tolimesnei priežiūrai.

48 pav. Daugiabučių kvartalas tarp Malūno g. ir V. Kudirkos g.

49 pav. Daugiabučių kvartalas tarp Spaudos g., Pakluonių g. ir Statybininkų g.

50 pav. Daugiabučių kvartalas tarp Medžiotojų g., Sodų g. ir J. Basanavičiaus

51 pav. Daugiabučių kvartalas tarp Statybininkų, Draugystės g. ir Upytės g.

52 pav. Daugiabučių kvartalas tarp Vilniaus g. ir Latvių g.

53 pav. Daugiabučių kvartalas tarp M. Slančiausko g., Miesto a., Parko g. ir Žemaičių g.

2.8. Išvados

- Joniškio miestas išsidėstęs molingų lygumų kraštovaizdyje, kuriam yra būdingas agrarinis mažai urbanizuotas kraštovaizdis. Vyrauja lyguminis, atvirų ir visiškai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis, kurį pajūvairina Audruvės ir Sidabros upelių sukurtos nuolaidžios negiliai slėniuotos priemolingos lygumos;
- Pagal Joniškio miesto bendrąjį planą gamtinis karkasas užima nedidelę miesto dalį, tačiau vaidina labai svarbų vaidmenį ekologinės pusiausvyros bei biologinės įvairovės užtikrinimui. Planuojamoje teritorijoje svarbiausias ir reikšmingiausias gamtinio karkaso teritorijas formuoja Sidabros ir Audruvės upių slėniai. Taip pat svarbūs išlieka ir planuojamoje teritorijoje esantys mažieji upeliai ir miesto žaliosios teritorijos. Šių gamtinio karkaso teritorijų dėka Joniškio miesto žaliosios teritorijos turi būti būtinai susigrąžinamos ir gausinamos kraštovaizdžio natūralumą atkuriančiais elementais;
- Joniškio miestas itin raiškaus radialinio plano. Šešios pagrindinės gatvės sueina į aikštę. Tai gana retas atvejis Lietuvos miestuose. Miesto teritorija gana tolygiai plėtėsi nuo aikštės į visas puses, net intensyviai jam vystantis;
- Svarbiausias Joniškio urbanistinės raidos laikotarpis, kuriame susiformavo pagrindiniai miesto architektūros bruožai ir savitumas, truko nuo XVI a. pabaigos iki XX a. pradžios. Šiuo metu miesto centre yra išlikę XX a. pradžios nemažai autentiškumo išsaugojusių nedidelių pastatų, kurie formuoja istorines gatvių erdves ir nuo kurių priklauso šios miesto dalies architektūrinis vaizdas.
- Miesto struktūroje iki šių dienų išliko istoriškai susiformavę pagrindiniai visuomeniniai centrai (viešosios erdvės):
 - Centrinė miesto aikštė su bažnyčia ir jos prieigos;
 - Sovietmečiu susiformavusi aikštė prie savivaldybės;
 - Aikštė prie kultūros centro;
 - Joniškio miesto parkas;
 - Joniškio miesto poilsio zona „Sidabra“.
- Prie aikštės stovinti bažnyčia - svarbiausias bei vienintelis Joniškio akcentas, miesto dominantė, formavusi vieningą Joniškio panoramą, būdingą daugeliui Lietuvos miestelių;
- Joniškio mieste žaliųjų plotų yra pakankamai, jų plotas tenkantis vienam miesto gyventojui atitinka ir net viršija privalomąsias normas;
- Joniškio mieste žaliųjų plotų pasiekiamumas yra labai geras;
- Joniškio mieste didžiausias dėmesys skiriamas miesto parkų ir aikščių želdynų tvarkymui, mažiausias - skverams, teritorijoms prie daugiabučių gyvenamųjų, vandens telkinių pakrančių ir apsauginių želdynų tvarkymui;
- Mieste didesnę dėmesį reikėtų skirti miesto skverų ir pakrančių apsauginių želdynų, integravimui į bendrą miesto rekreacinę sistemą, t.y. želdynai turi būti naudojami ir pritaikomi miesto reikmėms;
- Joniškio mieste galima išskirti esančias tuopų ir uosių medžių rūšis, miesto žaliųjų plotų sistemoje šie medžiai dažnai yra kaip menkaverčiai. Jie neestetiški, dažnai kreivai išaugę;
- Gatvių apsauginių želdynų sistema nėra vientisa ir gerai funkcionuojanti. Vyrauja vidutinio amžiaus, patenkinamos būklės želdiniai dažnai augantys per arti gatvės;
- Bendrai apibūdinant esamą Joniškio miesto želdynų sistemos būklę, galima teigti, kad Joniškio mieste yra daug žaliųjų teritorijų, tačiau daugumos jų būklė yra tik patenkinama. Miesto želdinius sudaro Lietuvai būdingų rūšių želdiniai: plačialapės ir smulkialapės liepos, paprastieji klevai, ažuolai, pušys ir eglės;
- Mišrios paskirties verslo gamybos ir paslaugų objektų teritorijos, pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose pagal Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašą priklausomųjų želdynų procentas pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose įskaitant vejas ir gėlynus turėtų būti 10-20 procentų, tačiau ši norma šiuo metu Joniškio mieste nėra išlaikoma.

3. SPRENDINIAI

Žaliųjų plotų sistema yra nepaprastai svarbi ir neatskiriama miesto urbanistinės struktūros dalis, kuri yra formuojama tikslu išsaugoti visuomeniškai ir ekologiškai vertingo gamtinio kraštovaizdžio plotus, jų visumą tvarkyti kaip teritorinę sistemą, siekiant gerinti ekologines bei rekreacines gyvenamosios aplinkos sąlygas, kuriant patrauklaus miesto įvaizdį.

Ekologinė miesto želdynų funkcija yra oro sudėties gerinimas, vėjo greičio mažinimas, rūkų išskaidymas, temperatūros reguliavimas. Techninė miesto želdynų funkcija - triukšmo mažinimas, vizualinis informavimas, apsaugos užtvary įrengimas, apsauga nuo dirvos erozijos ir rekultivacijos. Architektūrinė miesto želdynų funkcija - dalyvavimas formuojant miesto struktūrą ir kuriant jos erdves, tai būtų: pastatų ir jų kompleksų aplinkos kompozicijos kūrimas, gyventojų poreikių tenkinimas, miesto želdynų ir rekreacinių teritorijų kūrimas bei ryšys su gamtiniu karkasu ir užmiesčio kraštovaizdžiu.

Specialiojo plano sprendiniai grindžiami viešųjų erdvių esamos būklės analize bei siekiamybe pagerinti želdynų ekologinę, techninę ir architektūrinę funkciją. Sprendinių stadijoje konkretizuojami bendrieji viešųjų erdvių formavimo (žaliųjų teritorijų funkcinio tvarkymo, pritaikymo naudojimui ir apsaugos) principai, kurie priklauso nuo pasirinktos prioritutinės kraštovaizdžio formavimo krypties bei funkcinės miesto teritorijos. Specialiojo plano kompetencijoje miesto žaliųjų plotų reglamentavime apibūdinamos ir reglamentuojamos (tiek reglamentų lentele, tiek papildomais tekstiniais reglamentais) visos Joniškio miesto atskirųjų ir priklausomųjų želdynų teritorijos, kurios yra išskirtos pagal miesto bendrojo planu nustatytas galimas tikslines žemės naudojimo paskirtis bei naudojimo būdus.

Siekiant kokybiško Joniškio miesto želdynų apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo politikos įgyvendinimo skatinama laikytis šių želdyno tvarkymo kryptių:

- Turi būti finansuojamas esminis želdynų priežiūros gerinimas;
- Turi būti skatinamas želdynų atkūrimas ir naujų želdynų veisimas;
- Turi būti skatinamas želdynų sveikatingumo gerinimas;
- Turi būti skatinamas želdynų apskaitos ir valdymo tobulinimas;
- Turi būti skatinamas želdynų, kaip struktūrinių segmentų, įteisinimas teritoriniame planavime;
- Turi būti skatinamas visuomenės dalyvavimas svarbiausių želdynų klausimų sprendime, turi vykti nuolatinis visuomenės informavimas apie miesto želdynus, jų būklę ir tvarkymą;
- Turi būti skatinamas želdynų dendrofloros genofondo ir biologinės įvairovės išsaugojimas;
- Turi būti skatinamas istorinių želdynų ir želdynų tvarumo užtikrinimas;
- Turi būti skatinamas želdynų (parkų) ūkio organizavimas, kuriama materialinė bazė, reikalinga kasdieniniai parkų ir skverų priežiūrai.

3.1. Joniškio miesto teritorijų skirstymas želdynų reglamentavimui

Visi Joniškio miesto želdynai ir želdiniai pagal Želdynų įstatymą klasifikuojami į:

1. Atskiruosius želdynus, tai želdynas, esantis tik jam skirtame žemės sklype. Atskirieji želdynai pagal Žemės įstatyme nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį priskiriami kitos paskirties žemei, o pagal naudojimo būdą - atskirųjų želdynų teritorijoms, išskyrus želdynus - kultūros paveldo objektus, kurie priskirti konservacinės paskirties žemei. Atskirieji želdynai skirstomi į:

- Rekreacinės paskirties želdynus - parkus, miesto ir miestelio sodus, skverus, žaliąsias jungtis ir kitus poilsiui skirtus želdynus;
- Mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynus - botanikos sodus, arboretumus, zoologijos sodus, etnografinius parkus, meno ir parodų parkus, istorinius želdynus, dendrologinius rinkinius, kapines, memorialinius parkus, kolumbariumų žemės sklypus ir kitus panašios paskirties želdynus;
- Apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus.

Joniškio mieste, remiantis Joniškio miesto bendruoju planu ir esama padėtimi, yra 41 atskirasis želdynas. Iš jų 2 plotai yra memorialinės paskirties, 12 plotų yra apsauginės ir ekologinės paskirties, 27 - rekreacinės paskirties.

Laikantis LR piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 str. 3 skirsnio nuostatų, žaliųjų plotų sistemos teritorijos priskiriamos Valstybės išperkamai žemei. Jeigu tokiose teritorijose jau atkurtos piliečių žemės nuosavybės teisės, gražintame žemės sklype kapitalinių pastatų statyba - negalima, išskyrus poilsio aptarnavimo pastatų ir rekreacinės infrastruktūros objektų statybą, kurią numato tokių objektų išdėstymo specialusis planas. Visais atvejais pastatų ir įrenginių statyba negalima natūralių augaviečių bei rekreacinių želdinių zonose. Urbanizacijos laipsnis (plotų po pastatais, įrenginiais ir dirbtinėmis dangomis santykis su laisvu žemės paviršiumi) parkuose yra ribojamas ir priklauso nuo želdyno zonos paskirties.

Atskirųjų želdynų reglamentavimas ir funkcinis erdvių zonavimas pateiktas specialiojo plano grafinėje dalyje (pagrindiniame brėžinyje ir detalizacijose) ir specialiojo plano reglamentų lentelėje.

2. Priklausomuosius želdynus, tai želdynas, esantis kito objekto žemės sklype. Priklausomieji želdynai, atsižvelgiant į žemės sklypo, kurio sudėtyje yra želdynai, paskirtį (žemės naudojimo būdą), skirstomi į:

- Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijų želdynus;
- Daugiabučių gyvenamųjų pastatų teritorijų želdynus;
- Visuomeninės paskirties teritorijų želdynus;
- Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijų želdynus;
- Komerčinės paskirties objektų teritorijų želdynus;
- Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų tinklų teritorijų želdynus;
- Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijų želdynus;
- Rekreacinės paskirties teritorijų želdynus;
- Bendro naudojimo teritorijų želdynus.

Priklausomųjų želdynų norma (plotas) nustatoma procentais nuo žemės sklypo, kuriam želdynai priklauso, ploto Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka. Nustatant normą atsižvelgiama į žemės sklypo paskirtį ir ekologinių, estetinių, sveikatingumo ir kitų funkcijų svarbą tam sklypui. Šiose teritorijose vykdant žemesnio lygmens želdynų tvarkymo ar vystymo planus bei projektus būtina vadovautis šiuo planu nustatytais reglamentais bei atsižvelgti į plano siūlymus ir rekomendacijas.

Didžioji dalis priklausomųjų želdynų reglamentavimo, kuris numatytas pagal Joniškio miesto bendrąjį planą, yra pateikta specialiojo plano tekstiniuose reglamentuose, likusi dalis (probleminės teritorijos) - specialiojo plano reglamentų lentelėje.

3.2. Joniškio miesto atskirųjų želdynų reglamentavimas

Joniškio mieste, vadovaujantis Joniškio miesto bendrojo planu nustatytais teritorijos naudojimo tipais, atskirųjų želdynų teritorijos išskiriamos į šias dalis:

- **Rekreacinės paskirties atskirieji želdynai Nekilnojamojo kultūros paveldo teritorijoje.** Tai bendro naudojimo teritorijos (miesto istorinė aikštė, miesto aikštės, parkas, skverai ir kiti želdynai). Pagal Joniškio miesto bendrojo plano nustatytus teritorijų naudojimo tipus, šios teritorijos daugiausia yra įsiterpusios miesto centre ir artimiausioje jo aplinkoje. Jos priskiriamos aikščių teritorijoms arba rekreacinės paskirties centriniam želdynams;
- **Rekreacinės paskirties atskirieji želdynai įsiterpę visoje likusioje Joniškio miesto teritorijoje.** Tai bendro naudojimo teritorijos (parkai, skverai ir kiti želdynai). Pagal Joniškio miesto bendrojo plano nustatytus teritorijų naudojimo tipus šios teritorijos yra išskirtos kaip rekreacinės paskirties centriniai želdynai, kurie išsiskleidę po visą miesto teritoriją;
- **Mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties atskirieji želdynai.** Tai bendro naudojimo teritorijos (kapinių). Pagal Joniškio miesto bendrojo plano nustatytus teritorijų naudojimo tipus ši teritorija yra reglamentuota kaip memorialinės paskirties atskiras želdynas;
- **Apsauginės ir ekologinės paskirties atskirieji želdynai.** Tai atskirųjų želdynų teritorijos prie gatvių, geležinkelio, vandens kanalų, komunalinių objektų. Pagal Joniškio miesto bendrojo plano nustatytus teritorijų naudojimo tipus šios teritorijos yra priskirtos apsauginės paskirties atskiriesiems želdynams.

Rekreacinėse teritorijose galima želdynų funkcija yra reprezentacinė, memorialinė, aktyvaus ar pasyvaus rekreacinio poilsio, aktyvaus sporto, apsauginės ir trumpalaikio poilsio ar apsauginės ir ekologinės funkcijos teritorijos:

Specialiajame plane naudojamos funkcinio prioriteto sąvokos:

Reprezentacinė senoji miesto aikštė - Joniškio senojo miesto vietoje, kultūros paveldo teritorijoje, esanti miesto aikštė, kuri reprezentuoja ir pristato miesto istorinį palikimą.

Reprezentacinė miesto aikštė - Miesto aikštė, esanti miesto centrinėje dalyje, prie kultūros centro, naudojama miesto kultūriniam ir kitiems renginiams.

Memorialinės paskirties teritorija - Sakralinės teritorijos, kuriose yra miesto bažnyčia ar kapinės.

Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija - Teritorija, kurioje plėtojama pasyvi rekreacija ir veikla: įrengiami takai pasivaikščiavimui, suoliukai, pavėsinės.

Aktyvaus rekreacinio poilsio teritorija - Teritorija, kurioje plėtojama aktyvi rekreacija: įrengiami takai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, organizuojami renginiai, vykdoma aktyvi veikla.

Aktyvaus sporto teritorija - Teritorija, kurioje įrengiami sporto įrenginiai bei vykdoma sporto veikla.

Apsauginės bei trumpalaikės rekreacinės paskirties želdynų teritorijos - Apsauginę (ekologinę bei vizualinę) funkciją atliekantis želdynas, kuriame gali būti įrengiami takai, suoliukai ar kiti trumpalaikės rekreacijos įrenginiai.

Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijos - Tik apsauginę vizualinę ir ekologinę funkciją atliekantis želdynas.

3.2.1. Rekreatinės paskirties atskirieji želdynai Nekilnojamojo kultūros paveldo teritorijoje

Nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijoje dėl kultūros paveldo apsaugos yra draudžiami darbai, kurie gali pakenkti nekilnojamųjų kultūros vertybėms ir jų kraštovaizdžiui ar optimaliai jų apžvalgai, todėl vystant Joniškio miesto atskiruosius želdynus, esančius kultūros paveldo teritorijoje, būtina vadovautis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymų bei visus darbus jų teritorijoje atlikti su Kultūros vertybių apsaugos departamento leidimu.

Nekilnojamojo kultūros paveldo teritorijos želdynų atkūrimui bei tvarkymui reglamentuoti turi būti rengiami techniniai tvarkybos darbų projektai.

Joniškio mieste rekomenduojama didžiausią ir pagrindinį dėmesį skirti Senojo miesto aikštės erdvės atnaujinimui, nes ši erdvė reprezentuoja miestą. Miesto planinėse struktūrose aikštės įprastai užima svarbų vaidmenį, jos besijungdamos su kitomis neužstatytomis miesto erdvėmis sudaro sudėtingus visuomeninio gyvenimo erdvių centrus. Aikštėse miesto gyventojai ir svečiai gali susitikti, bendrauti, poilsiauti, pramogauti, apsipirkti, stebėti renginius, patys juose dalyvauti ir pan. Todėl svarbu aikštės erdvių plėtrą ar tvarkymą vykdyti teisingai įvertinus istorinį, kultūrinį bei dvasinį jų tapatumą. Viešojo aikštės erdvė negali būti uždara, ji turi būti atvira, skirta visiems miesto gyventojams, optimalus aikštės dydis yra iki 1 ha ploto. Vystant aikščių erdves siūloma naudoti kokybiškas dangas bei nedidelius želdynus, siekiant sukurti ilgaamžiškas, tvarkingas ir neapkrautas erdves renginių, švenčių, susitikimų ar pan. veiklų organizavimui.

Joniškio mieste į atskirųjų rekreatinės paskirties želdynų teritoriją, esančią Kultūros paveldo (Joniškis 17084 ir urbanistikos paminklo teritorija - Senojo miesto vieta 30329), patenka Nepriklausomybės paminklo teritorijos aikštė, Senoji miesto aikštė, Žemaičių g. ir M. Mažvydo g. aikštė, dalis Joniškio miesto parko, dalis Putinų gatvės skvero.

Šiuo metu vykdoma senosios miesto aikštės rekonstrukcija, kurios metu kartu yra tvarkomi ir joje augantys želdiniai. Projektas apsprendžia želdinių naikinimą, naujų sodinių išdėstymą bei rūšinę jų sudėtį, mažosios architektūros elementus ir jų vietas, todėl specialiojo plano sprendiniai perima jau parengto techninio projekto sprendinius.

Žemaičių g. ir M. Mažvydo g. aikštė jau yra rekonstruota pagal parengtą techninį projektą (pakeista aikštės danga, įrengti mažosios architektūros elementai, apšvietimas, sutvarkyti želdynai ir t.t.).

3.2.2. Rekreatinės paskirties atskirieji želdynai

Rekreatinės paskirties atskirieji želdynai - didžioji dalis Joniškio mieste esančių žaliųjų plotų. Šiuos plotus sudaro **parkai** ir **skverai** išsidėstę gana tolygiai viso miesto ribose. Joniškio miesto bendrojo planu rekreatinės paskirties atskirieji želdynai yra teritorijos, kurios yra skirtos intensyvaus naudojimo želdynams įrengti (su aukštos kokybės įranga).

Parkų skiriamasis bruožas yra tas, kad juose sudaromos sąlygos ramiam ir aktyviam įvairių demografinių grupių lankytojų poilsiui gamtinėje aplinkoje. Juose labai daug dėmesio turi būti skiriama ramaus poilsio ir pasivaikščiojimo zonai. Parke poilsio įvairovė nustatoma atsižvelgiant į tos vietovės lankytojų interesus, poreikius. Parke didžioji dalis teritorijos (apie 50 %) gali būti skiriama ramiam poilsiui ir pasivaikščiojimui, įvairaus amžiaus vaikų, paauglių žaidimų aikštelėms apie 5-10 %, sportinių žaidimų aikštelėms - apie 10 %, pramoginiams žaidimams ir atrakcionams - 10-15 %, kultūros renginių aikštelėms su estrada - 10-15 % ir administracinei ūkio zonai - apie 5 %. Planinė erdvinė parkų struktūra turi būti susieta su miesto struktūra, gamtine būsimo parko teritorijos aplinka (reljefas, vandens telkiniai, želdynai ir pan.). Parko želdynų struktūrą gali sudaryti įvairaus dydžio ir formos pusiau uždaryti ir atvirų želdyno erdvių visuma, jas jungiančios pagrindinės ir antraeilės kompozicinės ašys (alėjos, takai), pagrindinių ir antraeilių kompozicinių dominančių centrai bei lokalūs akcentai. Parko pusiau uždaras želdynų erdves gali suformuoti medžių masyvai, giraitės, laukymės ir aikštelės, kurių turėtų būti ne mažiau kaip 50-60 proc. Pusiau uždaros erdvės leidžia geriau išryškinti atsiveriančių peizažų piešinį, medžių ir krūmų dekoratyvumą. Šios erdvės labai tinka parkų poilsio ir pasivaikščiojimo zonos ir poilsio bei apžvalgos aikštelėms įrengti. Parke atviras želdynų erdves gali formuoti pievos ir vejos, kai kada su juose augančiais pavieniais medžiais, gėlynais ar esančiais vandens telkiniais. Parkuose rekomenduojamos rūšys - mažalapė liepa, paprastasis klevas, paprastasis uosis, karpuotieji ir plaukuotieji beržai, paprastieji ažuolai, paprastasis šermukšnis, paprastosios eglės ir pušys ir kt. Projektuojant parkų želdinius nereikia piktnaudžiauti medžių rūšių gausa, rekomenduojama naudoti tik 8-10 pagrindinių medžių rūšių, kurie

suformuotą želdyno pagrindą, ir apie 10-20 dekoratyvinių medžių rūšių, kurios atliktų želdyne dekoratyvinį vaidmenį.

Joniškio mieste yra šeši parkai ir vienas perspektyvinis parkas:

1. Joniškio miesto parkas - specialiuoju planu numatyta kaip pasyvaus poilsio rekreacinė teritorija. Parkas yra strategiškai patogioje miesto centrinėje dalyje, jame vyrauja koncentruotai išsidėsčiusios vidutinio ir brandaus amžiaus medžių grupės. Didžiojoje parko dalyje auga medžiai ir krūmynai, vyrauja uždarnos, pusiau uždarnos erdvės, kurias skaido ir kartu jungia kompozicinės ašys, t.y. takai. Joniškio miesto parką norint paversti patraukliu šiuolaikišku parku yra būtina rengti jo techninį rekonstrukcijos projektą: atnaujinti parko takų dangas, mažosios architektūros elementus, įrengti apšvietimą, miesto gyventojų užimtumui skirtus įrenginius (pavėsines, vaikų žaidimo aikštelės, šunų vedžiojimo aikšteles ir pan.). Seną ir subrendusią augaliją būtina palaipsniui keisti nauja, rekomenduojama parke įrengti kelias atviras ar pusiau atviras erdves su pavieniais augalais ar medžiais, taip siekiant parkui suteikti daugiau natūralios apšviestos ir erdvės pojūčio. Rekomenduojama uždaras erdves ir tankias aukštaūgių medžių eiles formuoti parko pakraščiuose, ypatingai prie gatvės ar parkavimo aikštelės.
2. Joniškio miesto Sidabros poilsio zona prie I tvenkinio - specialiuoju planu numatyta kaip aktyvaus poilsio rekreacinė teritorija. Šis parkas, tai didžiausias Joniškio miesto parkas, kuriame vyrauja labai įvairi augalija, formuojanti tiek atviras, tiek uždaras erdves. Šiuo metu sutvarkyta yra tik dalis parko, todėl rekomenduojama toliau vystant ir rekonstruojant parką jį pritaikyti aktyviai multikompleksiniai rekreacijai ar miesto renginiams: įrengti naujus takus, sveikatingumo trąšas, koncertų, renginių aikšteles, vaikų žaidimo aikšteles, pavėsines, rekonstruoti sporto stadioną, sutvarkyti apšvietimą ir pan. Kadangi Sidabros poilsio zonoje yra tvenkinys - būtina išnaudoti jo rekreacinį potencialą priepilaukų, paplūdimio įrengimui ar pan. Želdynų tvarkymą ir priežiūrą būtina vykdyti nuolatos, rekomenduojamą parko šiaurės vakarų pakraštį (palei krašto kelią Nr. 210) bei rytinį pakraštį palei geležinkelio bėgius apsodinti aukštaūgiais želdiniais, taip siekiant parko erdvei suteikti privatumo, bei sumažinti vizualinę bei fizinę taršą.
3. Joniškio miesto poilsio zona prie II tvenkinio - specialiuoju planu numatyta kaip aktyvaus poilsio rekreacinė teritorija. Šiuo metu tai neįrengtas ir nepakankamai naudojamas atskirasis želdynas, esantis aplink II Joniškio tvenkinį. Rekomenduojama šiame parke įrengti taką aplink tvenkinį, sutvarkyti vandens pakrantes, įrengti rekreacinius sporto taškus ir t.t. Kadangi parko teritorijoje beveik nėra medžių arba yra tik menkaverčiai, reikėtų šiaurinę parko dalį apsodinti medžių eilėmis, o pietinę atvirkščiai - atverti į greta esančius individualius gyvenamuosius namus.
4. Saulės parkas (parkas prie vandens telkinio Kaštonų g.)- specialiuoju planu numatyta kaip aktyvaus poilsio rekreacinė teritorija. Šiuo metu, tai neįrengtas ir nenaudojamas atskirasis želdynas, esantis tarp daugiabučių gyvenamųjų namų ir individualių namų kvartalų. Teritorija turi nemenką potencialą dėl to, kad šalia esantys gyvenamieji kvartalai netoliese neturi jokios sutvarkytos žaliosios poilsio teritorijos. Parko teritorijoje šiuo metu esantys medžiai yra prastos būklės, todėl rekomenduojamą parko tvarkymą vykdyti kompleksiskai, t.y. tvarkant inžinerinės infrastruktūros ir želdynų plotus vienu metu. Rekomenduojama šiame parke esantį tvenkinį išvalyti ir jo pakrantes pritaikyti rekreacijai. Parko vakarinėje dalyje esančius apleistus pastatus rekomenduojama atitverti nuo parko teritorijos aukštaūgiais tankiais medžiais. Parko teritorijoje prie esamų garažų sienų galima įrengti šunų vedžiojimo aikštelę.
5. Draugystės-Varpo gatvių parkas - specialiuoju planu numatytas kaip aktyvaus sporto teritorija. Šiuo metu tai neįrengtas ir nenaudojamas atskirasis želdynas - pieva, kurioje nėra jokių augalų, tik įrengta viena krepšinio aikštelė. Šioje parko teritorijoje yra parengtas detalusis planas, kuris reglamentuoja teritoriją parko įrengimui ir sporto įrenginių išdėstymui. Būtina parengti techninį parko projektą su dendrologine dalimi.
6. Parkas prie Viesarto ir Žiemgalių gatvių kampo - specialiuoju planu numatyta kaip pasyvaus poilsio rekreacinė teritorija. Ši teritorija yra neįrengta ir nenaudojama, šiuo metu tai - pieva. Parkas yra miesto pakraštyje, todėl jo potencialas, kol nebus užstatytos aplinkinės teritorijos nėra didelis. Šiuo metu šios ir aplinkinių teritorijų vietoje yra parengtas ir patvirtintas

detalusis planas, kuriame suformuotas 2,6 ha dydžio sklypas kaip rekreacinės paskirties želdynų, skirtų gyvenamojo kvartalo ir bendramiestiniams poreikiams, sklypas.

7. Perspektyvus priklausomas želdynas Pašvitinio g. 21, kurį panaudos sutartimi valdo Joniškio savivaldybė. Sklypas suformuotas kaip ligoninės ir poliklinikos teritorija, tačiau šiuo metu yra per didelis ir nenaudojamas jų funkcijoms vykdyti. Specialiuoju planu numatoma atidalinti nereikalingą sklypo dalį, kuri apaugusi įvairiais medžiais, su įrengtais kažkada takais ir teniso kortų aikštele ir formuoti atskirą želdyną - bendramiestinį parką visuomenės poreikiams.

Miesto skveras - tai trumpalaikiam poilsiui skirtas atskiras želdynas su vyraujančiomis atviromis erdvėmis, gerinantis estetinį aplinkos vaizdą. Skveras turi būti ne mažesnis kaip 0,05 ha ploto. Tačiau dažniausiai projektuojami 0,15-1,5 ha ploto. Atsižvelgiant į dominuojantį skveruose vykstančios žmogaus veiklos pobūdį ir skverų atliekamą funkciją, jie gali būti skirstomi į įvairius tipus: poilsio, reprezentacinius, apžvalginius skverus ar pan. Skverų teritorijos formos gali būti labai įvairios.

Nedideli skverai - dažniausiai trumpalaikio poilsio skverai gali užimti apie 0,5-1,0 ha plotą. Juose ypatingas dėmesys skiriamas trumpalaikio poilsio vietų ir pasivaikščiavimo takų įrengimui.

Dideliuose skveruose prireikus gali būti projektuojamos poilsio ir pramogų aikštelės suaugusiems ir žaidimų aikštelė vaikams, atskyrus jas nuo pagrindinės pasivaikščiavimo alėjos.

Skverų želdynuose, turi dominuoti atviros vejų erdvės, kurios kartu su takų ir aikštelių dangomis užimtų apie 2-3 skvero ploto, o likusią 1/3 dalį užimtų medžių ir krūmų želdiniai. Parenkant medžių ir krūmų asortimentą nerekomenduojama čia sodinti svetimžemių rūšių medžių, kurie savo išvaizda labai išsiskirtų iš vietinių miško medžių ir nederėtų prie vietinio kraštovaizdžio. Skvere visi želdiniai turi būti sujungti į vientisą ir įdomią kompoziciją, todėl peizažinio plano skveruose nerekomenduojama formuoti karpomų gyvatvorių. Skveruose labai svarbūs gėlynai, skverų takų, aikštelių dangos, mažosios architektūros elementai: atraminės sienutės, laiptai, gėlių vazos, lauko baldai, šviestuvai, dekoratyvinės statulos ar fontanai ir pan.

Joniškio mieste yra 16 skverų. Dažniausiai tai nedideli 0,5-1,0 ha ploto skverai įsiterpę individualių namų kvartaluose bei iš visų pusių apriboti gatvių. Specialiojo plano sprendiniai siūlo šiuos skverus pritaikyti pasyvaus poilsio rekreacinėms teritorijoms. Skveruose įrengti takus, sutvarkyti juose esančius želdinius, kurie šiuo metu dažniausiai nėra tvarkomi bei auga padrikai, įrengti mažosios architektūros elementus, esant poreikiui ir apšvietimą bei vaikų žaidimo aikšteles. Didžiąją problemą šiose žaliosiose erdvėse kelia antrinių atliekų konteineriai, kurie dažnai yra išdėstomi nedidelių skverų pakraščiuose, jie kelia vizualinę taršą, todėl rekomenduojama, nesant galimybei jų iškeldinti, atliekų surinkimo aikšteles apsodinti tankiai augančiomis gyvatvorėmis ar krūmais ir taip pabandyti šią erdvę atskirti nuo likusios skvero dalies.

3.2.3. Mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties atskirieji želdynai

Joniškio miesto bendruoju planu memorialinės paskirties atskirieji želdynai yra erdvės, kurios yra skirtos kapinių įrengimui.

Joniškio miesto kapinių teritorija yra tvarkoma pagal Joniškio rajono savivaldybės kapinių tvarkymo taisykles, patvirtintas 2009 m. gegužės 7 d. sprendimu Nr. T-122. Pagal šias taisykles kapinėse augantys želdiniai prižiūrimi ir tvarkomi pagal Lietuvos Respublikos želdynų ir kitų želdinių tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Kapinių teritorijose įrengiamiems ir esamiems želdiniams pagrindinis keliamas reikalavimas yra saugumas, kadangi seni ir nekokybiški medžiai ne tik kelia grėsmę teritorijos lankytojų saugumui bet ardo kapavietes. Medžių įveisimas kapinių teritorijose turi būti formuojamas kapinių teritorijos pakraščiuose arba prie pagrindinių alėjų arba tose vietose kur nėra įrengta ir neplanuojama įrengti kapaviečių. Kapinėse esančius senus ir nekokybiškus medžius ar krūmus rekomenduojama iškirsti ir jų vietoje sodinti naujus, būdingus Joniškio miesto kraštui.

Joniškio mieste yra dvejios kapinės, jų apsodinimas medžiais yra ribotas dėl didelio užlaidojimo vietų skaičiaus (vertinant pagal bendrą kapinių plotą):

1. Liuteronų bei II pasaulinio karo aukų kapinės - šios kapinės yra gana žalios, jose auga brandūs medžiai, kurie daugiausia išsidėstę perimetru aplink kapines. Siekiant užtikrinti kapinių lankytojų

saugumą labai svarbu šiuos augalus prižiūrėti: senus ir keliančius grėsmę pakeisti naujais sodinukais, medžius rekomenduojama atsodinti tik kapinių pakraščiuose.

2. Joniškio miesto senosios kapinės - jose nėra daug želdinių, pagrindinė jų santalka yra ties pagrindiniu kapinių taku, o kadangi šių medžių būklė nėra gera, rekomenduojama juos iškirsti ir medžius sodinti, jeigu tai yra įmanoma, palei kapinių pakraščius.

3.2.4. Apsauginės ir ekologinės paskirties atskirieji želdynai

Apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai tvarkomi siekiant išsaugoti ar optimizuoti jų apsaugines ir ekologines funkcijas (sulaikyti kenksmingų dujų ar dulkių plitimą gamybinių įmonių apsaugos zonose, prie intensyvaus eismo kelių ir gatvių, stabilizuoti nepageidaujamus ekologinius pokyčius pačiuose želdynuose ir jų aplinkoje ar pan.). Apsauginės ir ekologinės paskirties želdynuose turi vyrauti vietinė augalija.

Specialiojo plano sprendiniais išskiriami du apsauginių želdynų tipai: apsauginės bei trumpalaikės rekreacinės paskirties teritorija ir apsauginės bei ekologinės paskirties teritorija.

Pirmoje minėtoje teritorijoje galima įrengti trumpalaikius rekreacinius objektus: pasivaikščiojimo takus, bei suoliukus, apšvietimą ar pan., nes tai teritorijos esančios strategiškai patraukliuose miesto vietose, neturinčios didelės fizikinės ar cheminės taršos - tai daugiausia vizualinės taršos želdynai, kurie užstoja ar uždengia nepatraukliai atrodančias perspektyvas.

Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijoje negali būti jokių rekreacinių zonų, šie žalieji plotai yra skirti vien tik cheminės, fizikinės ir vizualinės taršos apsaugos gerinimui Joniškio mieste. Apsauginės ir ekologinės paskirties teritorijų želdiniai turi reikalauti minimalios priežiūros. Pagrindinis apsauginės bei ekologinės paskirties želdynų išsidėstymas Joniškio mieste yra ties miesto pakraščiais, palei esamą ir planuojamą rytinį Joniškio miesto aplinkkelį, bei geležinkelio trasą.

Planuojant ir projektuojant apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijų želdinius, rekomenduojama vadovautis dokumentu: „Aplinkosauginių priemonių projektavimo, įdiegimo ir priežiūros rekomendacijos. Kelių eismo triukšmo mažinimas APR-T 10“ (Žin., 2010, Nr. 41 -2016). Rekomendacijų 4-ajame priede yra išvardintos Lietuvos sąlygomis būdingos ir tinkamos želdinių rūšys (žr. lentelę Nr. 6).

6 lentelė. Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijoms rekomenduojamos medžių ir krūmų rūšys:

Augalo pavadinimas	Augalo savybės
Lapuočiai medžiai	
Beržas (karpotasis <i>Betula pendula Roth</i>)	h - 15 m ir daugiau; augimo sparta - didelė; atstumas tarp sodinukų 4 (6) m. Gali augti nederlingoje dirvoje. Šviesamėgis. Lajos tankumas - reta, prošvaistės sudaro 50 % ir daugiau. Lajos plotis: 5-8 m. Labai atsparus sausroms, šalčiui.
Klevas (paprastasis <i>Acer platanoides</i>)	h - 15 ir daugiau m; augimo sparta - vidutinė; atstumas tarp sodinukų - 4 (6) m. Mėgsta purius, humusingus vidutinio drėgnumo velėninius karbonatinius priemolius ir priesmėlius (eutrofas). Lajos tankumas - tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 5-8 m. Auginamas pakelėse, miestų gatvėse. Atsparus užterštam miestų orui.
Liepa (stambialapė <i>Tilia platyphyllos Scop.</i> , mažalapė <i>Tilia cordata Mill.</i> , paprastoji <i>Tilia x vulgaris Heyne</i>)	h - 15 ir daugiau m; augimo sparta - didelė; atstumas tarp sodinukų - 4 (6) m. Didžialapė liepa mėgsta vidutinio derlingumo dirvožemį. Mažalapė liepa mėgsta derlingus, puveningus, drėgnokus priemolius ir priesmėlius, bet gali augti ir vidutinio derlingumo jauriniuose dirvožemiuose. Lajos tankumas - tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 5-10 m. Galima genėti ir formuoti lajas. Mažalapė liepa dažnai auginama gatvėse, pakelės užuovėjinėse užtvarese. Atspari šalčiui ir šalnoms. Gerai pakenčia sausras.
Uosis (paprastasis)	h > 15 m; augimo sparta - didelė; atstumas tarp sodinukų - 4 (6) m.

<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	Mėgsta karbonatinius, humusingus, drėgnus ir drėgnokus glėjiškus priemolius. Lajos tankumas - reta, prošvaistės sudaro 50 % ir daugiau. Lajos plotis: 5-8 m. Mėgsta šviesą. Atsparus vėjams. Auginamas pakelėse.
<i>Papildomos lapuočių medžių rūšys: ažuolas (bekotis), klevas (sidabrinis, totorinis, trakinis), uosis (pensilvaninis)</i>	
Spygliuočiai medžiai	
Eglė (baltoji <i>Picea glauca</i> , dygioji <i>P. pungens</i>)	Baltoji eglė: h – 10–15 m; augimo sparta – maža; atstumas tarp sodinukų - 3 (5) m; dygioji eglė: h – 10–15 m; augimo sparta – maža; atstumas tarp sodinukų - 3 (5) m. Baltosios eglės lajos tankumas - vidutinio tankumo, prošvaistės sudaro 25-50 %. Lajos plotis: 4-5 m. Dygiosios eglės lajos tankumas - tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 4-6 m. Auga įvairiuose dirvožemiuose, vidutiniškai reikli dirvožemio derlingumui ir drėgnumui.
Pušis (juodoji <i>Pinus nigra</i> J. F. Arnold.)	Juodoji pušis: h – 10–15 m; augimo sparta – maža; atstumas tarp sodinukų - 4 (6) m. Mažai reikli dirvožemio derlingumui ir drėgnumui. Lajos tankumas - reta, prošvaistės sudaro 50 % ir daugiau. Lajos plotis: 5-8 m. Pakanti šaltam klimatui ir karščiams. Atspari sausrai. Daugelis rūšių – šviesamėgės.
Tuja (vakarinė <i>Thuja occidentalis</i>)	h – 5–10 m; augimo sparta – maža; atstumas tarp sodinukų 3 (4) m. Gerai auga vidutinio derlingumo ir drėgnumo priemėliuose bei priemoliuose. Atsparesnė už kitas rūšis užterštam miestų orui. Tujos dekoratyviškai karpomos, auginamos gyvatvorės.
<i>Papildomos spygliuočių medžių rūšys: eglė (juodoji), kėnis (balzaminis, pilkasis, Vičo), pušis (balkaninė, sibirinė), tuja (didžioji).</i>	
Žemi medžiai-aukšti krūmai	
Ginalinis klevas (<i>Acer ginnala Maxim</i>)	h – 4–6 m. Šviesamėgis - pusiau ūksminis. Lajos tankumas: vidutinio tankumo, prošvaistės sudaro 25-50 %. Lajos plotis: 3-4 m. Gruntas ir drėgmė: sausas priemėlis arba priemolis. Mėgsta kalkingą dirvą. Tinkama augimo vieta: pakeista.
Paprastasis raugerškis (<i>Berberis vulgaris</i> L.)	h – 1,5–2 m. Šviesamėgis - pusiau ūksminis. Lajos tankumas: vidutinio tankumo, prošvaistės sudaro 25-50 %. Lajos plotis: 51-2 m. Gruntas ir drėgmė: sausas smėlis, sausas priemėlis arba priemolis. Mėgsta kalkingą dirvą. Tinkama augimo vieta: visur.
Sedula (baltoji <i>Cornus alba</i> L., raudonoji <i>Cornus sanguinea</i> L.)	Baltoji sedula: h – 2–3 m; raudonoji sedula: h – 2–4 m. Šviesamėgis - ūksminis. Lajos tankumas: tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 2-3 m. Gruntas ir drėgmė: drėgnas smėlis, drėgnas priemėlis arba priemolis. Mėgsta kalkingą dirvą. Tinkama augimo vieta: pakeista (baltoji sedula), visur (raudonoji sedula).
Gudobelė (vienapiestė <i>Crataegus monogyna Jacq.</i>)	h – 3–5 m. Šviesamėgis - ūksminis. Lajos tankumas: tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 3-4 m. Gruntas ir drėgmė: sausas priemėlis arba priemolis, molis. Mėgsta kalkingą dirvą. Tinkama augimo vieta: visur.
Šeivamedis (juoduogis <i>Sambucus nigra</i> L., raudonuogis <i>Sambucus racemosa</i> L.)	Juoduogis šeivamedis: h – 3–5 m; raudonuogis šeivamedis h – 3–4 m. Lajos tankumas: vidutinio tankumo, prošvaistės sudaro 25-50 %. Lajos plotis: 3-4 m. Šviesamėgis - ūksminis. Gruntas ir drėgmė: drėgnas smėlis, drėgnas priemėlis arba priemolis; mėgsta kalkingą dirvą (juoduogis šeivamedis); gruntas ir drėgmė: sausas smėlis, priemėlis arba priemolis, molis; nemėgsta kalkingos dirvos (raudonuogis šeivamedis). Tinkama augimo vieta: pakeista.
Alyvos (stambialapės (<i>Syringa josikaea</i> J. Jacq., paprastoji <i>Syringa vulgaris</i> L.)	Stambialapės alyvos: h – 3–4 m; šviesamėgis - pusiau ūksminis. Paprastosios alyvos h – 3–5 m; šviesamėgis - ūksminis. Stambialapės alyvos lajos tankumas: vidutinio tankumo, prošvaistės sudaro 25-50 %. Lajos plotis: 1-2 m; Paprastosios alyvos lajos tankumas: tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 2-3 m. Gruntas ir drėgmė: sausas smėlis, priemėlis arba priemolis. Mėgsta kalkingą dirvą. Tinkama augimo vieta: pakeista.
Vidutinio aukščio krūmai	

Totorinis sausmedis (<i>Lonicera tatarica</i> L.)	h – 2–4 m. Šviesamėgis - ūksminis. Lajos tankumas: tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 1-2 m. Sausas priemolis arba priemolis. Mėgsta kalkingą dirvą. Tinkama augimo vieta: pakeista.
Dygliuotasis ožerškis (<i>Lycium barbarum</i> L.)	h – 1–2 m. Šviesamėgis - pusiau ūksminis. Lajos tankumas: tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 2-3 m. Gruntas ir drėgmė: sausas smėlis, priemolis arba priemolis. Tinkama augimo vieta: pakeista.
Baltuogė meškytė (<i>Symphoricarpos albus</i> Blake)	h – 1–1,5 m. Šviesamėgis - ūksminis. Lajos tankumas: vidutinio tankumo, prošvaistės sudaro 25-50 %. Lajos plotis: 1-2 m. Gruntas ir drėgmė: sausas smėlis, priemolis arba priemolis. Tinkama augimo vieta: pakeista.
Putinas (sodinis <i>Viburnum</i> <i>lantana</i> L., paprastasis patinas <i>Viburnum</i> <i>opulus</i> L.)	Sodinis putinas: h – 1–2 m; šviesamėgis - pusiau ūksminis. Sodinio putino lajos tankumas: vidutinio tankumo, prošvaistės sudaro 25-50 %. Lajos plotis: 1-2 m. Gruntas ir drėgmė: sausas ir drėgnas smėlis, priemolis arba priemolis, molis. Mėgsta kalkingą dirvą. Tinkama augimo vieta: pakeista. Paprastasis patinas: h – 3–4 m; šviesamėgis - ūksminis. Paprastojo putino lajos tankumas: tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 2-3 m. Gruntas ir drėgmė: drėgnas smėlis, priemolis arba priemolis, molis. Tinkama augimo vieta: visur.
Žemi krūmai	
Tunbergo raugerškis (<i>Berberis thunbergii</i>)	h – 0,5–1 m. Šviesamėgis - pusiau ūksminis. Lajos tankumas: vidutinio tankumo, prošvaistės sudaro 25-50 %. Lajos plotis: 1 m. Gruntas ir drėgmė: sausas smėlis, priemolis arba priemolis. Tinkama augimo vieta: pakeista.
Krūminė sidabražolė (<i>Potentilla fruticosa</i> L.)	h – 0,5–1 m. Šviesamėgis. Lajos tankumas: tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Lajos plotis: 0,5-1 m. Gruntas ir drėgmė: sausas ir drėgnas smėlis, sausas priemolis arba priemolis. Mėgsta kalkingą dirvą. Tinkama augimo vieta: pakeista.
Japoninė lanksva (<i>Spiraea japonica</i> L.)	h – 0,7–1 m. Šviesamėgis - pusiau ūksminis. Lajos tankumas: vidutinio tankumo, prošvaistės sudaro 25-50 %. Lajos plotis: 0,5-1 m. Gruntas ir drėgmė: sausas smėlis, priemolis arba priemolis. Mėgsta kalkingą dirvą. Tinkama augimo vieta: pakeista.
Vijokliai	
Penkialapis vinvytis (<i>Parthenocissus quinquefolia</i> Planch)	L – 15–20 m. Šviesamėgis - ūksminis. Lajos tankumas: tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Gruntas ir drėgmė: sausas priemolis arba priemolis. Tinkama augimo vieta: visur.
Engelmano penkialapis vinvytis (<i>Parthenocissus quinquefolia</i> var. <i>Engelm.</i> “Rehd.”)	L – 5–8 m. Šviesamėgis - ūksminis. Lajos tankumas: tanki, prošvaistė sudaro ne daugiau kaip 25 %. Gruntas ir drėgmė: sausas priemolis arba priemolis. Tinkama augimo vieta: visur.

3.3. Joniškio miesto priklausomųjų želdynų reglamentavimas

Joniškio mieste priklausomuosius želdynus, vadovaujantis Joniškio miesto bendruoju planu, galima išskirti į:

- Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų teritorijų želdynus (įkaitant ir sodus bei perspektyvias gyvenamųjų vietovių zonas);
- Daugiabučių gyvenamųjų pastatų teritorijų želdynus;
- Visuomeninės paskirties teritorijų želdynus (administracinių pastatų, religinių bendruomenių pastatų, mokslo ir mokymo pastatų, ligoninių, poliklinikų ir pan.);
- Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijų želdynus;
- Komercinės paskirties objektų teritorijų želdynus (prekybos, paslaugų ir pramogų objektų statybos sklypai, laidojimo paslaugų statiniai, degalinės ir autoservisai);
- Susiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijų želdynus;
- Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijų želdynus;
- Bendro naudojimo teritorijų želdynai.

Šiuo metu esamų priklausomųjų želdynų kiekio procentas privačiuose sklypuose nėra įvertintas, jis gali būti nustatytas tik šiuose sklypuose atliekant esančių želdinių inventORIZACIJĄ. Todėl priklausomųjų želdynų kiekis ir sklaida, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, turi būti reglamentuota pagal 3.3.1-3.3.8 skyriuose pateiktus parametrus.

Medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, jeigu jie atitinka bent vieną iš nustatytų kriterijų (pagal Lietuvos Respublikos vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimą „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“, Nr. 206).

Kriterijai, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams:

1. Auga kurortų apsaugos zonoje, išskyrus privačias namų valdas, mėgėjiškų sodų teritorijų individualius sodo sklypus, deklaruotus laukus;
2. Auga kultūros paveldo objektų teritorijoje ir jos apsaugos zonoje, išskyrus natūraliai išaugusius medžius;
3. Auga geležinkelio želdinių apsaugos zonoje, išskyrus medžius ir krūmus, kurie kelia pavojų eismo saugai ir auga elektros tiekimo, ryšių ir signalizacijos įrenginių apsaugos zonoje ar yra aukštesni už nuotolį nuo medžių iki pirmojo bėgio;
4. Auga vietinės reikšmės kelių kelio juostos dalyje už kelio pylimo pado, iškasos ar kelio griovio išorinio krašto, taip pat kelio apsaugos zonoje už kelio juostos ribos, išskyrus medžius ir krūmus, kurie kelia pavojų saugiam eismui ir kelio naudojimui ir (arba) auga deklaruotuose laukuose;
5. Auga aerodromų apsaugos zonoje (išskyrus aerodromo teritoriją), išskyrus medžius ir krūmus, kurie kelia pavojų skrydžių saugai ir aviacijos saugumui;
6. Auga gamybinių ir kitų objektų sanitarinėje apsaugos zonoje, išskyrus augančius deklaruotuose laukuose;
7. Auga miestų, miestelių bendro naudojimo teritorijose ir miestų kitose valstybinės žemės teritorijose, nenurodytose 1-6 punktuose, išskyrus Neringos savivaldybės fizinių ir juridinių asmenų išnuomotą valstybinę žemę prie nuosavybės teise priklausančių pastatų;
8. Auga kaimų bendro naudojimo teritorijose, mėgėjiškų sodų teritorijų bendro naudojimo žemėje, išskyrus augančius paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos;
9. Auga privačiose žemės valdose miestuose ir miesteliuose, išskyrus augančius paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos, privačiose namų valdose ir mėgėjiškų sodų teritorijų individualiuose sodo sklypuose;
10. Auga valstybinėje ir privačioje žemėje kaime, išskyrus paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas: vietiniai medžiai - qžuolai, uosiai, klevai, liepos, miškinės obelys, miškinės kriaušės, guobos, vinkšnos, skirpstai, baltieji ir trapieji gluosniai, išskyrus augančius privačiose namų valdose ir deklaruotuose laukuose;
11. Auga valstybinėje ir privačioje žemėje kaime ir deklaruotuose laukuose: beržai, eglės ir pušys, didesnio kaip 20 centimetrų skersmens (1,3 metro aukštyje), išskyrus augančius privačiose namų valdose ir mėgėjiškų sodų teritorijų individualiuose sodo sklypuose;
12. Auga deklaruotuose laukuose: qžuolai, uosiai, klevai ir liepos, didesnio kaip 20 centimetrų skersmens;

13. Auga paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose: ažuolai, beržai, klevai ir uosiai, didesnio kaip 8 centimetrų skersmens, kiti medžiai, didesnio kaip 16 centimetrų skersmens, išskyrus numatytus iškirsti pagal parengtus gamtotvarkos planus, pakrančių (šlaitų) tvarkymo projektus, taip pat medžius, augančius vidaus vandenu kelių navigacijos ženklų veikimo zonoje ir deklaruotuose laukuose.

Priklausomųjų želdynų reglamentavimas pateiktas tekstiniuose reglamentuose.

3.3.1. Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų namų teritorijų želdynai

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu (2007 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-694) Žemės sklypuose, skirtuose vieno ar dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatams su pagalbinio ūkio paskirties pastatais, turi būti išskirti 25 procentai priklausomųjų želdynų, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto.

3.3.2. Daugiabučių gyvenamųjų pastatų teritorijų želdynai

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu (2007 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-694) žemės sklypuose, skirtuose trijų ir daugiau butų (daugiabučiams) gyvenamosios paskirties pastatams ir įvairių socialinių grupių (bendrabučiai, vaikų namai, prieglaudos, globos namai, šeimos namai, vienuolynai) gyvenamiesiems pastatams su pagalbinio ūkio paskirties pastatais, turi būti išskirta 30 procentų priklausomųjų želdynų, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto.

3.3.3. Visuomeninės paskirties teritorijų želdynai

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu (2007 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-694) visuomeninės paskirties teritorijose turi būti išskirta nuo 60 iki 15 procentų priklausomųjų želdynų priklausomai nuo sklypų paskirties.

- Žemės sklypai, skirti mokslo paskirties pastatams:
 - Vaikų darželiams, lopšeliams 60 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus;
 - Bendrojo lavinimo mokykloms 50 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus.
- Žemės sklypai, skirti gydymo paskirties pastatams:
 - Sanatorijoms 45 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus;
 - Ligoninėms, klinikoms, slaugos namams 35 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus;
- Žemės sklypai, skirti valstybės ir savivaldybės institucijų, kitų iš valstybės ar savivaldybės biudžetų išlaikomų įstaigų administraciniams pastatams ir jų funkcijoms vykdyti; religinės paskirties pastatams ir religinių bendruomenių ir bendrijų veiklai; kultūros paskirties pastatams ir kitiems pastatams visuomeninės paskirties teritorijose 15 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus.

3.3.4. Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijų želdynai

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu (2007 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-694) pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose turi būti išskirta nuo 20 iki 10 procentų priklausomųjų želdynų priklausomai nuo sklypų paskirties.

- Žemės sklypai, skirti gamybos ir pramonės įmonių statiniams - 20 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus;
- Žemės sklypai, skirti sandėlių statiniams, atliekų naudojimo, atliekų paruošimo naudoti ar šalinti, atliekų surinkimo ir atliekų laikymo ir kitiems statiniams ir (ar) įrenginiams pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose - 10 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus.

Rekomenduojama šiose teritorijose želdynus tankinti koncentruojant juos prie gatvių važiuojamųjų dalių arba netoliese esančių gyvenamosios paskirties teritorijų, taip sukuriant žaliaji sulaikantį barjerą nuo pramonės teritorijų skleidžiamos taršos. Taip pat rengiant sklypuose statinių projektus būtina parengti sklypų apželdinimo dalį, numatančią želdinių išsidėstymą ir jų plotų skaičiavimą.

3.3.5. Komerčinės paskirties objektų teritorijų želdynai

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu (2007 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-694) komerčinės paskirties teritorijose turi būti išskirta nuo 15 iki 10 procentų priklausomųjų želdynų priklausomai nuo sklypų paskirties.

- Žemės sklypai, skirti viešbučių paskirties pastatams; administracinės paskirties (išskyrus valstybės ir savivaldybės institucijų, kitų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomų įstaigų administraciniams pastatams) pastatams; prekybos paskirties pastatams - 15 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus;
- Žemės sklypai, skirti kitiems pastatams komerčinės paskirties objektų teritorijose - 10 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus.

3.3.6. Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijų želdynai

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu (2007 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-694) žemės sklypai, skirti transporto paskirties pastatams ir garažų paskirties pastatams, elektroninių ryšių infrastruktūros ir kitiems statiniams ir įrenginiams susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijose turi būti išskirtas 12 procentų priklausomųjų želdynų, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto.

Įvertinus gatvių esamus apsauginius želdynus galima teigti, kad jų sistema nėra vientisa ir gerai funkcionuojanti. Joniškyje vyrauja vidutinio amžiaus, patenkinamos būklės želdynai, kai kurios gatvės (Žagarės g., Vilniaus g., Livonijos g., Pakluonių g., V. Kudirkos g.) yra probleminės, keliose iš jų želdiniai auga per arti gatvių važiuojamosios dalies. Todėl tvarkant gatves ir jų želdinius būtina atlikti gatvės želdinių inventorizaciją bei taip įvertinti ar jų kiekis yra pakankamas, esant nepakankamam kiekiui būtina numatyti želdynų įveisimą vadovaujantis Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėmis. Esant pakankamam kiekiui, tačiau prastai želdinių būklei, juos atsodinti naujais želdiniais.

Prie gatvių geriausia sodinti tokių rūšių ar veislių medžius, kuriems reikėtų atlikti kuo mažesnės priežiūros darbų - nereikėtų genėti, norint išlaikyti tam tikro dydžio ar formos lają. Taip pat svarbu, kad medžiai savo paskirtį atliktų visais metų laikais ir gyventų kuo ilgiau. Joniški mieste prie gatvių auga ir turi būti skatinama sodinti vietinių rūšių medžiai: paprastoji liepa (*Tilia cordata* Mill.), paprastasis klevas (*Acer platanoides* L.), paprastasis uosis (*Fraxinus excelsior* L.), karpotasis beržas (*Betula pendula* Roth) ir įvairiu laiku introdukuoti augalai: kelių rūšių liepos: didžialapė (*Tilia platyphyllos* Scop.), europinė (T. Europa L.); paprastasis kaštonas (*Aesculus hippocastanum* L.), uosialapis klevas (*Acer negundo* L.), kanadinė tuopa (*P. x canadensis* (Aiton) Sm.), pensilvaninis uosis (*Fraxinus pensylvanica* Marshall), raudonasis ažuolas (*Quercus rubra* L.).

3.3.7. Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijų želdynus

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu (2007 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-694) žemės sklypuose, skirtuose susisiekimo komunikacijoms, inžineriniams tinklams ir vandenvietėms, turi būti išskirta priklausomųjų želdynų dalis, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto, vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“.

Senus ir prastos būklės želdinius tvarkyti (arba juos naikinti) vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymą „Dėl medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių“ (2007 m. gruodžio 29 d. Nr. D1-717).

3.3.8. Bendro naudojimo teritorijos

Vadovaujantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu (2007 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-694) bendro naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendrojo naudojimo) žemės sklypuose, skirtuose kapinėms ir palaikų laikymo statiniams, urbanizuotų teritorijų viešosioms erdvėms, turi būti išskirta 15 procentų priklausomųjų želdynų, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto.

Specialiajame plane bendro naudojimo teritorijos reglamentuotos tiek tekstiniais atskirųjų želdynų reglamentais, tiek priklausomųjų želdynų reglamentu lentele, kuri detalizuota 3.5 skyriuje.

3.4. Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimas

3.4.1. Želdynų tvarkymo prioritetas

Tvarkant želdynus numatomi želdynų tvarkymo prioritetai (pav. Nr. 54). Išskiriami trys tvarkymo prioritetai I, II ir III.

54 pav. želdynų tvarkymo prioritetai

Didžiausias prioritetas - I prioritetas, jam yra priskiriama centrinė miesto dalis bei pagrindiniai parkai, esantys miesto pakraščiuose, kurie turėtų pagerinti miesto gyventojų laisvalaikio bei aplinkos kokybę. Taip pat I prioritetas turėtų būti skiriamas ir daugiabučių gyvenamųjų namų aplinkos tvarkymui, kuriuose gyvena didelė dalis Joniškio miesto gyventojų.

II prioritetas - tai aplink centrinę Joniškio miesto dalį esančios teritorijos, kurių tvarkymas nėra skubus, tačiau būtinas formuojant miesto žaliųjų plotų vystymą bei būklės gerinimą.

III prioritetas - daugiausia tai teritorijos greta dar tik vystomų teritorijų, todėl jų tvarkymas ar įveisimas gali būti vykdomas tik tada kai bus užgyvendintos arba tvarkomos netoliese esančios teritorijos.

3.4.2. Želdynų funkcijos mieste

Joniškio miesto želdynų sklaida yra pakankamai tolygi visame mieste, tačiau galima išskirti tris koncentruotus miesto taškus: miesto centrą, miesto šiaurės vakarų pusėje esantį miesto parką („Sidabros“ poilsio zona prie I tvenkinio) ir miesto pietinę dalį ties kapinėmis. Šios zonos suformuoja rekreaciniu ir estetiniu požiūriu svarbius miesto želdinių branduolius. Joniškio mieste žaliųjų plotų yra pakankamai, jų plotas tenkantis vienam miesto gyventojui atitinka ir net viršija privalomąsias normas. Joniškio mieste žaliųjų plotų pasiekiamumas yra labai geras.

Vystant Joniškio miesto želdynus svarbu juos susieti su toje vietoje esančiais želdiniais, vietovės kraštovaizdžiu bei vietinėmis želdinimo tradicijomis. Joniškio miesto želdynų karkasą sudaro urbanizuotų

teritorijų viešosios erdvės (aikštės, skverai, parkai, perspektyviniai želdynai, kurie ateityje gali tapti viešai naudojamais žaliaisiais plotais, bei kapinių teritorijos), taip pat visa Joniškio miesto apsauginių želdynų sistema (gatvių ir geležinkelio apsauginiai želdiniai, upių ir upelių pakrančių želdiniai, miesto žaliosios jungtys) ir užstatytų teritorijų plotai su želdynais (daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalai). Miesto teritorijoje želdynai ir atskiros jų dalys atlieka įvairias funkcijas: architektūrinę socialinę, urboekologinę ir techninę ūkinę.

Architektūrinė socialinė funkcija, tai:

- miesto bendruomenės poreikių tenkinimas;
- dalyvavimas formuojant miesto planinę erdvinę struktūrą ir įvairias jos dalis;
- sudarant pastatų ir jų kompleksų aplinkos kompoziciją;
- ryšio su urbanistiniu ir gamtiniu karkasu bei užmiesčio kraštovaizdžio ir pan. palaikymas.

Urboekologinė funkcija, tai:

- tai oro sudėties reguliavimas ir mikroklimato gerinimas, oro užterštumo mažinimas, vertikaliųjų ir horizontaliųjų oro srovių sudarymas ir pan.

Techninė ūkinė funkcija, tai:

- triukšmo mažinimas, apsauga nuo dirvos erozijos ir rekultivacija, vizualinis informavimas, apsaugos zonų, užtvarų įrengimas ir pan.

Šioms želdinių funkcijos atlikti turi būti parenkami tam tikri augalai. Rekomenduojama triukšmui nuslopinti sodinti smulkialapių, vėjui sulaukyti - tankialapių medžių, kitoms funkcijoms - dar kitokias vertingas savybes turinčių augalų.

3.4.3. Želdynų rūšinės sudėties parinkimas

Parinkant medžius urbanizuotoms teritorijoms turi būti įvertinti augalo ekologiniai poreikiai bei vietos mikroklimatinės sąlygos. Lietuvos teritorija yra tarp Vakarų Europos jūrinio ir Eurazijos kontinentinio klimato, todėl šalies klimato sąlygos turi tiek jūriniam, tiek kontinentiniam klimatui būdingų bruožų. Skirtingų rūšių augalų atsparumas šalčiui nevienodas, todėl Lietuvos teritorijoje geriau žiemoja iš šiauriau esančių sričių kilę augalai.

Pagal botaninį geografinį rajonavimą Joniškio miestas patenka į Žiemgalos žemumos rajoną, kuriame augalai auga karbonatingų priemolingųjų lygumų plačialapinių eglynų ir plačialapių miškų bei sausuminių pievų biocenozės agrarinio kraštovaizdžio sąlygomis.

Medžiai ir krūmai Joniškio miesto aplinkoje turi būti vertinami kaip erdvę formuojantys tūriniai elementai. Medį, kaip tūrinį objektą, geriausiai apibūdina jo architektūrinės savybės - augalo dydis (aukštis ir plotis). Medžiai pagal aukštį skirstomi į 4 grupes: labai aukštus: 20-30 m, tai paprastoji pušis (*Pinus sylvestris*), paprastasis klevas (*Acer platanoides L.*); aukštus: 15-20 m, tai baltoji eglė (*Picea glauca Voss.*); vidutinius: 10-15 m, tai baltalksnis (*Alnus incana*), paprastoji kriaušė (*Pyrus communis*); žemus: 5-10 m, tai, pavyzdžiui, trakinis klevas (*Acer campestre L.*).

Svarbus aspektas išlieka tai, kad medžiai ir krūmai ilgai auga ir vystosi. Todėl įvairiais metų laikais turi būti atskleidžiamas jų vystymosi dėsningumas: lapojimas, žydėjimas, derėjimas ir kiti sezoniniai reiškiniai.

Formuojant kraštovaizdžio erdves, želdinių kompozicijas, svarbu teisingai įvertinti ne tik augalo ekologines, biologines savybes, bet ir jo išvaizdą, kurią lemia jų biologinės architektūrinės ir biologinės dekoratyvinės savybės.

- Medžių *biologines architektūrines savybes* sudaro: medžio dydis (aukštis, plotis), kamieno ir šakų struktūra, lapų forma ir spalva. Šios medžių savybės yra gana pastovios.
- Medžių *dekoratyvines savybes* sudaro: kitos medžių savybės, kaip lapų forma ir dydis, žiedų spalva ir žydėjimo trukmė, vaisių išraiškumas ir pan. Šios medžių savybės visą laiką keičiasi: įvairiais metų laikais, net ir per dieną priklausomai nuo oro ir apšvietimo. Dekoratyvinės augalų savybės ypač reikšmingos krūmų kompozicijoms.

Siekiant išsaugoti Joniškiui būdingą kraštovaizdį, miesto želdiniuose netikslinga masiškai veisti svetimžemių rūšių medžių, kurie savo išvaizda labai išsiskirtų iš vietinių miško medžių. Šis apribojimas netaikytinas tų rūšių medžiams, kurie pritampa mūsų kraštovaizdyje: tai didžialapės liepos (*Tilia platyphyllos Scop.*), raudonieji ąžuolai (*Quercus robur L.*), pensilvaniniai uosiai (*Fraxinus pennsylvanica March.*) ir žalieji uosiai (*Fraxinus lanceolata Borkh.*) arba miškuose veisiami europiniai maumedžiai (*Larix decidua Mill.*) bei sibiriniai maumedžiai (*Larix sibirica*) ir pan.

Sumedėję augalai - tai medžiai, krūmai ir vijokliai. Medžiai - dažniausiai stambūs augalai su daugiamečiais sumedėjusiais stiebais. Kiekvienas medis turi kamieną, daugybė jo šakų sudaro medžių vainiką. Krūmai skiriasi nuo medžių tuo, kad jų kamienas pradeda šakotis prie pat žemės paviršiaus ir jį sunku atskirti nuo šakų. Be to, krūmai turi ne vieną kamieną, kaip medžiai, o kelis, augančius iš vieno

pagrindo. Lianos (vijokliniai augalai) - vijoklinį ar laipiojantį stiebą turintys sumedėję augalai, kuriems stiebtis į aukštį dažniausiai reikalingos atramos.

Medžiai yra skirstomi į pušinius, dar vadinamus spygliuočiais (plikasėkliai), ir magnolijinius, dar vadinamus lapuočiais (gaubtasėkliai). Spygliuočiai yra daugiau dekoratyvūs, todėl nuo senų senovės puošė sodus, parkus ir rūmus. Aukšti, grakštūs medžiai gražiai dera prie žmogaus sukurtos architektūros.

3.4.4. Želdynų tvarkymo gairės-principai

Joniškio miesto želdynų sistemos plėtojimo ir tvarkymo specialiojo plano sprendiniai grindžiami esamos būklės analize. Nagrinėjamoje teritorijoje 2014 metų gegužės mėnesį buvo atlikti natūriniai tyrimai, kurių metu buvo vertinama esančių želdynų ekologinė ir estetinė būklė. Bendrai apibūdinant esamą Joniškio miesto želdynų sistemos būklę, galima teigti, kad Joniškyje yra daug žaliųjų teritorijų, tačiau daugumos jų būklė yra tik patenkinama. Nagrinėjamoje teritorijoje gera želdinių būklė sudaro 23,7 proc. Joniškio miesto želdynų teritorijos; patenkinama želdinių būklė - 49,2 proc.; nepatenkinama želdinių būklė - 18,6 proc.; nėra želdinių - 6,8 proc.; vyksta rekonstrukcija - 1,7 proc.

Joniškio miesto žaliausias erdves ir estetinį miesto įvaizdį formuoja jame augantys medžiai, krūmai, vejose, gėlynai. Pagal atliktą esamos būklės analizę, Joniškio miesto teritorijoje vyrauja didelė įvairovė skirtingų rūšių želdinių: spygliuočiai - pušis, eglė, maumedis; kietieji lapuočiai - ąžuolas, uosis, klevas, skroblas, guoba; minkštieji lapuočiai - liepa, beržas, juodalksnis, baltalksnis, drebulė, gluosnis, tuopa, blindė, lazdynas. Miesto teritorijoje šie želdiniai sudaro skirtingos sklaidos želdynus: pavienius želdynus, koncentruotus želdynus (teritorijoje sudarančius grupę (-es)) ir želdynus sudarančius eilės/alėjas. Tokią želdinių rūšinę sudėtį specialiuoju planu yra skatinama išlaikyti ir toliau plėsti (išskyrus gluosnius ir tuopas).

Joniškio miesto želdynuose turi vyrauti vietiniai augalai ir tik kai kuriose vietose, kaip akcentai, gali būti panaudojami introdukuoti medžiai ar krūmai. Būtent vietiniai augalai yra geriausiai prisitaikę mūsų krašto sąlygomis, todėl vešliai auga, gražiai atrodo, kraštovaizdžiui suteikia tradicinius bruožus ir atlieka visas savo funkcijas: puošia aplinką, grynina orą, teigiamai veikia žmogaus savijautą. Taip pat turi pažintinę-mokomąją reikšmę - augdami mieste, įprastinėje daugumos gyventojų aplinkoje, supažindina su krašto biologine įvairove.

Formuojant stambias kraštovaizdžio erdves Joniškio mieste turi būti naudojami dideli medžiai, tokie kaip paprastasis klevas (*Acer platanoides* L.), sidabrinis klevas (*Acer saccharinum* L.), mažalapė liepa (*Tilia cordata* Mill.), didžialapė liepa (*Tilia platyphyllos* Scop.), paprastasis uosis (*Fraxinus excelsior* L.) ir pan. Joniškyje didelėmis erdvėmis yra laikomi Joniškio miesto Sidabros poilsio zona prie I tvenkinio parko; Joniškio miesto poilsio zona prie II tvenkinio, Joniškio miesto senasis parkas, Saulės parkas (parkas prie vandens telkinio Kaštonų g.), Žiemgalių gatvės gyvenamojo kvartalo parkas, juose turi būti skatinamas aukštaūgių medžių įveisimas. Dideli medžiai taip pat gali būti įveisiami apsauginės paskirties želdynų plotuose, nes dėl savo masyvios lajos jie puikiai gali atlikti apsauginę funkciją.

Mažoms erdvėms formuoti turi būti naudojami nedideli medžiai, tokie kaip trakinis klevas (*Acer campestre* L.), totorinis klevas (*Acer tataricum* L.), vienpiestė gudobelė (*Crataegus monogyna* Jacq.), grauzėlinė gudobelė (*Crataegus laevigata*) ir pan. Mažomis erdvėmis Joniškyje galima įvardinti, visus miesto teritorijoje esančius skverus ir aikštes.

3.5. Joniškio miesto želdynų reglamentai

Joniškio miesto želdynų reglamentų lentelėje pateikti sunumeruoti atskirieji želdynų plotai bei dalis Joniškio mieste svarbiausių ar probleminių miesto priklausomųjų želdynų plotų. Eilės numeracija yra perteikta grafinėje dalyje, pagrindiniame sprendinių brėžinyje, pagal šią numeraciją galima identifikuoti teritorijos reglamentus, kurie pateikti šio skyriaus 7 lentelėje.

Specialiojo plano sprendiniuose pateiktos pagrindinių žaliųjų plotų detalizacijos (žr. brėžinius Detalizacija Nr. 1, Nr.2, Nr. 3, Nr. 4, Nr. 5, Nr. 6), kuriuose nuorodos preliminaros rekomenduojamų aukštaūgių ir žemaūgių medžių sklaidos vietos. Tačiau detalizacijos yra tik rekomendacinio pobūdžio, t.y. nurodančios preliminarias gaires kaip galėtų būti tvarkomi ir formuojami žalieji plotai sukuriant juose atviras ir uždaras erdves. Detalesnis žaliųjų plotų tvarkymas bei infrastruktūros įrengimas (poilsio ir sporto erdvių, žaidimų aikštelių, šunų vedžiojimo aikštelių, apšvietimo, dangų atnaujinimo ir pan.) turėtų būti sprendžiamas techninių projektų rengimo metu.

Joniškio mieste be žaliųjų plotų, mažosios architektūros, inžinerinės infrastruktūros tvarkymo ir pritaikymo žmonių rekreacijai labai svarbios šunų vedžiojimo aikštelės. Jas specialiuoju planu rekomenduojama įrengti netoli daugiabučių gyvenamųjų namų bei pagrindinių miesto žaliųjų plotų. Joniškyje specialiuoju planu numatomos penkios zonos (Joniškio miesto senasis parkas Žemaičių g. 12; Joniškio miesto poilsio zona prie II tvenkinio, Sidabros g.; Saulės parkas (parkas prie vandens telkinio Kaštonų g.)Turgaus g. 7A; Apsauginės paskirties atskirieji želdynai prie Žemaičių gatvės daugiabučių gyvenamųjų namų Vingio g. 20A; Žiemgalių gatvės gyvenamojo kvartalo parkas), kuriose galima įrengti šunų vedžiojimo aikšteles. Aikštelės turėtų būti įrengiamos vadovaujantis Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. liepos 3 d. patvirtintu įsakymu „Gyvūnų laikymo Joniškio rajono savivaldybės gyvenamosiose vietovėse taisyklės“, Nr. A-676.

7 lentelė. Joniškio miesto želdynų reglamentų lentelė

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas, adresas	Teritorijos naudojimo tipas pagal Joniškio miesto bendrąjį planą / Pritaikymas naudojimui	Plotas, ha	Teritorijos funkcinio naudojimo prioritetas	Teritorijoje esamos ir (ar) rekomenduojamos veiklos (objektai)	Siūlomas teritorijos apželdinimo tvarkymas, jo principas bei siūloma želdinių rūšinė sudėtis
1.	Joniškio Švc. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios šventorius Miesto a. 10, Joniškis	Teritorija skirta visuomenės poreikiams ir specializuotoms kompleksų teritorijoms/Joniškio miesto bažnyčia	0,457	Reprezentacinė senoji miesto aikštė/memorialinė s paskirties teritorija	Maldos namai, renginiai, pažinimas. Informaciniai stendai, suoliukai, dviračių stovai, gėlynai.	<p>— Teritorijoje esančius senus ir nekokybiškus medžius reikia pakeisti naujais, turi būti vykdoma esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas.</p> <p>— Sklype vizualiai želdiniai neturi disonuoti ir užgožti bažnyčios pastato. Medžius, esančius per arti bažnyčios pastato, rekomenduojama iškirsti, nepriklausomai nuo jų rūšies vertingumo ar esamos būklės. Arčiau bažnyčios rekomenduojama sodinti žemaūgius medžius ir krūmus. (Vadovautis Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėmis).</p> <p>— Rekomenduojama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuoti apsauginių želdinių eiles nuo Bažnyčios gatvės ir Miesto aikštės pusės; - už Bažnyčios formuoti aukštaūgių medžių ir žemaūgių krūmų eiles; - šventoriuje formuoti koncentruotas medžių grupes; - saugoti šalia teritorijos esantį ažuolą.

2.	Liuteronų bei II pasaulinio karo aukų kapinės Žagarės g. 55A, Joniškis	Memorialinės paskirties centriniai želdynai/Kapinės	0,458	Memorialinės paskirties teritorija	Paminklas, informacinis stendas, parkavimo aikštelė	— Tvarkyti esamus jaunus želdinius ir gerinti jų priežiūrą — Formuoti medžių eiles kapinių teritorijos pakraščiuose (įvairių rūšių liepos, beržai, klevai). — Kapinių sklypo viduje augančius medžius rekomenduojama iškirsti.
3.	Joniškio miesto kapinės Vilniaus g. 43A, Joniškis	Memorialinės paskirties centriniai želdynai/Kapinės	2,761	Memorialinės paskirties teritorija	Suoliukai, vandens kolonėlė, viešieji tualetai.	— Senų medžių naikinimas. Teritorijoje esančią kaštonų alėją rekomenduojama naikinti. — Rekomenduojama parengti kapinių apželdinimo projektą. Juo rekomenduojama formuoti medžių eiles (eglės, ažuolai) kapinių pakraščiuose, arčiau kapinių siūloma įveisti laisvai augančių krūmų (sodinis putinas, raukšlėtasis erškėtis ir pan.) arba formuojamų krūmų (dygliuotasis ožerškis, blizgantysis kaulenis ir pan.). Taip pat galimi pavieniai medžiai visų kapinių teritorijoje (ąžuolas, eglės, pušys) ir krūmai (jazminas, dygliuotasis ožekšnis).
4.	Savivaldybės aikštė	Aikštė/Miesto centrinė aikštė	0,329	Reprezentacinė miesto aikštė	Renginiai, švenčių šventimas, laikinoji prekyba. Pagal techninį projektą	— Aikštės želdiniai tvarkomi pagal Joniškio miesto centrinės dalies aikščių rekonstrukcijos projektą.
5.	Nepriklausomybės paminklo teritorija	Aikštė/Miesto centrinė aikštė	0,088	Reprezentacinė senoji miesto aikštė	Pagal techninį projektą	— Aikštės želdiniai tvarkomi pagal Joniškio miesto centrinės dalies aikščių rekonstrukcijos projektą.
6.	Senoji miesto aikštė	Aikštė/Miesto centrinė aikštė	0,075	Reprezentacinė senoji miesto aikštė	Pagal techninį projektą	— Vyksta rekonstrukcija pagal parengtą Joniškio miesto centrinės dalies aikščių rekonstrukcijos techninį projektą.
7.	Senoji miesto aikštė	Aikštė/Miesto centrinė aikštė	0,237	Reprezentacinė senoji miesto aikštė	Pagal techninį projektą	— Vyksta rekonstrukcija pagal parengtą Joniškio miesto centrinės dalies aikščių rekonstrukcijos techninį projektą.
8.	Žemaičių g. ir M. Mažvydo g. aikštė	Aikštė/Aikštė	0,831	Reprezentacinė miesto aikštė	Renginiai, šventės, laikinoji prekyba. Skulptūros, suoliukai, dviračių stovai, galimas fontanas ar vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Tinkamai prižiūrėti esamus senus ir naujus želdinius.
9.	Aušros gimnazijos sodas S. Goeso g. 2, Joniškis	Teritorija skirta visuomenės poreikiams ir specializuotoms kompleksų teritorijoms/Edukacinis vaismedžių sodas prie mokyklos	2,255	Priklausomieji želdynai visuomeninės paskirties teritorijoje	Mokyklos švenčių šventimas, edukacija ir pažinimas. Skulptūros, suoliukai, informaciniai stendai, mokomoji klasė.	— Apsauginių medžių eiles formuoti (lapuočių medžių: baltalksniai, uosiai, arba spygliuočių medžių: įvairios eglės, pušys). Rekomenduojama medžių eilės sudaryti iš vienos arba jai panašios rūšies augalų. — Nerekomenduojami beržai. — Rekomenduojama ateityje pertvarkyti į edukacinį parką. Parengti parko įrengimo projektą.
10.	Joniškio miesto senasis parkas Žemaičių g. 12, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Parkas	3,975	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Skulptūros, pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, dviračių stovai, gėlynai, galimi fontanai, šunų vedžiojimo aikštelė.	— Teritorijai reikia rengti techninį projektą, sutvarkant parko inžinerinį aprūpinimą, architektūrinę išraišką, želdynus. — Parengus parko rekonstrukcijos projektą senus želdinius keisti naujais. — Siūloma išlaikyti koncentruotas medžių grupes teritorijoje (karpotieji beržai, paprastosios eglės). — Rekomenduojama komponuoti želdinius <i>vieno lizdo*</i> principu.

11.	Joniškio miesto Sidabros poilsio zona prie I tvenkinio parko Stadiono takas 18, 19, 20, 22, 24, Joniškio m.	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Parkas	37,057	Aktyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Renginiai, švenčių šventimas, laikinoji prekyba, paplūdimys, sporto stadionas. Skulptūros, pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, informaciniai stendai, dviračių stovai, gėlynai, viešieji tualetai, sporto inventoriūs, automobilių stovėjimo aikštelė.	— Medžių eilėmis „įrėminti parką“. Rekomenduojama sodinti didesnių medžių (uosialapiai ir sidabriniai klevai ir pan.) bei mažesnių medžių eiles (gudobelės, šermukšnius, trakinius klevus ir pan.). — Toliau nuo vandens telkinio siūloma spygliuočių medžių eilės. — Ant šlaito rekomenduojama sodinti trumpą eilę iš juodųjų ar paprastųjų pušų. — Pavienių medžių ir padrikų medžių grupių naikinimas atveriant erdves, kuriose rekomenduojamas vejos sodinimas ir aktyviam sportui reikalingos infrastruktūros įrengimas. — Atokvėpio vietose gali būti sodinami kontrastingos spalvos su įdomesnės formos laja pavieniai medžiai bei krūmai.
12.	Joniškio miesto poilsio zona prie II tvenkinio Sidabros g., Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Parkas	5,314	Aktyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Paplūdimys, vandens sportas. Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, dviračių stovai, žvejyba, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelė.	— Rekomenduojama naikinti netvarkingas medžių grupes. — Siūloma sodinti medžius eilėmis palei tvenkinį (baltalksniai, juodalksniai, beržai ir pan.). Šalia tvenkinio galimi pavieniai medžiai (svyruoklinis paprastasis uosis, svyruoklinis karputasis beržas ir kt.).
13.	Saulės parkas (parkas prie vandens telkinio Kaštonų g.) Turgaus g. 7A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Parkas	4,503	Aktyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Renginiai. Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, šunų vedžiojimo aikštelė, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelė.	— Rekomenduojama palikti kelias koncentruotas medžių grupes, kurias galėtų sudaryti <i>vieno lizdo*</i> želdinių komponavimas. — Didžiojoje teritorijos dalyje naikinti netvarkingas medžių grupes ir pasodinti veją. — Palei tvenkinį siūlomos šių augalų eilės: kaštonų, beržų, juodalksnių. — Rekomenduojami šie pavieniai medžiai - svyruoklinis paprastasis uosis. — Teritorijai reikia rengti techninį projektą, sutvarkant parko inžinerinį aprūpinimą, architektūrinę išraišką, želdynus.
14.	Želdynas prie V. Kudirkos g. 93A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/-	0,996	Apsauginės bei trumpalaikės rekreacinės paskirties teritorijos	Suoliukai, takai, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Želdyną formuoti iš koncentruotos medžių grupės (paprastosios eglės ir karputieji beržai).
15.	Draugystės-Varpo gatvių parkas Draugystės g. 12, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Parkas	2,203	Aktyvaus sporto teritorija	Sporto renginiai bei jų infrastruktūra. Sporto aikštelės (krepšinio, futbolo, tinklinio ir pan.), suoliukai,	— Medžių eiles sodinti prie gatvių. Tinka didelė gausa vietinių augalų rūšių (paprastoji liepa, paprastasis klevas, paprastasis uosis, karpotasis beržas) ir įvairiu laiku introdukuotų augalų (didžialapė liepa, europinė liepa, paprastasis kaštonas, uosialapis klevas, kanadinė tuopa, pensilavninis uosis, raudonasis ąžuolas). — Teritorijoje rekomenduojamos ir medžių grupės iš aukščiau minėtų medžių rūšių. — Teritorijai privaloma parengti techninį projektą, sutvarkant parko inžinerinį aprūpinimą, architektūrinę išraišką, želdynus.

16.	Pakluonių g. apsauginis želdynas V. Kudirkos g. 4A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/-	0,239	Apsauginės bei trumpalaikės rekreacinės paskirties teritorijos	Gėlynai	— Rekomenduojama esamus želdinius papildyti kelių eilių želdiniais (apsauginiais) nuo pastato - Joniško duonos (beržai, įvairios liepų rūšys). Esamų krūmų papildymas naujais krūmais (baltoji sedula, totorinis sausmedis) bei medžiais (beržai, įvairios liepų rūšys), kurie teritorijoje sudarytų koncentruotas želdinių grupes.
17.	Skveras prie Joniško Žemės ūkio mokyklos V. Kudirkos 1A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,113	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Siūloma želdyną formuoti koncentruotomis medžių grupėmis (eglės, pušys, dekoratyvinės pušys, dygliuotasis ožerškis).
18.	Upytės ir Pakluonių gatvių skveras Upytės g. 75A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,299	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Prižiūrėti ir tvarkyti esamus želdinius — Siūloma želdyną formuoti koncentruotomis medžių ir krūmų grupėmis (paprastųjų eglė ir karpuočių beržų).
19.	Priklausomasis želdynas pramonės paskirties sklype Upytės g. 21 (nuomojama valstybinė žemė)	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Nenaudojama pramonės paskirties teritorija	1,189	Jeigu būtų numatytas sklypo dalinimas, nuomininkui sutikus, būtų galima kurti atskirą želdyną, kuris galėtų būti aktyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Renginiai, vandens telkinys. Skulptūros, pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Teritorijoje esantis želdynas yra pramonės paskirties teritorijos priklausomasis želdynas (išnuomota valstybinė žemė), remiantis Joniško miesto bendruoju planu teritorija yra numatyta kaip rekreacinės paskirties želdynas, todėl ateityje, jeigu ši teritorija nebus užstatyta, ją teritorija rekomenduojama pritaikyti rekreaciniai paskirčiai. — Rekomenduojama retinti medžių grupes paliekant geros būklės medžius (liepas, beržus, drebulės). — Teritorijai reikia rengti techninį projektą, sutvarkant parko inžinerinį aprūpinimą, architektūrinę išraišką, želdynus.
20.	Putinų gatvės skveras Putinų g. 11A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,24	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Rekomenduojama retinti koncentruotą medžių grupę paliekant geros būklės medžius (liepas). — Palei gatvę galima formuoti įvairių krūmų laisvai augančias gyvatvores (ginalinis klevas, raudonoji sedula, paprastasis putinas, totorinis sausmedis ir pan.).
21.	Dauguviečio gatvės skveras Dauguviečio g. 7A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,193	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Šalia tvenkinio pasodinti pavienį medį (pvz., svyruoklinį paprastąjį uosį). — Galimos krūmų eilės, kurios sudaro laisvai augančias gyvatvores nuo gatvės (ginalinis klevas, raudonoji sedula, paprastasis putinas, totorinis sausmedis ir pan.).
22.	Atskirasis želdynas prie pietrytinio gyv. namų kvartalo, ribojamas Rasos ir Ryto gatvių	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai	1,898	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Skulptūros, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Sodinti medžių eiles. Tinka didelė gausa vietinių augalų rūšių (paprastoji liepa, paprastasis klevas, paprastasis uosis, karpotasis beržas) ir įvairiu laiku introdukuotų augalų (didžialapė liepa, europinė liepa, paprastasis kaštonas, uosialapis klevas, kanadinė tuopa, pensilavninis uosis, raudonasis ažuolas).
23.	Vilniaus ir Laisvės gatvių skveras Vilniaus g. 29B, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,125	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Želdyne siūloma išlaikyti koncentruotą medžių grupę (eglės, beržai, klevai) skvero pietvakarinėje dalyje. — Apželdinti skvere stovinčią konteinerių aikštelę (galimos dekoratyvinės rūšys: tujos, kukmedis ir kiti visžaliai dekoratyviniai augalai).

24.	Saulės gatvės skveras Saulės g. 8A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,440	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Siūloma išlaikyti koncentruotas medžių (pušys, beržai, eglės, šermukšniai) ir krūmų (lazdynas ir kt.) grupes visoje želdyno teritorijoje
25.	Vilniaus gatvės apsauginės paskirties atskirieji želdynai (tarp kapinių ir Vilniaus g.)	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai/-	0,839	Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijos	Laikina prekyba, suoliukai, automobilių stovėjimo aikštelė.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Senų želdinių naikinimas ir keitimas naujais. Rekomenduojama formuoti medžių eiles (eglės, ąžuolai), arčiau kapinių siūloma įveisti laisvai augančių krūmų (sodinis putinas, raukšlėtasis erškėtis ir pan.) arba formuojamų krūmų (dygliuotasis ožerškis, blizgantysis kaulenis ir pan.). Galimi pavieniai medžiai visoje teritorijoje (ąžuolas, eglės, pušys).
26.	Žemaičių gatvės apsauginės paskirties atskirieji želdynai Žemaičių g. 77, Joniškis	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai/-	0,246	Apsauginės bei trumpalaikės rekreacinės paskirties teritorijos	-	— Senų želdinių naikinimas (vaismedžiai) ir keitimas naujais (beržai, liepos, eglės, pušys, eglė).
27.	Liepų g. skveras Liepų g. 2A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,081	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Siūloma išlaikyti koncentruotas medžių (klevai, kaštonai, eglės) grupes visoje želdyno teritorijoje.
28.	Alyvų g. aikštės skveras, Alyvų a. 5A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,078	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Siūloma želdyną formuoti pavieniais želdiniais (beržai, liepos, eglės, kaštonai, pušys, eglė), įveisiant naujus krūmus (alyvas).
29.	Kranto aikštės skveras, Kranto a. 4A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,067	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Rekomenduojami žemaūgiai želdiniai (gudobelės, šermukšniai, trakinis klevas ir pan.), kurie teritorijoje būtų pasiskirstę eilėmis ir koncentruotai šiaurinėje želdyno dalyje.
30.	Žvejų gatvės skveras, Žvejų g. 1A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,111	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Rekomenduojama praretinti esamus želdinius, paliekant kelis geros būklės pavienius medžius (beržai, liepos, eglės, kaštonai, pušys, eglė) ir formuoti žemaūgių medžių grupes (gudobėlė vienapiestė, šermukšnis švedinis, trakinis, totorinis klevas, finalinis klevas ir pan.).
31.	Vyšnių gatvės skveras, Vyšnių g. 15A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,132	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Senų želdinių naikinimas (gluosnių). — Rekomenduojama retinti želdinių grupes (beržus). — Rekomenduojami įveisti naujus krūmus (vyšnių ir jazminų).
32.	J. Basanavičiaus ir Sodų gatvių skveras J. Basanavičiaus g. 78A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,104	Aktyvaus sporto teritorija	Sporto inventorius. Krepšinio žaidimo aikštelė, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Apsauginių želdinių formavimas - eilėmis žemesnio ūgio želdiniai (šermukšnis švedinis, trakinis, totorinis klevas, finalinis klevas).
33.	Atskiras želdynas tarp J. Basanavičiaus ir Livonijos gatvių - teritorija įsiterpusi tarp privatų sklypų, neturinti viešo priėjimo	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,094	Privatų sklypų apribota želdinių teritorija, siūloma pertvarkyti į gyvenamąją teritoriją	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Rekomenduojama spręsti valstybinės žemės teritorijos priskyrimą besiribojančioms namų valdoms

34.	Taikos gatvės skveras, Taikos skv. 6A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,059	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Rekomenduojama želdinius retinti, paliekant dalį želdinių koncentruotoje grupėje (beržai ir eglės) ir iš žemesnių želdinių suformuoti eiles (, trakinis, totorinis klevas, finalinis klevas, alyvų krūmai).
35.	Nameisio gatvės skveras, Nameisio g. 5A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,071	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Želdyną siūloma formuoti eilėmis (klevų, eglių kaštonų). — Želdyno viduryje galimi pavieniai želdiniai (ažuolas, liepos, kaštonai, alyvos, jazminas).
36.	Livonijos gatvės skveras, Livonijos g. 40A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	0,416	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Vandens telkinys. Suoliukai, gėlynai.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Praretinti beržus. — Šalia tvenkinio išlaikyti kelių rūšių želdinių eiles (beržai, drebulės).
37.	Daugiabutis Purienu gatvės gale	Vidutinio užstatymo tankumo gyvenamosios teritorijos/Priklausomieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	0,680	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Naujų želdinių įveisimas. — Senų želdinių naikinimas. — Apsauginių želdinių formavimas (eglės, uosiai). — Daugiabučių kvartale augančių tuopų iškirtimas. — Daugiabučių kiemuose - žemaūgius medžius (trakinis klevas, totorinis klevas ir pan.) ir įvairius krūmus (paprastoji alyva, ginalinis klevas, vienapestė gudobėlė, skėstašakė slyva ir pan.). Galimos krūmų eilės, kurios sudaro laisvai augančias gyvatvores nuo gatvės - ginalinis klevas, raudonoji sedula, paprastasis putinas, totorinis sausmedis ir pan. — Per arti pastatų esančių želdinių naikinimas (pagal Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles). Siūloma šalia gatvių sodinti aukštaūgius medžius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai, kalninė pušis). — Vietomis rekomenduojami pavieniai medžiai (virgininis kadagys ir pan.) bei krūmai (darželinis jazminas ir pan.). — Gėlynų formavimas. — Nerekomenduojami sodinimui beržai.
38.	Daugiabučių kvartalas tarp Medžiotojų , Sodų ir J. Basanavičiaus gatvių	Vidutinio užstatymo tankumo gyvenamosios teritorijos/Priklausomieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	2,879	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelės, buitinio aptarnavimo komunalinės zonos.	— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas. — Naujų želdinių įveisimas. — Senų želdinių naikinimas. — Naikinti per arti pastatų augančius želdinius (pagal Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles). Siūloma šalia gatvių sodinti aukštaūgius medžius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai).

						<p>— Daugiabučių kiemuose sodinti žemaūgius medžius (trakinis klevas, torininis klevas ir pan.) ir įvairius krūmus (paprastoji alyva, ginalinis klevas, vienapestė gudobėlė, skėstašakė slyva ir pan.). Vietomis rekomenduojami pavieniai medžiai (virgininis kadagys ir pan.) bei krūmai (darželinis jazminas ir pan.).</p> <p>— Nerekomenduojami beržai, nebent eilėmis palei gatves, toliau nuo namų ir žaidimų aikštelių.</p>
39.	Daugiabučių kvartalas tarp Žagarės, Medžiotojų ir Darbininkų gatvių	Vidutinio užstatymo tankumo gyvenamosios teritorijos/Priklausomieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	1,982	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelės, buitinio aptarnavimo komunalinės zonos.	<p>— Naikinti per arti pastatų augančius želdinius (pagal Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles).</p> <p>— Siūloma šalia gatvių sodinti aukštaūgius medžius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai), daugiabučių kiemuose - žemaūgius medžius (trakinis klevas, torininis klevas ir pan.) ir įvairius krūmus (paprastoji alyva, ginalinis klevas, skėstašakė slyva ir pan.).</p> <p>— Vietomis rekomenduojami pavieniai medžiai (virgininis kadagys ir pan.) bei krūmai (darželinis jazminas ir pan.).</p> <p>— Nerekomenduojami beržai, nebent eilėmis palei gatves, toliau nuo namų ir žaidimų aikštelių.</p>
40.	Daugiabučių kvartalas tarp Spaudos, Pakluonių ir Statybininkų gatvių	Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos/Priklausomieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	2,311	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelės, buitinio aptarnavimo komunalinės zonos.	<p>— Esamų želdinių priežiūra ir tvarkymas, rekomenduojama papildyti naujais želdiniais (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas ir pan.).</p>
41.	Daugiabučių kvartalas tarp Statybininkų, Draugystės ir Upytės gatvių su apsauginės paskirties atskiruojų želdynu	Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos su apsauginės paskirties atskiruojų želdynu/Priklausomieji ir atskirieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	3,667	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelės, buitinio aptarnavimo komunalinės zonos.	<p>— Tvarkyti ir prižiūrėti esamus želdinius</p> <p>— Naikinti per arti pastatų augančius želdinius (pagal Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles).</p> <p>— Formuoti apsauginius želdinius (eglės, uosiai).</p> <p>— Iškirsti augančias kvartale tuopas, jas pakeičiant liepomis.</p> <p>— Daugiabučių kiemuose sodinti - žemaūgius medžius (trakinis klevas, torininis klevas ir pan.) ir įvairius krūmus (paprastoji alyva, ginalinis klevas, vienapestė gudobėlė, skėstašakė slyva ir pan.). Galimos krūmų eilės, kurios sudaro laisvai augančias gyvatvores nuo gatvės - ginalinis klevas, raudonoji sedula, paprastasis putinas, torininis sausmedis ir pan.</p> <p>— Siūloma šalia gatvių sodinti aukštaūgius medžius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai, kalninė pušis).</p> <p>— Vietomis rekomenduojama sodinti pavienius medžius (virgininis kadagys ir pan.) bei krūmus(darželinis jazminas ir pan.).</p> <p>— Formuoti gėlynus prie namų.</p> <p>— Nerekomenduojama sodinti beržų.</p>

42.	Daugiabučių kvartalas tarp M. Slančiausko, Miesto a., Parko ir Žemaičių gatvių	Miesto centras ir artimiausia jo aplinka, intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos /Priklausomieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	3,222	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelės, buitinio aptarnavimo komunalinės zonos.	<ul style="list-style-type: none"> — Tvarkyti ir prižiūrėti esamus želdinius — Naikinti per arti pastatų augančius želdinius (pagal Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles). — Formuoti apsauginius želdinius(eglės, uosiai). — Iškirsti augančias kvartale tuopas, jas pakeičiant liepomis. — Daugiabučių kiemuose sodinti - žemaūgius medžius (trakinis klevas, totorinis klevas ir pan.) ir įvairius krūmus (paprastoji alyva, ginalinis klevas, vienapestė gudobėlė, skėstašakė slyva ir pan.). Galimos krūmų eilės, kurios sudaro laisvai augančias gyvatvores nuo gatvės - ginalinis klevas, raudonoji sedula, paprastasis putinas, totorinis sausmedis ir pan. — Siūloma šalia gatvių sodinti aukštaūgius medžius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai, kalninė pušis). — Vietomis rekomenduojama sodinti pavienius medžius (virgininis kadagys ir pan.) bei krūmus(darželinis jazminas ir pan.). — Formuoti gėlynus prie daugiabučių namų. — Nerekomenduojama sodinti beržų.
43.	Daugiabučių kvartalas tarp Vilniaus ir Latvių gatvių	Miesto centras ir artimiausia jo aplinka/Priklausomieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	0,563	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelės, buitinio aptarnavimo komunalinės zonos.	<ul style="list-style-type: none"> — Tvarkyti ir prižiūrėti esamus želdinius. — Naikinti per arti pastatų augančius želdinius (pagal Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles). — Formuoti apsauginius želdinius (eglės, uosiai). — Iškirsti augančias kvartale tuopas, jas pakeičiant liepomis. — Daugiabučių kiemuose sodinti - žemaūgius medžius (trakinis klevas, totorinis klevas ir pan.) ir įvairius krūmus (paprastoji alyva, ginalinis klevas, vienapestė gudobėlė, skėstašakė slyva ir pan.). Galimos krūmų eilės, kurios sudaro laisvai augančias gyvatvores nuo gatvės - ginalinis klevas, raudonoji sedula, paprastasis putinas, totorinis sausmedis ir pan. — Siūloma šalia gatvių sodinti aukštaūgius medžius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai, kalninė pušis). — Vietomis rekomenduojama sodinti pavienius medžius (virgininis kadagys ir pan.) bei krūmus(darželinis jazminas ir pan.). — Formuoti gėlynus prie namų. — Nerekomenduojama sodinti beržų.
44.	Daugiabučių kvartalas tarp Vilniaus, Žemaičių ir Laisvės gatvių	Miesto centras ir artimiausia jo aplinka/Priklausomieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų želdynai šalia daugiabučių	0,907	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelės, buitinio	<ul style="list-style-type: none"> — Tvarkyti ir prižiūrėti esamus želdinius. — Naikinti per arti pastatų augančius želdinius (pagal Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles). — Formuoti apsauginius želdinius (eglės, uosiai).

		gyvenamųjų namų			aptarnavimo komunalinės zonos.	<ul style="list-style-type: none"> — Iškirsti augančias kvartale tuopas, jas pakeičiant liepomis. — Daugiabučių kiemuose sodinti - žemaūgius medžius (trakinis klevas, totorinis klevas ir pan.) ir įvairius krūmus (paprastoji alyva, ginalinis klevas, vienapestė gudobėlė, skėstašakė slyva ir pan.). Galimos krūmų eilės, kurios sudaro laisvai augančias gyvatvores nuo gatvės - ginalinis klevas, raudonoji sedula, paprastasis putinas, totorinis sausmedis ir pan. — Siūloma šalia gatvių sodinti aukštaūgius medžius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai, kalninė pušis). — Vietomis rekomenduojama sodinti pavienius medžius (virgininis kadagys ir pan.) bei krūmus(darželinis jazminas ir pan.). — Formuoti gėlynus prie namų. — Nerekomenduojama sodinti beržų.
45.	Daugiabučių kvartalas prie Žemaičių gatvės ir geležinkelio	Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos/Priklausomieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	2,712	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelės, buitinio aptarnavimo komunalinės zonos.	<ul style="list-style-type: none"> — Tvarkyti ir prižiūrėti esamus želdinius — Naikinti per arti pastatų augančius želdinius (pagal Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles). — Formuoti apsauginius želdinius (eglės, uosiai). — Iškirsti augančias kvartale tuopas, jas pakeičiant liepomis. — Daugiabučių kiemuose sodinti - žemaūgius medžius (trakinis klevas, totorinis klevas ir pan.) ir įvairius krūmus (paprastoji alyva, ginalinis klevas, vienapestė gudobėlė, skėstašakė slyva ir pan.). Galimos krūmų eilės, kurios sudaro laisvai augančias gyvatvores nuo gatvės - ginalinis klevas, raudonoji sedula, paprastasis putinas, totorinis sausmedis ir pan. — Siūloma šalia gatvių sodinti aukštaūgius medžius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai, kalninė pušis). — Vietomis rekomenduojama sodinti pavienius medžius (virgininis kadagys ir pan.) bei krūmus(darželinis jazminas ir pan.). — Formuoti gėlynus prie namų. — Nerekomenduojama sodinti beržų.
46.	Daugiabučių kvartalas tarp Malūno ir V. Kudirkos gatvių - Melioratorių gyvenamasis kvartalas	Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos/Priklausomieji želdynai šalia daugiabučių gyvenamųjų namų	3,987	Priklausomieji želdynai daugiabučių gyvenamųjų namų teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, sporto aikštelės, gėlynai, automobilių stovėjimo aikštelės, buitinio aptarnavimo komunalinės zonos.	<ul style="list-style-type: none"> — Tvarkyti ir prižiūrėti esamus želdinius. — Naikinti per arti pastatų augančius želdinius (pagal Aplinkos ministro 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles). — Formuoti apsauginius želdinius (eglės, uosiai). — Iškirsti augančias kvartale tuopas, jas pakeičiant liepomis. — Daugiabučių kiemuose sodinti - žemaūgius medžius (trakinis klevas, totorinis klevas ir pan.) ir įvairius krūmus (paprastoji alyva, ginalinis klevas, vienapestė gudobėlė, skėstašakė slyva ir pan.). Galimos krūmų eilės, kurios sudaro laisvai augančias gyvatvores nuo gatvės - ginalinis klevas, raudonoji sedula, paprastasis putinas, totorinis sausmedis ir pan.

						<ul style="list-style-type: none"> — Siūloma šalia gatvių sodinti aukštaūgius medžius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai, kalninė pušis). — Vietomis rekomenduojama sodinti pavienius medžius (virgininis kadagys ir pan.) bei krūmus (darželinis jazminas ir pan.). — Formuoti gėlynus prie namų. — Nerekomenduojama sodinti beržų.
47.	Priklausomasis želdynas - Joniškių miesto ligoninės parkas Pašvitinio g. 21, Joniškis	Teritorija skirta visuomenės poreikiams ir specializuotoms kompleksų teritorijoms/ Planuojamas parkas	1,790	Priklausomieji želdynai visuomeninės paskirties teritorijoje, siūloma, atidalinus sklypą įrengti atskirą želdyną - miesto parką	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	<ul style="list-style-type: none"> — Siūloma teritorijoje esantį želdyną atskirti nuo visuomeninės paskirties sklypo ir formuoti jį kaip atskirą želdyną. — Parke formuoti taisyklingų geometrinių formų želdynų kompoziciją. — Formuoti gyvatvoves (baltoji sedula, blizgantysis kaulenis, dygliuotasis ožerškis). — Naikinti senus želdinius (beržus, egles) ir keisti naujais (įvairių rūšių liepos, juodoji, sibirinė ir kalninė pušys) medžiais. — Išsaugoti senus vertingus medžius. — Formuoti gėlynus.
48.	Priklausomasis želdynas - Žemės ūkio mokyklos parkas, Upytės g. 77, Joniškis	Teritorija skirta visuomenės poreikiams ir specializuotoms kompleksų teritorijoms/-	3,374	Priklausomieji želdynai visuomeninės paskirties teritorijoje	Pavėsinės, suoliukai, gėlynai, mažosios architektūros elementai, skulptūros.	<ul style="list-style-type: none"> — Vykdyti esamų želdinių priežiūrą ir tvarkymą.
49.	Atskirieji želdynai pietinėje ir pietrytinėje miesto dalyje Vilniaus gatvėje, Turgaus gatvėje ir jos tęsinyje iki Pašvitinio gatvės	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / -	-	Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijos	-	<ul style="list-style-type: none"> — Prie esamos ir būsimos gatvės rekomenduojama įveisti apsauginius želdinius (paprastoji, didžialapė, europinė liepos, paprastasis klevas, paprastasis ir pensilvaninis uosiai). Detaliau apsauginės paskirties želdynų rūšinės paskirties tinkamumas aprašytas 3.2.4. skyriuje.
50.	Turgaus gatvės skveras, Turgaus g. 2A, Joniškis	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / Skveras	0,952	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, takai, skulptūros.	<ul style="list-style-type: none"> — Prižiūrėti ir tvarkyti esamus želdinius.
51.	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai prie geležinkelio bėgių (nuo Žemaičių g. iki pietinės miesto ribos)	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / -	-	Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijos	-	<ul style="list-style-type: none"> — Prižiūrėti ir tvarkyti esamus želdinius.
52.	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai prie Žemaičių gatvės daugiabučių gyvenamųjų namų Vingio g. 20A, Joniškis	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / skveras	0,418	Apsauginės bei trumpalaikės rekreacinės paskirties teritorijos	Suoliukai, gėlynai, šunų vedžiojimo aikštelė.	<ul style="list-style-type: none"> — Prižiūrėti ir tvarkyti esamus želdinius. Detaliau apsauginės paskirties želdynų rūšinės paskirties tinkamumas aprašytas 3.2.4. skyriuje.

53.	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai prie geležinkelio bėgių (nuo Žagarės g. iki Žemaičių g.)	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / -	-	Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijos	-	— Prižiūrėti ir tvarkyti esamus želdinius. Detaliau apsauginės paskirties želdynų rūšinės paskirties tinkamumas aprašytas 3.2.4. skyriuje.
54.	Atskirieji želdynai vakarinėje miesto dalyje palei krašto kelią Nr. 210 ir prie auto moto trąsų teritorijos Žemaičių g. 70, Joniškis	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / -	-	Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijos	-	— Prižiūrėti ir tvarkyti esamus želdinius. Detaliau apsauginės paskirties želdynų rūšinės paskirties tinkamumas aprašytas 3.2.4. skyriuje.
55.	Atskirieji želdynai prie geležinkelio, šiaurinėje jo dalyje	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/teritorija prie parko	-	Apsauginės bei trumpalaikės rekreacinės paskirties teritorijos	-	— Prižiūrėti ir tvarkyti esamus želdinius. Detaliau apsauginės paskirties želdynų rūšinės paskirties tinkamumas aprašytas 3.2.4. skyriuje.
56.	Vilties gatvės skveras, Knygnešių g. 13A, Joniškis	Rekreacinės paskirties centriniai želdynai/Skveras	1,113	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Pavėsinės, suoliukai, vaikų žaidimo aikštelės, gėlynai.	— Prižiūrėti ir tvarkyti esamus želdinius bei įveisti naujus, kurie nepažeistų melioruoto kanalo inžinerinės infrastruktūros požeminės dalies (tinkamiausios tam rūšys: alyvos, šėivamedis, gudobėlė, raugėklis, ginalinis klevas, dekoratyviniai kūmai).
57.	Atskirasis želdynas šiaurės rytinėje miesto dalyje pagal Skilvonių gatvę	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / -	-	Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijos	-	— Tuščioje teritorijoje įveisti naujus želdinius, sodinant medžius eilėmis. Detaliau apsauginės paskirties želdynų rūšinės paskirties tinkamumas aprašytas 3.2.4. skyriuje.
58.	Žiemgalių gatvės gyvenamojo kvartalo parkas	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos / Mažaaukščių gyvenamųjų namų teritorija	2,622	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Šunų vedžiojimo aikštelė, takai, suolai, apšvietimo tinklai, vaikų žaidimų ir sporto aikštelės (pagal reikalingumą)	— Teritorijai būtina parengti techninį projektą, numatantį parko inžinerinį aprūpinimą, architektūrinę išraišką, želdinių įveisimą.
59.	Žiemgalių gatvės gyvenamojo kvartalo skveras	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos / Mažaaukščių gyvenamųjų namų teritorija	0,364	Pasyvaus rekreacinio poilsio teritorija	Suoliukai, gėlynai.	— Įveisti naujus želdinius. — Rekomenduojama formuoti medžių eiles pagal gatvių perimetrą.
60.	Atskirasis želdynas rytinė miesto dalyje (tarp Malūno ir Šiaulių Senosios g. - Klampės kanalas)	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / -	-	Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijos	-	— Naujus želdinius įveisti sodinant medžius eilėmis (juodalksniai, beržai), rekomenduojama rinkti mažaučius medžius.
61.	Atskirasis želdynas - Purvės kanalas	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / -	-	Apsauginės bei trumpalaikės rekreacinės paskirties želdynų teritorijos	Suoliukai.	— Įveisti naujus želdinius (juodalksniai, beržai).
62.	Atskirasis želdynas - U-8 kanalas	Apsauginės paskirties atskirieji želdynai / -	-	Apsauginės bei trumpalaikės rekreacinės paskirties želdynų	Suoliukai.	— Senų želdinių naikinimas. — Įveisti naujus želdinius (juodalksniai, beržai).

				teritorijos		
63.	Priklausomasis želdynas vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos dalyje (prie miesto šiaurinės ribos, šalia Livonijos g.)	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos / Mažaaukščių gyvenamųjų namų teritorija	0,382	Apsauginės bei ekologinės paskirties teritorijos	–	— Naujus želdinius įveisti sodinant medžius eilėmis (juodalksniai, beržai), rekomenduojama rinkti mažaučius medžius.

Tekstiniai reglamentai:

- Specialiajame plane galimos papildomos jungtys - trasos tarp esamų ir planuojamų viešųjų erdvių, tokiu būdu sukuriant optimalius maršrutus judėti pėsčiomis. Šios jungtys turi būti patrauklios naudoti: jaukios, aiškios, saugios. Jas siūloma *humanizuoti* ir išryškinti kraštovaizdžio formavimo priemonių pagalba (parenkant tinkamą dangos pobūdį, žymėjimą, želdinimą, įrengiant informacinius ženklus, apšvietimą ir pan.). Rekomenduojama rengti techninius projektus.
- Parkuose ir skveruose (nurodytuose reglamentų lentelėje) labai efektingai atrodytų viename lizde susodintos medžių grupės. Siūloma tokias medžių grupes sudaryti iš vienerūšių medžių, kurie būtų sodinami vienoje duobėje kas 0,3-0,5 m atstumu vienas nuo kito, pavyzdžiui, iš beržų, liepų, klevų, uosių, ąžuolų ir pan. Suaugę jie atrodys kaip vienas daugiakamienis labai išraiškingas medis. Nenaudojami spygliuočiai medžiai tokioms medžių grupės (lizdui) sudaryti.
- Reglamentų lentelėje siūlomi medžių eilių sodinimai atliekant sodinimo darbus pasirinktinai gali būti vienaeiliai, dveiliniai ir daugiaeiliniai. Atstumas tarp medžių eilėje nustatomas, atsižvelgiant į jų paskirtį, medžių rūšį, eilių kiekį ir sodinukų dydį. Rekomenduojama vienaeilėje juostoje liepas, uosius, kaštonus, klevus ir kitus medžius sodinti kas 4-6 m. Didelius medžius, tokius kaip uosialapiai ir sidabriniai klevai - kas 8-10 m. Tankiau - kas 3 m siūloma sodinti mažus medžius: gudobeles, šermukšnius, trakinius klevus ir medžius su siaura laja.
- Veisiamų medžių ir krūmų atstumai iki pastatų, tvorų, atraminių sienelių ar pan. turi būti išlaikomi pagal Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymą „Dėl medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių“ (2007 m. gruodžio 29 d. Nr. D1-717).
- Žemės sklypuose, skirtuose vieno ar dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatams su pagalbinio ūkio paskirties pastatais, turi būti išskirti 25 procentai priklausomųjų želdynų, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto.
- Žemės sklypuose, skirtuose trijų ar daugiau butų (daugiabučių) gyvenamosios paskirties pastatams ir įvairių socialinių grupių (bendrabučiai, vaikų namai, prieglaudos, globos namai, šeimos namai, vienuolynai) gyvenamiesiems pastatams su pagalbinio ūkio paskirties pastatais turi būti išskirta 30 procentų priklausomųjų želdynų, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto.
- Visuomeninės paskirties teritorijose turi būti išskirta nuo 60 iki 15 procentų priklausomųjų želdynų priklausomai nuo sklypų paskirties. 1) Vaikų darželiams, lopšeliams 60 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus; 2) Bendrojo lavinimo mokykloms 50 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus; 3) Sanatorijoms 45 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus; 4) Ligoninėms, klinikoms, slaugos namams 35 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus; 5) Žemės sklypams, skirtiems valstybės ir savivaldybės institucijų, kitų iš valstybės ar savivaldybės

biudžetų išlaikomų įstaigų administraciniams pastatams ir jų funkcijoms vykdyti, religinės paskirties pastatams ir religinių bendruomenių ir bendrijų veiklai, kultūros paskirties pastatams ir kitiems pastatams visuomeninės paskirties teritorijose 15 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus.

- Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose turi būti išskirta nuo 20 iki 10 procentų priklausomųjų želdynų priklausomai nuo sklypų paskirties. 1) Žemės sklypams, skirtiems gamybos ir pramonės įmonių statiniams - 20 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus; 2) Žemės sklypams, skirtiems sandėlių statiniams, atliekų naudojimo, atliekų paruošimo naudojimui ar šalinimui, atliekų surinkimo ir atliekų laikymo ir kitiems statiniams ir (ar) įrenginiams pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijose - 10 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus. Rekomenduojama šiose teritorijose želdinius tankinti koncentruojant juos prie gatvių važiuojamųjų dalių arba netoliese esančių gyvenamosios paskirties teritorijų, taip sukuriant žaliajį sulaikantį barjerą nuo pramonės teritorijų skleidžiamos taršos.
- Komerčinės paskirties teritorijose turi būti išskirta nuo 15 iki 10 procentų priklausomųjų želdynų priklausomai nuo sklypų paskirties. 1) Žemės sklypams, skirtiems viešbučių paskirties pastatams, administracinės paskirties (išskyrus valstybės ir savivaldybės institucijų, kitų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomų įstaigų administraciniams pastatams) pastatams, prekybos paskirties pastatams - 15 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus; 2) Žemės sklypams, skirtiems kitiems pastatams komerčinės paskirties objektų teritorijose - 10 % nuo viso žemės sklypo ploto, įskaitant vejas ir gėlynus.
- Žemės sklypams, skirtiems transporto paskirties pastatams ir garažų paskirties pastatams, elektroninių ryšių infrastruktūros ir kitiems statiniams ir įrenginiams susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijose turi būti išskirtas 12 procentų priklausomųjų želdynų, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto.
- Žemės sklypuose, skirtuose susisiekimo komunikacijoms, inžineriniams tinklams ir vandenvietėms, turi būti išskirta priklausomųjų želdynų dalis, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto, vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“.
- Žemės sklypuose, skirtuose kapinėms ir palaikų laikymo statiniams, urbanizuotų teritorijų viešosioms erdvėms, turi būti išskirta 15 procentų priklausomųjų želdynų, įskaitant vejas ir gėlynus, plotas nuo viso žemės sklypo ploto.
- Kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla turi būti reglamentuojama galiojančiais kultūros paveldo specialiaisiais planais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais aktais.
- Sprendiniai parengti, atsižvelgiant į Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo (2007 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-694) reikalavimus.
- Mieste, įveisiant naujus ir tvarkant jau esamus želdinius, būtina laikytis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų (LR Vyriausybės nutarimas Nr. 207, 2008-03-12, Žin., 2008, Nr. 33-1152, su vėlesniais pakeitimais).
- Želdynų tvarkymą ir priežiūrą vykdyti vadovaujantis „Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėmis“ (Žin., 2008, Nr. 2-77), „Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančiuose želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklėmis (Žin., 2008, Nr. 10-356).

3.6. Specialiosios sąlygos, aktualios įveisiant ir tvarkant želdinius bei želdynus

Sodinant, medžius ir krūmus bendro ir riboto naudojimo teritorijose būtina, o privačių namų valdose ir sodininkų bendrijų privačiuose žemės sklypuose rekomenduojama laikytis minimalių sodinimo atstumų. Atstumai nuo pastatų iki medžių / krūmų (kai laja ne didesnė kaip 5 m) turi būti:

- a) nuo pastatų išorinių sienų - 5 m / 1,5 m
- b) nuo kapinių, šaligatvio, dviračių ir parko takų krašto - 0,75 m / 0,5 m
- c) nuo važiuojamosios sutvirtintos gatvės dalies (kai nėra šaligatvio) - 2 m / 1 m
- d) nuo apšvietimo stulpų, kolonų, atramų - 4 m / -
- e) nuo atraminių sienelių - 3 m / 1 m
- f) nuo šlaitų, terasų pado - 1 m / 0,5 m

Esant medžio lajai daugiau kaip 5 m, atstumas padidinamas 0,5 m kiekvienam medžio lajos padidėjimui 1 metru.

Vaismedžių ir vaiskrūmių sodinimo atstumai nuo kaimyninių valdų ribų ir gatvės raudonosios linijos turi būti ne arčiau kaip:

- obelys, kriaušės, trešnės, riešutmedžiai ir kiti stambūs medžiai - 3 m;
- vyšnios, slyvos - 2 m;
- serbentai, agrastai ir kiti krūmai - 1 m

Medžių genėjimą mieste vykdyti vadovaujantis „Medžių ir krūmų priežiūros, vandens telkinių, esančiuose želdynuose, apsaugos, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklėmis (Žin., 2008, Nr. 10-356). Saugotinus želdinius kirsti, genėti ar kitaip pertvarkyti (išskyrus atvejus, kai leidimas nereikalingas) galima tik gavus Joniškio rajono savivaldybės administracijos išduotą leidimą.

Mieste, įveisiant naujus ir tvarkant jau esamus želdinius, būtina laikytis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų (LR Vyriausybės nutarimas Nr. 207, 2008-03-12, Žin., 2008, Nr. 33-1152, su vėlesniais pakeitimais). Dažniausiai pasitaikantys želdinių sodinimo, žemės kasimo darbų apribojimai:

1. Ryšių linijų apsaugos zonoje (žemės juostoje, kurios plotis po 2 m abipus požeminio kabelio trasos arba orinės linijos kraštinių laidų ir 3 m aplink požeminį ar antžeminį stiprinimo punktą) draudžiama sodinti medžius be raštiško įmonių, aptarnaujančių šias ryšių linijas, leidimo ir darbų metu nesant tos įmonės atstovo.

2. Kelių apsaugos zonoje (atitinkamai nuo kelio reikšmės: magistraliniai keliai - 70 metrų, krašto keliai - 50 metrų, rajoniniai keliai - 20 metrų, vietinės reikšmės keliai - 10 metrų) medžiai, jų grupės ir krūmai, augantys ne miško žemėje, nukertami ar kitaip pertvarkomi nustatyta tvarka savivaldybės institucijai išdavus leidimą. Kelių apsaugos zonoje draudžiama statyti paminklinius akcentus-simbolius, įrengti vandens telkinius be kelio ir žemės valdytojo ar jų savininko leidimo.

3. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje (miestuose po 20 m abipus kraštinių kelių ašių) geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje augantys medžiai negali būti aukštesni už nuotolį nuo medžio iki pirmojo bėgio. Geležinkelio viešojo (bendrojo) naudojimo kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje be viešojo (bendrojo) naudojimo geležinkelio valdytojo ar geležinkelio apsaugos želdinių eksploatuojančios įmonės rašytinio sutikimo draudžiama sodinti ar kirsti medžius ir krūmus. Geležinkelio želdinių apsaugos techniniai darbuotojai turi teisę laisvai vaikščioti geležinkelio želdinių apsaugos zonoje, sodinti vėjo greitį mažinančias želdinių juostas ir kirsti želdinius, keliančius pavojų eismo saugumui.

4. Elektros linijų apsaugos zonoje (žemės juosta tarp dviejų vertikalių plokštumų, lygiagrečių elektros linijos ašiai, matuojant horizontalų atstumą nuo kraštinių jos laidų (iki 1 kV - po 2 m; 6,10 kV - po 10 m; 35 kV - po 15 m; 110 kV - po 20 m; 330 kV - po 30 m; 750 kV - po 40 m, o požeminės elektros kabelių linijos apsaugos zonoje - po 1 m nuo linijos konstrukcijų kraštinių taškų) sodinti arba kirsti medžius ir krūmus draudžiama be elektros tinklų įmonės raštiško leidimo. Šioje zonoje taip pat draudžiama įrengti vaikų žaidimo aikštes, stadionus, organizuoti renginius, į kuriuos susirenka daug žmonių. Elektros tinklų įmonių darbuotojams suteikiama teisė elektros oro linijos apsaugos zonoje laisvai vaikščioti, o atliekant eksploatavimo bei remonto darbus - kirsti medžius, esančius už proskynos, leidžiama tik suderinus tai su miško valdytoju ar savininku ir nustatyta tvarka įforminus medžių kirtimo

dokumentus. Visais atvejais žemės ir miško savininkams ir naudotojams turi būti atlyginti padaryti nuostoliai.

5. Dujotiekių apsaugos zonoje (iki 16 barų slėgio dujotiekio apsaugos zoną sudaro žemės juosta išilgai vamzdinių trasos, kurios plotis - po 2 metrus abipus vamzdinio ašies, dujų reguliavimo punkto apsaugos zona - 10 metrų pločio žemės juosta aplink šio punkto sienas) draudžiama sodinti medžius ir krūmus.

6. Gamybinių ir komunalinių objektų sanitarinės apsaugos ir taršos poveikio zonose rekomenduodama įveisti medelynus, skirtus įmonių teritorijoms ir sanitarinėms apsaugos zonoms apželdinti.

7. Nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorija ir jos apsaugos zona. Kultūros paveldo teritorijoje vykstantys teritorijų tvarkymai turi atitikti Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą. Vizualinės apsaugos zonoje draudžiami darbai, kurie gali pakenkti nekilnojamųjų kultūros vertybių kraštovaizdžiui ar optimaliai jų apžvalgai.

8. Saugotini medžių ir krūmų želdiniai, augantys ne miško žemėje yra medžiai, jų grupės bei krūmai, augantys miestuose, miesteliuose ir kaimuose, sanitarinėse zonose, parkuose, vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose ir zonose, greta automobilių kelių ir geležinkelių esančiuose ruožuose, kapinėse ir sodininkystės bendrijų sodų bendro naudojimo vietose; savivaldos institucijų sprendimais paskelbti saugotinai želdiniai; kiti 20 centimetrų skersmens (1,3 metro aukštyje) ir storesni medžiai bei jų grupės, augantys kitose vietose (ne miško žemėje). Saugotini medžiai, jų grupės ir krūmai nukertami ar kitaip pertvarkomi savivaldos institucijai išdavus leidimą, nustatytą tvarka suderintą su kitomis valstybinėmis tarnybomis. Savivaldos institucijos, priimdamos sprendimą dėl saugotinių medžių, jų grupių ir krūmų nukirtimo, apskaičiuoja nustatytą tvarka jų atkuriamąją vertę. Saugotinus medžius, jų grupes ir krūmus tvarko, prižiūri ir saugo žemės savininkai, naudotojai.

9. Vandens telkiniai. Pagal specialiąsias vandens telkinių naudojimo sąlygas draudžiama: reguliuoti natūralias upes ir keisti jų vagą bei ežerų natūralų vandens lygį; reguliuoti dirbtinių vandens telkinių lygį didesne amplitude, negu numatyta eksploataavimo taisyklėse, nuleisti juos be Aplinkos apsaugos ministerijos leidimo; naudoti per parą daugiau kaip 10 kub. metrų (m³/d) vandens, neturint nustatytą tvarka Aplinkos apsaugos ministerijos išduoto gamtos išteklių naudojimo leidimo.

10. Vandens telkinių apsaugos juostos ir zonos. Pakrantės apsaugos juostose draudžiama rengti poilsia vietas (išskyrus paplūdimius), statyti autotransporto priemones, kūrėti laužus, ne miško žemėje kirsti medžius ir krūmus (išskyrus sausuolius, vėjovartas, vėjo laužas). Vandens telkinių apsaugos zonose draudžiama: plynai kirsti medžius ir krūmus šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10 laipsnių, išskyrus piliakalnių šlaitus, tvarkomus pagal projektus.

11. Rekreacinės teritorijos. Jose plėtodami ūkinę ir kitokią veiklą, turi šią veiklą tvarkyti taip, kad nebūtų keičiamas rekreacinių teritorijų kraštovaizdis, bloginama jo fizinė būklė bei estetinė vertė ir mažinamas bei naikinamas rekreacinis potencialas. Rekreacinėse teritorijose žemės naudotojai privalo rekreacines teritorijas įrengti pagal detalų planą, jas prižiūrėti ir tvarkyti, sodinti jose smulkius želdynus rekreacinėms sąlygoms pagerinti, ypač - vandens telkinių apsaugos juostose. Rekreacinėse teritorijose žemės naudotojui draudžiama: naudoti miško parkus, parkus ir skverus kitaip, negu numatyta patvirtintuose jų naudojimo nuostatuose, statyti rekreacinių teritorijų apsaugos zonose statinius, mažinančius kraštovaizdžio estetinę vertę, ir sodinti želdinius, užstojančius istorinę, kultūrinę bei estetinę vertę turinčias panoramas; užtvirti nustatytąsias turistines trasas, takus, kelius, taip pat naikinti kelius prie rekreacijai skirtų vandens telkinių, jų pakrančių, paplūdimių, lankytinų objektų, apžvalgos aikštelių; užtvirti kelius ar takus, vedančius į rekreacijos vietas iš poilsio namų, sanatorijų, autobusų bei geležinkelio stotelių, automobilių aikštelių; užtvirti kelius ar takus, vedančius iš poilsiaviečių į visuomeninio aptarnavimo punktus; trukdyti stovyklaviečių įrengimo, apželdinimo, turistinių takų žymėjimo ir įrengimo darbams, kai šie darbai vykdomi pagal parengtus projektus.

12. Šilumos ir karšto vandens tiekimo tinklų (antžeminiai šilumos tiekimo vamzdiniai, požeminės šilumos bei karšto vandens tiekimo trasos, šiluminės kameros, sklendžių aptarnavimo paviljonai, drenažo šuliniai, termofikacinio vandens bei drenažo siurblynės, šalia šilumos tiekimo trasų pakloti drenažo vamzdžiai, telesignalizacijos kabeliai ir kiti statiniai, skirti nurodytiesiems tinklams aptarnauti) apsaugos zonose (žemės juosta, kurios plotis po 5 m nuo kanalo (vamzdinio) kraštų, kameros išorinės sienos) draudžiamas sodinti medžius ir krūmus taip, kad medžio kamienas arba krūmas atsidurtų arčiau kaip 2

metrai nuo tinklų kanalo (vamzdyno) krašto. Likusioje apsaugos zonoje medžius ir krūmus sodinti galima tik gavus įmonės, eksploatuojančios šilumos ir karšto vandens tiekimo tinklus, raštišką sutikimą.

13. Vandentiekio, lietaus ir fekalinės kanalizacijos tinklų ir įrenginių (vandentiekio, lietaus ir fekalinės kanalizacijos vamzdynai, kaupimo rezervuarai, sklendžių kameros, persiurbimo stotys, išleistuvai, vandentiekio bokštai, slėginiai rezervuarai, lietaus ir fekalinės kanalizacijos valymo įrenginiai) apsaugos zonose (žemės juosta, kurios plotis po 5 m nuo vamzdynų ašies; magistralinių vamzdynų, kurių skersmuo yra 40 cm ir didesnis, apsaugos zona yra žemės juosta, kurios plotis po 10 m nuo vamzdynų ašies sausame grunte, o drėgname grunte - ne mažiau kaip po 25 m; vandens rezervuarų, skaidrintuvų, kaupiklių apsaugos zonos plotis po 30 m, o vandentiekio bokštų ir kitų įrenginių - ne mažiau kaip po 15 m nuo išorinių sienelių) vandentiekio, lietaus ir fekalinės kanalizacijos tinklus ir įrenginius eksploatuojančios įmonės nustato sąlygas, kurių laikantis nurodytųjų tinklų ir įrenginių apsaugos zonose galima sodinti medžius ir krūmus, nesuderinus to su nurodytuosius tinklus ir įrenginius eksploatuojančiomis įmonėmis

Rūta Rudienė